

Devrimci Görevler

Tarihte ya da toplumlarda mutlak bir ideolojik birlik ve şekillenmeden söz etmek mümkün değil. İdeolojik birlik-telikler ancak ideolojik mücadele; eleştiri-özeleştiri, ikna, eğitim ve araştırma sonucu yaratılıp geliştirilebilir. Ve pratik bir bütünlülüğü ve şekillenmeye yol açar. Bu da ortak paylaşma ve kolektif bir çalışma yönteminin uygulanmasından geçer. Süreç; ulusal ve toplumsal kurtuluşu sınıfsal mücadele temelinde diriltmek, halkımıza alternatif sunmak, faaliyetliliği artırmak, disiplinli ve denetimi sağlamak, örgütlü yaşama bilincini egemen kılma sürecidir.

S.2'de

Haber Haber

Sükut İlerardan Gelir

Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi nedeniyle 11 polisin yargılandığı davada, bir buçuk yıldan sonra ilk kez yargıç karşısına çıkan sanık polisler, "susma haklarını" kullandı.

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nce görülen davanın 7'nci ve sanık polislerin ilk kez getirildiği duruşmaya, Afyon Valiliği'nin yasaklama kararına karşın yoğun katılım gerçekleşti. Çeşitli illerden otobüslerle gelen 500'den fazla izleyici, adliye binasının 500 metre uzağında bekletilirken izlemeye gelenler "Dava nerede, biz orada", Metin ölmez, özgür basın susmaz" sloganlarını attı.

S.3'de

Araştırma / İnceleme

Soykırım suçu

Kürdistan'ın güney batı parçasında da Kürt halkı ulusal boyunduruk altındadır. Suriye rejiminin siyaseti Kürdistanı işgal eden diğer işgalci rejimlerin siyasetinden farklıdır. Kürdistan'ın batısında ne bir silahlı mücadele ne de bir savaş var. Onun için Kürdistan'ın bu parçasında uygulanan soykırım siyasetinin nedeni ve uygulamaları kendine has bir durum arz etmektedir. Soykırım siyaseti ille de savaş anında veya savaş hallerinde ortaya çıkacak diye bir şart yoktur. Soykırımı yasaklayan ve suçlularının cezalandırılmasını öngören 1948 deklarasyonunda belirtildiği gibi, soykırım sadece savaş esnasında değil, barış esnasında da sonuç alıcı olabilir.

S.6'da

İş / Kadın

Kadının Kısa Baharı

Kadın baharının ömrü kısa sürdü. Çok geçmeden yaşam mizanının kefişi erkeğin lehine oldu. Kadın ardarda sahip olduğu hakları kaybetti. Birçok yerde ucuz bir meta haline geldi; görevi sadece hizmetçilik oldu. Ancak çok güzel şanslı olanlar erkeğin dansöz olabiliyordu. Kadının yeni yaşam durumunun bir çok olumsuz yönleri eski adetlerin değiştirilmiş şekilleriydiler. Şunu belirtmek gerekir ki eski örf ve adetlerden vazgeçmek kolay bir şey değildir. Toplum da ne kadar geri kalmışsa, eski örf ve adetlere daha fazla bağlı olur ve birçok defa adetlerden vazgeçmeden önce yeni bir kalıba sokar.

S.7'de

Görüş Düşünce

Roman û Jiyan

Roman û jiyan du kelîmeyên -bêjeyên- gelek xweş in. Bi maneya xwe, bi nave-roka xwe xweş in. Roman xwendin perçeyek ji jiyan mirov e. Xwendin û zanîn tehm û mane dide jiyanê. Jiyanê hîn xweştir dike.

Her romanek dinyayek xwe heye. Mirov gava romanek dixwîne dikeve nav dinyaya wê romanê. Di dinyaya -cîhana- romanan de gelek tişt hene. Bûyerên ecêb hene.

Mirovên baş û yê xirab hene. Mirovên qenc û yê xesûd hene. Derd, kul û êş heye, lê dilşadî, bextiyarî û serfirazî jî heye.

S.7'de

Peyvêşî

Lozan Antlaşması

Osmanlı Türkiyesi Almanya ve Avusturya-Macaristan'ın yanında 1. Dünya savaşına girdiği zaman, İmparatorluk Kürt ülkesinin hemen hemen dörtte üçünü, İran da dörtte birini içeriyordu. Kürdistan'ın iki parçasını ayıran sınır, 17. yüzyıldan beri pek değişmemesine rağmen, kolaylıkla geçilen bir sınırdı. Doğu, bugünün ulus devletlerinin doruğuna ulaşmış ulusçuluğunu henüz bilmiyordu. Ulus topluluklar, kuşkusuz, çürümüş imparatorluk çerçevesinde yaşıyorlardı, fakat varlıkları ve kültürleri tehdit altında değildi.

S.10'da

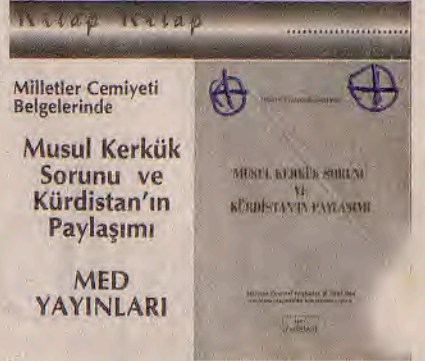
ROJ

23 -29 Ağustos 1997

Sal/Yıl:1 Hejmar/Sayı:2

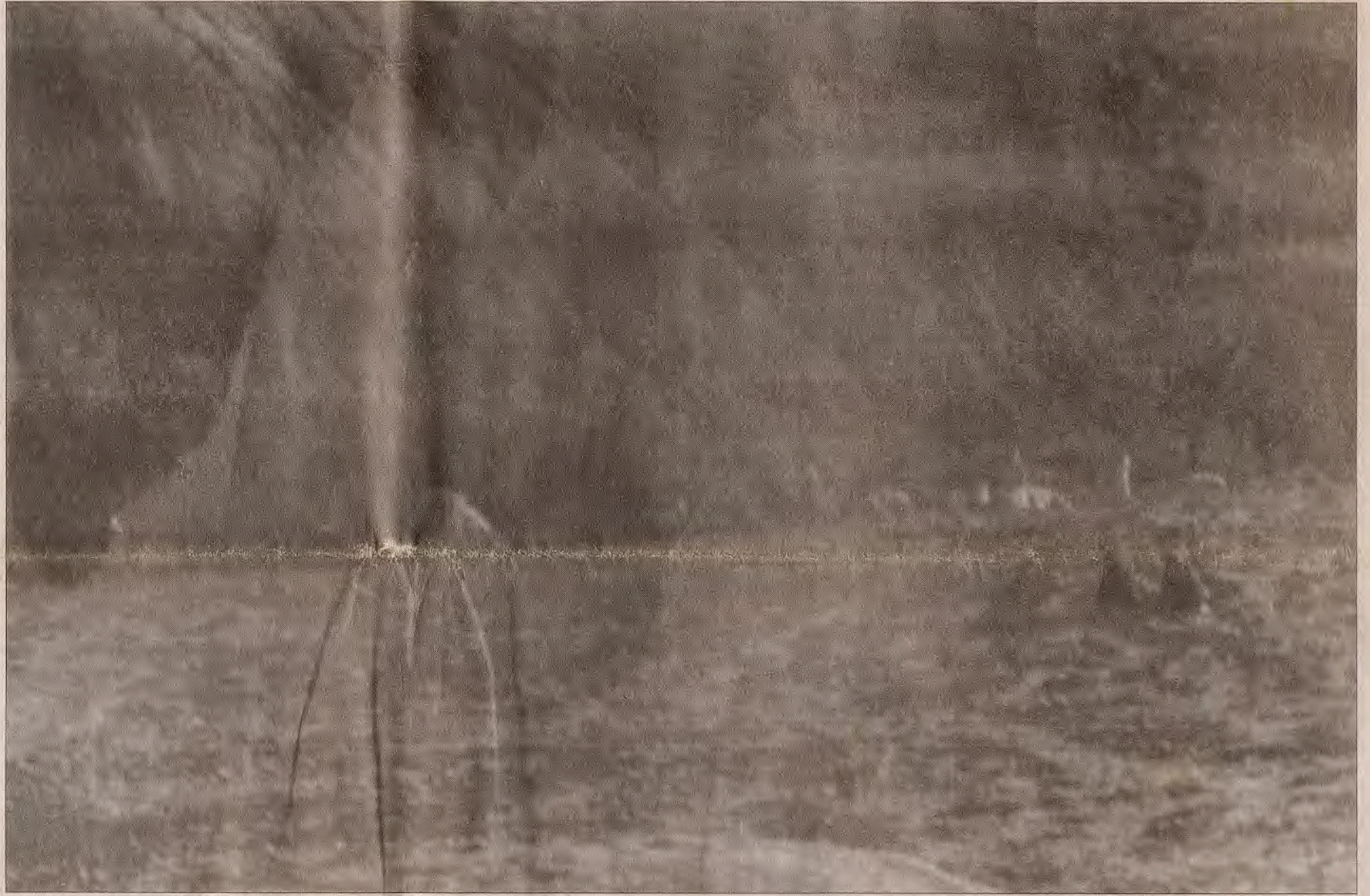
HAFTALIK HABER YORUM GAZETESİ / ROJNAMEYA NÜCEYÎ U ŞİROVEYÎ YÊ HEFTEYÎ

100.000 TL / 3 DM (KDV DAHİL)

Çaldıran Kaymakamının emriyle köylüden 1 milyar lira toplandı

Ot biçmeye haraç alındı

Ot ve tahıllarını biçmek Kürt köylüsü için bir eziyet haline geldi. Köyde can güvenliği olmadığı gibi, kişilik erzaklarını temin etmek için haraç ödemek zorunda kalıyor.

Van'ın Çaldıran ilçesinde geçtiğimiz yıl önceden boşaltılan dört köyün otlarını serbestçe biçmelerine karşılık Kaymakamlığın isteği üzerine Ziraat Bankası Çaldıran Şubesine bir milyar lira para yatırdıkları ortaya çıktı. Köylülerin para yatırımlarına rağmen otlarını askerlerin engellemelerinden dolayı biçemedikleri de öğrenildi.

Sonra birilerine daha haraç verdiler. Yine de otların biçemedikleri gibi paraların da geri alamadılar. paralarını geri almak için çalmadık kapı bırakmadılar ama nafi! Egekümbat köylüsü İdris Ayaz, Kaymakamlığın izin çıkarmasına rağmen askerlerin kendilerine izin vermediğini ve tüm çabalarına rağmen otlarını biçemediklerini söyledi.

Avrupa'dan barış rüzgârı

Kürtler içerde barış taleplerine yanıt alamayınca barış isteklerini dünya kamuoyu ile paylaşma yolunu seçtiler. Avrupa'dan büyük bir desteği arkasına alan Kürt barış hareketi batıdan Türk yönetimini zorlamayı hedefliyor.

Kürtler onurlu bir barıştan yana olduklarını her seferinde tekrarladılar. Savaşın Türk insanına en az kendileri kadar zarar verdiğini belirten kürtler, Türk devletinin barış hareketine daha fazla dayanamayacağı inancındalar. Türk devleti barıştan yana görünmüyor. Şimdi sadece Kürtler değil tüm dünya soruyor: Kürtler barış istiyor ya Türk devleti?

Musa Anter barış treni 26 ağustos'ta Belçikanın başkenti Brüksel'den hareket edecek. 1 Eylülde Diyarbakır'da olması bekleniyor. Ancak Türk yönetimi geliş engelleyen için yoğun diplomatik çaba sarf ediyor. Trenin geçeceği güzergâh üzerinde bulunan ülkelerle temasa geçerek geliş engelleyen istiyor. Barış tehlikesini Türk sınırlarının uzağında tutmayı amaçlıyor. Ancak bu ülkeler Kürt vebalini paylaşmak istemiyorlar.

Devlete onarım halka yıkım

S. 11'de

İslamcılar nereye kadar?

S. 11'de

Görüş Düşünce

Okurdam editöre

Mücadeledeki inatçılığınız ve geri adım atmadığınız için sizi kutlarm.

Türkiye ve Kürdistan'da resmi ideoloji herşeyi açıkça ortaya koyuyor. İzlediği inkâr, kan, zulüm, faili meçhuller, gözaltında kaybetme, Kürtler üzerinde göç ve asimilasyonu temel politika haline getiren devlet Kürdistan'da hayvanların bile yaşamasına tahammül edemiyor. Tüm bunlara rağmen bir insan olarak barışın da yatılması inandayım. Yurtseverlerin, devrimci demokratların, insanist aydınların kendisine insanın diyen herkesin barışı dayatması gerekiyor. Çılgınlaştıkça uluslararası anlaşmaları daha çok çiğniyor ve bu haliyle de dünya kamuoyundan tecrit oluyor, batağa saplanıyor. Öte yandan biz yurtseverler kendi içimizde barışık olmuyoruz. Kendimizle olan kavgalarımızın, sömürgecilerin işine yaradığını unutmamalıyız.

HEREDOT'un şu sözlerini unutmamak gerekir diyorum. Savacı barışa tercih eden kişi kadar savasçı isteyen akıl babalarının olduğu dünyada işimiz pek kolay değil ama savaşa teslim olmak gerekir.

Özcan ARSLAN
ALMANYA

Düne ve bugüne genel bir bakış ve devrimci görevler

Gökşen BÜYÜKKAYA

Sömürge bir ülkede devrimi örgütlemek o kadar kolay değil; hele buna "iki yıl sonra özgür bir ülke olacak" gibi bir zaman biçmek büyük bir gafur. Ülkemiz devrimini örgütlemek oldukça güçtür; dünyada kimyasal silahların yasak olduğu halde ülkemizde emperyalistler ve sömürgeciler rahatlıkla kullanıyor. İnsanımız katlediliyor, bu ülkelerdeki kamuoyu bir martının ölümüne gösterdikleri tepkiyi, 5000 insanın öldürülmesine gösterilmedi. Ülkemizin kendine özgü bir yapısı vardır. Düşman ona göre hem çok hem de güçlüdür. Buna karşın ülkemizdeki devrimci güçler ve hem dağınık hem de düşmana karşı ilkesizdirlir. Ortadoğu'da estirilen rüzgara kapılıp gidiyorlar. PYSK'nin kuruluşu bunlardan farklı bir şekilde oluştu ve çok büyük iddialarla çıktı. Ülkemiz sosyalistleri olarak durumumuz şu an iyi değil.

Devrimin araçlarının başında parti gelir, hatta en önemli araçlarındandır. Sinan DOĞRU arkadaşın Medya Güneşi'nin 14. sayısında Lenin'den aktardığı pasajı ben de artırmak istiyorum.

"Görevimiz...artıkalan düzensizlik ve dağınıklıkla yenik düşmek değil, aksine bunlarla mücadele etmektir. Vazifemiz karmakarışık ve ilkesiz legalizm akıntısına kapılmak değil, aksine bütün diri unsurları yavaş yavaş illegal parti'nin çerçevesinde toplamak üzere legal fırsatları yararlanmaktır."

"Sloganımız şudur; kitlelerin devrimci mücadelesine kuşkuçuluk ve kayıtsızlık tohumları ekmek hatta dıptediz onu kösteklemek amacıyla legalizmi kötüye kullananlara aman yok." Lenin'den akt. Sinan DOĞRU

Partimiz 15 aylık bir geçmişi olmasına karşılık, özün de 30 yıllık bir mirasa sahiptir. Bu miras, sayısız kitle eylemine önderlik ederek, Kürt işçisini Nusaybin'de, Batman'da Kâhta'da, Diyarbakır'da vb. bir çok yerde sokağa döken örgütleyen, sömürgeçi güçlere kök söktüren; işkencehanelerde, zindanlarda direnişin sembolü olan geçmişe sahip bir harekettir. (Ama bunu kağıda dökersek sonraki kışaklara aktaramamıştır.)

Çok acıdır ki son 10 aydır göstermiş olduğu performans bir çok taraflarını, sempatiyanı hatta ileri sempatiyanı bu birliğe çok sıcak bakan kürt yurtsever aydınları, devrimci demokratları, sosyalist insanları hayal kırıklığına uğratmıştır.

Peki bir bu geleneğin takipçileri, fertleri olarak bu acıları kendimize ve halkımıza çekirmeye hakkımız var mıdır? Bence yoktur. Kuşkusuz bazı gerçek irademizin dışında gelişiyor. Ülkemizin üzerinde bulunduğu coğrafya stratejik öneme sahiptir. Bir takım güçler ellerindeki ekonomi ve iletişim ağı, silahlı güçleriyle ülkemizde çeşitli oyunlar oynuyor ve bazı taşeron örgütler kanalıyla ülkemizi Kürtsüzleştirerek işimizi zorlaştırıyorlar. Dolayısıyla önümüze koyduğumuz hedeflere ya varamıyor ya da büyük bir eksiklikle geciktiriyor olark varıyoruz.

Ama bu 20 yıllık birikimi olan kadrolara sahip bir parti için mazaret olamaz. Olmamalıdır... Bence bunun nedeni 12 Eylül'le birlikte taşıdığımız bazı hastalıklardır.

12 Eylül faşizminden sonra üç önemli hastalık belirdi. Ülkemizin devrimcilerinden (Türkiye devrimcilerinden de mevcut) 1- Okumama hastalığı: Beynimizle değil gözlerimizle düşünmeyi öğrendik (görsel düşünme) bu anlayışla herhangi bir olayı, herhangi bir arkadaşın du-

rumunu incelerken gördükleriyle yorum yapıyor ve yargılara vuruyoruz.

2-Siyasi asalaklık: Bazı arkadaşlar geçmişlerinde bir takım şeyler yaptıklarıdır. Bu arkadaşlar bugün de büyük fedakârlıklar gösterip geçmişlerine yeni değerler katması gerekirken, kendi geçmişlerini pazarlayarak kendilerini, tüketip onurla gününü kurtarmaya deşarj olmaya çalışıyor ve eve bir hiç olarak dönmüyorlar.

3-Paralı devrimcilik: Kendini pazarlama hastalığı örgüt kendilerine bir görev verir. O hemen kendinin ve ailesinin geçimini garanti altına almaya çalışarak parasal pazarlığa girer. Kendisine bu açıdan yaklaşmıyacağını söyleyince aileyi bahane edip çalışmaz.

Geçmişte hiçbir arkadaşın para kaygısı olmazdı. Tek kaygıları devrimci hareket ve yollarıydı. Şimdi çokşey değişmiş. Bence bütün bunlara sebep kendimizi yenilemememiz, okumamamız, üretkenlikten, uzaklaşmamız dolayısı ile insanımızı yitirmemizdir. İnancsız insanlar yapacak fazla birşeyleri yok, doğal olarak görsel düşünüyor. Bireysel yönümüz ağır basıyor. Kollektivizm'den uzaklaşıyor, hantal bir yapıya sahip oluyoruz. Bu tavandan tabana, kadar çoğumuzda mevcut.

Çoğumuz partiyi insansız ve doğa üstü bir güç olarak görüyoruz. Çünkü beynimizde düşünme yeteneğimizi geliştirmedik, görsel düşündüğümüz için bir oluşumdan, parti'den hareketten, çokşey bekliyoruz. Oysa parti örgütlü insanlardan oluşmuş bir yapıdır ve eğer bu bize mücadelenin böyle verilmeyeceğini, zaferin böyle elde edilmeyeceğini gösteriyor.

"Bazı kişiler zaferin sözden kendiliğinden gelmesi için doğru bir parti çizgisi sapmaya, bunu tepelerden, genel tezler ve kararlar içinde ifade etmenin yeterli olduğunu sanıyorlar. Bu tabii ki yanlış ve kaba yanılgıdır. Zafer asla kendi kendine gelmez çoğunlukla onun elde edilmesi gerekir."

Doğru çizgi ortaya konduktan sonra başarı, işin nasıl örgütlenmesi, parti çizgisinin uygulanması ve mücadelenin örgüt-

Süreç; ulusal ve toplumsal kurtuluşu sınıfsal mücadele temelinde diriltmek, halkımıza alternatif sunmak, çeşitli alanlarda faaliyetliliği artırmak, disiplini ve denetimi sağlamak, örgütlü yaşama bilincini egemen kılmak, bireysel-örgütsüz davranışlara, durumlara son verme sürecidir.

lenmesi, görevlilerin uygun seçimi ve yönetici organların kararlarının uygulanması ve denetiminde her an gerçekleştirmek. Alınan kararların uygulanmak, zafere ulaşmak için mücadeleyi örgütlemek bu mücadele-ye ise ve köylü yığınlarını çekmek bizzat partiyi seferber etmek, partiyi Stalin'in belirttiği gibi karakterisiz unsurlardan arındırmak gerekir.

Legal - illegal parti çalışması

Bizim hatamız sanırım partimizin inşası esnasında hemen legal parti tartışmaları, partinin hemen kurulması kararında yatmaktadır. Bu konudaki eksikliklerin görülmemesindedir. Bir hızlanıp bir yavaşlama bundandır. Eşber YAĞMURDERE-Lİ'nin dediği gibi bazı arkadaşlar "Kendini yeniden üretmek yerine var olanı tüketmek"tedirler. Illegal parti ile legal parti arasındaki bağı ve Illegal partinin de, legal partinin de önemli olduğunu ama kendiliğenciliğin çok kötü bir hastalık olduğunu vurgular Leninizm.

"O halde görev açıktır, şim-

dilik (devrim yapana kadar) illegal parti aygıtını kurmak ve yeni açık bir parti aygıtını örgütlemektir." "İşçi sınıfın savaştı partisi için hatalar felaket değildir. Esas felaket bir hatadan dretmek...onu kabul etmekten ve düzeltmekten aptalca utanmak olurdu." (Lenin Toplu Eserler)

Bizler bazı şeyleri birbirine karıştırmaktan ve bunda diretmekte birebiriz. Leninist örgütlemeye bunun adı bürokratik devrimcilik ya da bürokratik merkezizettir. Bu bir hastalıktır bu sağ ve sol oportünizm kadar tehlikelidir. Bu mantık aynı zamanda kendiliğenciliği, hastalığı getirir ki bu da zaten sağ oportünizmdir. Bunu aşmalıyız. "Kendiliğencilik" teorisi oportünizmin teorisidir. İşçi hareketinin kendiliğenciliğe tapma teorisi işçi sınıfının öncüsünün işçi sınıfının partisinin önder rolünü gerçekten yadsına (inkar etme) teorisidir.

"Kendiliğencilik tapma teorisi işçi hareketinin kapitalizm temellerine karşı mücadele yoluna sokulmasına karşıdır. Hareketin yalnızca 'gerçekleştirilebilir' kapitalizm için 'kabul edilebilir' talepler çizgisinin izlemesinden yanadır. (Stalin Leninizmin ilkeleri)

Bizdeki bürokratik legal parti çalışmalarını yanlış yorumlayarak tamamıyla üretkenlikten uzak, dışa bağımlı, tüketici bir anlayışla çalışmaları önceleri dört elle sarıldılar. Bir çok bölgedeki arkadaşlar da etkilenerek legal çalışmayı siyasi iradenin üstüne çıkardılar, birçok insanın kafasını karıştırdılar. Kimisi sustu, kimisi farklı umut beslemeye başladı. Sonuçta ilk dönemdeki mükemmel potansiyeli kaybettiler.

Legal ve illegal partinin önemini, gerekliliğini ve birbirleriyle olan organik bağlarını yine Leninizmden de öğrenelim.

Ülkemiz dört parçaya bölünmüş bir sömürgeci dolayısıyla düşmanımız, dört sömürgeci devletin yanısıra, emperyalistler ve Ortadoğu'da önemli bir şekilde gelişen islam kapitalistleridir. Yani düşmanlarımız çok fazla ve güçlüdür. Bunlara karşı savaş mevzilerini, araçlarını yerli yerinde tutmamız ve kullanmamız lazımdır. Dolayısıyla ille-

gal parti çok önemlidir. Kullanması bilindiği zaman legal parti de çok önemlidir. Yeter ki sömürge bir ülkenin devrimini örgütlediğimizi unutmayalım. Kesinlikle sablonlu hiç birdüşünceye kapılmayarak, kendimize özgü devrimimizin yolunu diyalektik bir yöntemle çizelim. Ne-yi, nasıl yapmamız gerektiğine karar verelim ve gereğini yapalım. Bu konuda kendimize biçtiğimiz sosyalist kimliğimizin bilimi Marksizm-Leninizmden öğrenmesini bilelim.

"Legal çalışma illegal çalışma ile birleştirilmelidir." (Lenin "Parlamentarizmden ve burjuva demokrasininin bütün 'özgür'lüklerinden (özel istisnalar hariç) yararlanmaktan hiçbir biçimden vazgeçilmemelidir, reformlardan vaz geçilmemelidir, ama bütün bunlar proleteryanın devrimci sınıf mücadelesinin yalnızca yan ürünleri olarak görülmelidir." (Lenin, Toplu Eserler)

Ülkemizdeki son 8 yıllık gelişmelere bakıp, legal imkânları fazla abartılıp legalizm, illegal çalışmanın önüne alınıyor. Hatta 'illegalitenin gereksiz' olduğunu vurguluyor. Bu tamamıyla

Tarihte ya da toplumlarda mutlak bir ideolojik birlik ve şekillenmeden sözetmek mümkün değil. İdeolojik birliklikler ancak ideolojik mücadele; eleştiri -özeleştir, inkna, eğitim ve araştırma sonucu yaratılıp geliştirilebilir. Ve pratik bir bütünlülüğe ve şekillenmeye yol açar. Bu da ortak paylaşma ve kolektif bir çalışma yönteminin uygulanmasından geçer.

sağcı bir mantıktır. Herkes "oportünizmin tesadüfî bir şey değil tek tek kişilerin günahı yanlış adımı, ihaneti değil. Tam tersine tüm bir tarihsel dönemin sosyal ürünü olduğunda hemfikir. Fakat herkes bu doğrunun anlamı üzerinde ciddi bir şekilde düşülmüyor. Oportünizm legalizm tarafından beslendi"ğini unutmuş gözüküyor.(Stalin, Leninizmin ilkeleri)

Oysa o kadar zor ve hassas bir görevle karşı karşıyayız ki yanlış bir adım farklı, bir sapmaya götürüyor. Bu da düşman cephesine hizmet ediyor. Bunun panzehiri, okumak, kendimizi yenilemek üretken olmak, sürecen kopmamaktır. Çünkü her yönüyle zorlu bir süreçten geçiyoruz. Ortadoğu'da karmaşık ilişkiler, ülkemizdeki devrimci güçlerin dağınıklığı, ülkemizi, ülkemizde olup bitenleri partimizi etkiliyor.

Kollektivizm ve devrimci çalışma

Tarihte ya da toplumlarda mutlak bir ideolojik birlik ve şekillenmeden söz etmek mümkün değil. İdeolojik birliklikler ancak ideolojik mücadele; eleştiri -özeleştir, inkna, eğitim ve araştırma sonucu yaratılıp geliştirilebilir. Ve pratik bir bütünlülüğe ve şekillenmeye yol açar... Bu da ortak paylaşma ve kolektif bir çalışma yönteminin uygulanmasından geçer.

Bu bir yamyla örgütlü bir güç olarak siyasal gelişmelere, siyasal gündeme güçlü katılmayı politikalarla müdahale etmek için de bir zorunluluktur. Yani kolektif bir çaba olmadan tüm gelişmeleri izleyebilmek ve toplumu analiz ederek yönlendirici politikalar geliştirmek mümkün değildir. Günümüzde mücadele-ye güç kazandırmak ve kitleler içinde temel bir faaliyet haline getirmenin yolu, politikanın ulaştığı zemin ve platformların her türlü kişiselikten ve çıkar dayatmalarından kurtularak devrimci ilke ve kuralları temelinden güçlendirilmesinden geçmektedir. Kısacası devrimci bir partide ideolojik mücadele ideolojik birlik ve örgütsel gelişim süreçlerini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Ve bunlar birbirini etkileyici ya da belirleyici öneme sahiptirler.

Süreç; ulusal ve toplumsal kurtuluşu sınıfsal mücadele temelinde diriltmek, halkımıza alternatif sunmak, çeşitli alanlarda faaliyetliliği artırmak, disiplini ve denetimi sağlamak, örgütlü yaşama bilincini egemen kılmak, bireysel-örgütsüz davranışlara, durumlara son verme sürecidir. Böylesi bir süreç, partimizin uzun soluklu olarak sürdürüceği legal, yarı-legal ve illegal çalışmalarda kendisini toplama, çalışan M-L çizgiden taviz vermeyen insan tipini iradeye yansıtma sürecidir. Bu süreçte ajitasyon-propaganda ve kitle çalışmaları, siyasal üretkenliği, partiye şekil kazandırarak örgütsel politikaları, eğitimi, disiplin ve örgütlü hareket etmeyi şart kılar. Savaşçı bir parti emperyalizme, sömürgeciliğe, her tür sapmalara karşı mücadele içerisinde ciddi bir çalışma, sağlam bir ideoloji ve kadrolaşmayla yaratılır.

Hiçbir zorluk bizleri, yolumuzdan alıyormamalıdır. Beklentilerimizin ve ideallerimizin

bir gerçekliğe dönüşmesi, kitle- sel güce sahip olması, silkelene- me, ayağa kalkma ve harekete geçmeyle kurtuluş mücadelesini başlatma sürecinin başarıyla tamamlanması isteniyorsa maddi ve manevi tüm birikim, yetenek pratik birlik süreci içinde ele alınmalıdır. Unutulmamalı ki Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi için önemli bir güç, işin sigortası teminatı ve güvencesi olan silahlı gücü besleyecek legal, yarı - legal ve illegal kanallar ve bu kanalların ulaşacağı çalışma alanları ve örgütlülükleri yaratılmadan işgale karşı silahlı mücadelenin sürekliliği ve başarısı sağlanamaz. Yazımı, Zeki Atsız yoldaşın sözleriyle noktalamak istiyorum.

"Kürdistan ne bir Çin, veya Vietnam, ne de bir Nikaragua ya da El Salvador'dur. Kürdistan kapitalizmin egemen olduğu bir sömürgeci. Bu nedenle Kürdistan devriminin askeri stratejisinde ve buna denk düşen taktiklerde kır ve şehir bağlantısının önemi, silahlı mücadele ile toplumsal örgütlenme ve savaş biçimlerinde diyalektik birliği, yolumuzun özünü bilince çıkarıyor." (Zeki Atsız. Nuroj sayı: 33) Partimizin ulusal-toplumsal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinde düşmana karşı alternatif bir güç olması bağımsızlık ve sosyalizm için unutulmaması ve terk edilmesi gereken noktaları hiçbir zaman unutmamalıyız.

Unutulmaması gerekenler.

*KAWA'nın ihtilali ve savaşı ruhuna sahip olmalı,

*Necmettin BÜYÜKKAWA'ların en zor şartlardaki direnişi ruhuna sadık kalmalı,

*Hüseyin ŞEN'lerin savaşçı ve cesur yürekliğini taşımak, tüm baskılara rağmen kendi ideolojimizi koruma ve dağları mesken tutma, gerilla savaşıyla ülkemizin kurtulacağı anlayışını kendimize rehber etmeli,

*Necla BAKŞI'lerin bağımsız, birleşik, sosyalist bir ülke çabasını, kendimize ışık olarak almalı,

*Orhan ALPASLAN'ların düzenin tüm rahatsızlığını, Belediyeye Başkanlığı gibi toplumumuzda önemli kariyeri olan mevkileri elinin tesisiyle iterek ülkesinin kurtuluşu için dağlarımızı mesken olarak tutma düşüncesi ni ilke olarak almalı,

*Hafız AKDEMİR'lerin kanlarıyla gömülmüş ülkemizi aydınlatmak için özveri ve fedakar çalışmasını unutmamalıyız.

Terkedilmesi gerekenler

*Bürokratik çalışmadan

*Tüketici olmaktan, SİYASİ ASALAKLIK'tan,

*Paralı devrimcilik, reklamcılık ve kendini pazarlamaktan,

*Bekle gör politikasından,

*Kekocu ve Asiret ilişkileri kullanıp herşeyi bilme huyundan,

*Mevcut insanları başarısız göstermek için saldırarak, dedikoduyla yaparak kitleyi, sempatanları partiden soğutmaktan,

*Eleştiri ve öz eleştiri mekanizmasından kaçarak kendini haklı çıkarmak için aleyhte dedikodu yaparak insanlara çamur atmaktan,

*Hele hele yoldaşlarımızın غيابında hakaretlerde bulunmaktan kesinlikle kaçınılmalıdır.

Editörden

Ülke Gündemi ve Biz

Ülkede önemli gelişmeler oluyor. Bir yanda islamcı - Devlet kapışması, öte yanda Türk devletini içerde ve dışarda zorlayan Kürt hareketi. Devlet - islam kapışmasında islamcı hareketin bütünlük arzettiğini söylemek çok zor. İslamcı sermaye devletle işleri koparmak istemiyor, ancak taban ve radikal islam daha aktif tavır alınmasından yana. Şimdilik 'Cuma eylemleri' şeklinde kısmen uzlaşmacı bir çizgi izliyor. Yarin hangi çizgiye kayacağını kestirmek güç. Bunun Kürt hareketiyle birleşmesi de zor görünüyor. Bu kapışma ortamında Kürt hareketi, akılcı politikalarla, nefes alabilir. Kürt siyaset sınıfı bu konuda henüz netleşmiş değil. Bu alandaki gelişmelerin doğru ve nesnel bir analizini yaparak günlük politikaların gerisinde kalmamak gerekir.

Türkiye'yi son zamanlarda zorlayan bir diğer olgu da, Batı'yı arkasına alan Kürt barış hareketidir. Türk devleti nezdinde ısrarla barış talebini yineleyen Kürtler olumlu bir yanıt alamayınca sorunu dünya kamuoyuna malederek, daha güçlü bir barış hareketi başlattılar. Çok sayıda batılı ünlü yazar, sanatçı,politikacının da katıldığı Barış Treni organizasyonuna katıldılar. Türk devleti trenin gelişini engellemek için trenin geçeceği güzergâh üzerindeki ülkelere baskı uyguluyor. Önümüzdeki günlerde Barış'ın Türk yönetimini daha da zorlaması bekleniyor.

Görüldüğü gibi gündem oldukça hızlı ve olanakların oldukça dar. Bizi peşinde sürükleyen süreç müdahale etmek ve sesiniz olmak için katılmanıza ihtiyacımız var. Gerekeni yapmanızı bekliyoruz.

Değerli Pêşer Roj okurları, ikinci sayımızla yine karşınızdayız. Olanaklarımız elverdikçe ve katılmanıza hep yanyana olacağız... Aynı havayı solumaya, sesimizi gürleştirmeye çalışacağız... Buluşmak dileğiyle...

Rî Dibe Bihost...

Xıdır EGİT

Peyvek meylî bav û kala heyê, dibê: "Rî dibê bihost, lê dijmin nabe dost" tenê Kurd guh bidin şîretê bav û kalên xwe, ew dê serfiraz bibin. Bîndestî û têkçûna me Kurda, di seranserê dirêkê de langoşê wê yê girîng hene: Yek; bê tîqaîya nav xwe. Dîdo; peywendî û tîfaqa bi neyarên xwe re ye. Berê wê şîra ji bo berjewendiyên eşîran dîhat kirin. Ji li ser navê partiyên tê kirin.

Ji neteweyekî an hêz û dezgehên wê re sergî û fedîyek pîr mezin û tîrîyek mîrovênî hîye, ku li hember pêzek neteweyê, neyarên xwe vexwendî dagirîya welatê xwe bike û mîrovên xwe pê bide kuştin. Ew neyarên ku bi çavşorî hebûna wan îşîrî dikin, jîyan li gelê kirine zîndan û bi berdewamî xwîna gelê wan dijîrînin, bi tank û topên xwe welatê wan dagirî bikin, ew jî dirêj-dirêj lê binêrin û dengê xwe jî ne demexin ew neyar wê çawa ji "hebên" û mafê wan re rûmet rê bidin; dê ew çawa ji wî neyarî û ji çîhanê hevî bikin ku wan tîxin dewsa mîrowa û hêsanî desthilatîya wan qebûl bikin.

Weke tê zanîn di 14 ê Gulanê de dewleta tîrk bi 70 hezar leşger Başûrê Kurdistan dagirî kir. Bi tank û top, bi balafir û helikopter û bi hemû çekên xwe yên giran, dest û çîya, gund û zomênê wê derê bombe dîkin. Her derê kavi û wêran dîkin, xwîna gelê Kurd dijîrînin. Ji wê dagirîyê û rûknê re jî bi çîh bûn û erîşîş PKKê yê jî wê heremê dîkin bahane.

Lê em baş dizanin ku gava PKK qet li wir tune bû ji dewleta Tîrk erîşî wan derê dîkir û bi bafirînan xwe gundên başûr bombe dîkir û gelê me dîkuştin. Hemû kes dizanin ku dewleta Tîrk, ne tenê neyarê partiyek Kurd an neyarê Kurdê bakûre; neyarê hemu partiyên Kurd û hemû perçeyên Kurdistanê ye. Lewra li rojhilat an li başûrê Kurdistanê, Kîjan demê tevgera Kurd pêde ketibe an hatibe konaxekê ku mafekî netewî bîstîne dewleta ku pêşîn bi dijîvarî li hember vîna derketiye û ji vîna re herî bûye asteng dîsa dewleta Tîrke.

Dîwê tu hêza Kurd xwe ne xapîne, nebêje ew dewleka kolonyalist yan jî a din dostê meye an dîlxwazê gelê Kurde. Dibê ku van dewletna dijîberîyên wan jî hevîrê hebe jî hev hez nekin û li hember hev dibe ku bi xwazîn hêzên Kurda ji bi kar binin, lê gava Kurd bîn qonaxa ku mafê xwe bîstînin, wê gawê her çar dewletên kolonyalist pîrsîgrekên xwe datînin alîkî û li hember Kurda dibin yek. Mînakê herî balkêş ewe; ku gava li başûr, dewleta Kurd ya federe hat îflankirin, her çar dewletên kolonyalist bi reaksiyonên dijîwar dijîberîya xwe rê dan û gotin: "Em tu çar destûr nadin parvebûna Îraq û avakîrîna dewletek Kurdî." Pîştî Tîrkîye, Sûrî û Îran li hember biryara Kurd bi hevîrê helwest girtin; peyman tevgerê hevkarîyê kirin û her sal civînên peryodîk çê kirin. Eşkêre ye ku tu dewletên kolonyalist jî mere nabe hevalbend.

Berevajî vîna jî, ji bo berjewendiyên teng û biçûk,hêzên Kurd çîqas jî hev dîr kevin û neyarîya hevî bikin jî, dîsa jî hertim pêvîstî hevkarî û piştîrî ya hevî.

Lê sedem çî dibe bila bibe, seyr û dîmenek sosrete, ku Kîjan partîya Kurd hinekî bi hêz dibê, jî dewla ku peywendî û hevkarî ya xwe bi hêzên gelê xwe û piştîrînan xwe yê bi rastî re deynin, bi neyarên ku di xwazîn gelê Kurd di dilopek avde bi xenîqînî re dîtin. Gava ku di kevin tengasiyê û tadayek mezin li wan tî, qiyametê radîkin rewşa xwe û peywendiyên xwe yê bi neyarên re jî bir dîkin û hêza Kurd jî hemberî li hemberî wan bi bextiyê tawanbar dîkin; hîn nû hebûna hêzên Kurd yê dîn tî bîngê wan, jî bo yekîtî û hevkarîyê bangên bê bîngê û vala dîkin. Wer xweyaye ku van hêzên me heta ku kanîbin di berxwe bidin û tî ser lînga bîmînî bangê wan çarçoveya "takîtkê"derbas nake. Lê bi yamîn van bangên piştîgîrî û reîgîrtîna li dijî neyar, hêzên Kurd çîqas jî dîl bîbînin an nebinin jî, dîsa dîdê bersiv bidin û li dijî neyar çî jî destê wan bê pêk binin.

ANMA

Sevgili abimiz, yoldaşımız
Tevfik GÜLAÇTI'yı ölümünün
17. yılında saygıyla anıyor, anısını
bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist
ülke mücadelemizde yaşatacağımıza
söz veriyoruz...

Ailesi ve yoldaşları adına
Şefik GÜLAÇTI, Celal AVCI, Kasım ÖZMEN

İLAN

Sömürgecilerin zindanlarda tutsak ettiği özgürlük savaşçılarına karşı uyguladığı vahşice saldırılarını nefretle kınıyor, onurlu direnişlerini selamlıyoruz.

* Kahrolsun Zulüm ve İşkence !
* Zafer Direnenlerindir !
* Yaşasın Bağımsızlık, Özgürlük ve Sosyalizm !

Hapen - Balve Pêşer ROJ Taraftarları Adına
Hasan KOYUPINAR, Mustafa DELİÇALI, Hüseyin TAŞ, Yüksel DERE, Kasım ÖZMEN

ÜLKE ÖZETİ

'Silahlarımızı Kürtlere karşı kullandınız'

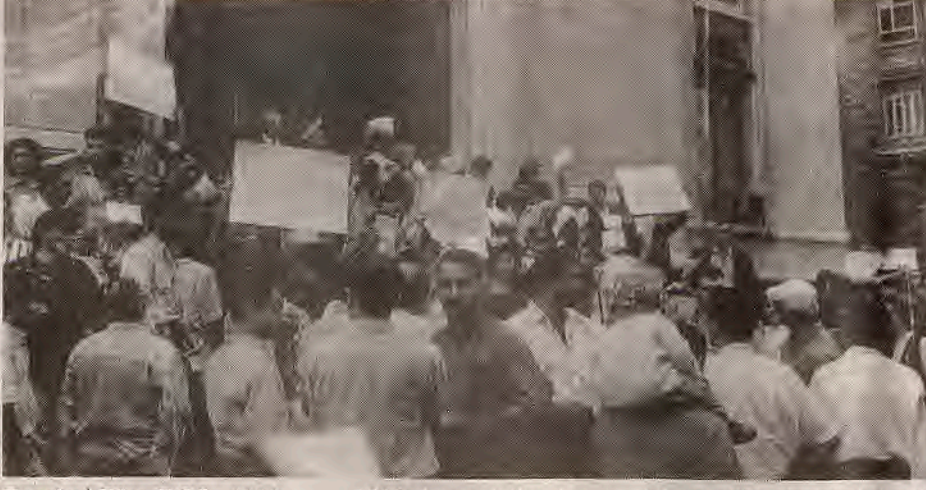
Türkiye'ye Super Cobra helikopterlerinin verilmesine gerekçe oluşturan "Amerikan silahlarının, Güneydoğu'daki bazı insan hakları ihlallerinde kullanıldığı" şeklindeki Amerikan görüşü bu yıl da yineleni. Dışişleri Bakan Yardımcısı John Shattuck'ın yönetimindeki İnsan Hakları Demokrası ve Çalışma Dairesi tarafından hazırlanan ve ağırlıklı olarak 1996 yılını kapsayan rapor, Türkiye'deki ABD diplomatlarının yaptıkları birebir temas ve gözlemlere dayandırıldığı belirtili. Raporda, "Amerikan malzemesinin köylerin boşaltılmasına destek için kullanılmış olması muhtemeldir" ifadesine yer verildi. "Sonuç" bölümünde, Amerikan silahlarının sivil halka karşı kullanılması endişesi dile getiriliyor. Bu endişenin sürmekte olduğu ve bu nedenle Türk devletinin silah isteginin kongreden geçmesinin çok zor olduğu belirtiliyor. Son zamanlarda Amerika'da ardarda Kürt sorunuyla ilgili düzenlenen ve çok sayıda bilim adamının katıldığı seminerin kongre üzerinde etkili olacağı ifade ediliyor.

ERNK Avrupa sözcüsü Almanya'da

ERNK'nın Avrupa eski Temsilcisi olan ve İngiltere çağrılı olarak yaptığı bir ziyaret sonrası tutuklanan Kani Yılmaz Almanya'ya getirilerek tutuklandı. 24 Ekim 1994 tarihinde Avam Kamarası üyeleri ile bir görüşme yapmak üzere Londra'ya gelen Kani Yılmaz İngiliz Parlamentosu yakınlarında bir tren istasyonunda gizli servis elemanları tarafından gözaltına alınmıştı. Üç yıldır Londra'da tutuklu bulunan Kani Yılmaz'ın iade taleplerine İngiliz makamları bugüne kadar olumlu bir cevap vermediler. Ancak, Alman makamların ısrarı üzerine Almanya'ya getirilen yılmaz burada mahkemeye çıkarılarak tutuklandı. Öte yandan Köln kentinde Alman polislerinin Kürtlere yönelik operasyonlar sürdürdüğü haber alındı. Alman sivil ve siyasi kuruluşlarının tepkilerine yol açtı. Bu tür baskıların Alman Hükümetinin daha evvel aldığı yasaklama kararından kaynaklandığı belirtiliyor. Hükümet almanyada Kürt protestolarının yoğunlaşması üzerine yasaklama kararını almıştı. Kürt çevrelerinde Alman Hükümeti Türkiye'de süren savaşa, silah ve benzeri yardımlar yapararak taraf durumuna gelmekle suçlanımsı.

Konsolostan destek

ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Stephan C. Kimmel, Barış Treni'ne destek verdiğini belirterek, treni karşılamaya gideceğini söyledi. Stephan C. Kimmel, HADEP İstanbul İl Merkezi'ne gelerek İl Başkanı Hikmet Fidan ile görüşti. Kimmel, HADEP'in olası bir kapatılma ile karşılaşmasının Türkiye'de demokrasinin gelişmesi açısından ciddi bir yara açacağını belirterek, partinin kapatılmasından doğan boşluğu doldurulması gerektiğini kaydetti. Musa Anter Barış Tren'nin Türkiye için bir fırsat olduğunu vurgulayan Kimmel, "Bu trenin karşılanmasında ben de orada olacağım" dedi. Görüşmede, İl Başkanı Hikmet Fidan da, ABD'nin Türkiye ve Ortadoğu'da istikrar istemesi halinde, bunun Kürt sorununun çözümünden geçtiğini, ilk etapta savaşın durdurulması ve Kürtlerin kendini özgürce ifade edebilmeleri gerektiğini söyledi. Fidan, ABD'nin çabalarının da bu yönde olması gerektiğine işaret etti.

Dersim/ Pêşe ROJ- Aldıkları milyarlarca lira krediyi iç ederek devlet bankalarını batıranlara dokunamayan devlet, Dersim köylüsünün kışlık ihtiyaçlarını karşılamak için aldığı cüzi miktar-daki kredi borçlarının peşine düştü. 1993 yılında aldıkları tarım kredilerini, köyleri boşaltıldığından ödeyemedikleri için Ziraat Bankası'nın haciz kararı aldığı Ovacık köylüsünden sonra şimdi de Hozat, Mazgirt, Pülümür ve Nazimiye köylüleri hacizle karşı karşıya.

1992 Erzincan depremin-den etkilenen Dersim'in Hozat köylüsüne devlet tarafından verilen 30 milyon yardım da geri alınmak isteniyor. Ziraat Bankası, yardım ve kredileri geri almak için gidilen köylerde, Karar tebliğ edilecek insan bulunamıyor. 1994 yılında devlet güçleri tarafından boşaltılmıştı. Konu hakkında bilgi veren köylüler, yetkililerin hane başına verilen 30 milyon lirayı ikişer milyon liralık taksitlerle almayı tasarladıklarını belirttiler. .

1992 depreminde hasar gören Mazgirt köylerine yapılan yardım ve verilen kredilerin de, bir süre ertelendiği ancak bunların yeniden gündeme sokulduğu öğrenildi. Kredi borçlarının ertelenmesinin ardından köylerin boşaltılmasına rağmen banka, haziran ayında kredilerin faizleri ile birlikte ödenmesi için, göç muhtarlarına tebliğat yaptı. Parayı ödeyemeyen köylüler banka avukatları tarafından icraya verildiği belirtiliyor.

Ziraat Bankası'nın köylülere verdiği kredinin toplam 2 milyar tutarında olduğu 4 yıllık faiziyle birlikte paranın 20 milyar lirayı bulduğu ifade ediliyor.

Geçtiğimiz yıl toplam 36 milyar lira kredi veren Ziraat Bankası, önümüzdeki aydan itibaren faiziyle birlikte bu paraları da toplamaya başlayacak. Ancak bölgede her geçen gün zorlaşan yaşam koşulları nedeniyle bu borçların da ödenemeyecek olması işleri dahada zorlaştıracaktır. Köylüler, Ziraat Bankası'nın eski borçlar

ödenmediği çin yeni kredi açmayacağını öğrendiklerini bildirdiler.

Benzer uygulamanın nazimiye ve Pülümür'ün köylerinde de başladığı öğrenildi. Dersim'in Ovacık ilçesine bağlı köylere verilen kredilerin de faiziyle birlikte istendiği; ancak göç ettirilen köylülerin bu parayı ödeyemedikleri, bunun üzerine ise bankanın muhtarlara tebliğat göndererek, köylülerin mallarının haciz edileceği belirtiliyor.

Mazgirt Ziraat Bankası Müdürü Kazım Yeter, verilen kredileri almak zorunda olduklarını söyleyerek köylülerden kredileri geri istediklerini doğruladı. Yeter, köylülere verilen kredilerin ödeme tarihini bir kez ertelediklerini; ancak erteleme süresi de bittiği için yeniden kredilerin ödenmesini istediklerini ve yaptıkları işlemlerin yasal olduğunu söyledi.

Yeter, Mazgirt'e verilen kredileri tahsil etmekte zorlanmadıklarını; buna rağmen tahsil edemedikleri olduğunda da icraya verdikle-

rini söyledim." dedi.

Dışişleri Bakanlıği Müsteşarı Öymen ise, "Bunu Talabani'yle görüşmedik. Bu konu bizim gündemimizde değildir. Yasaklı bölgenin genişletilmesi sorunu Türkiye'nin gündeminde değildir" dedi.

Öte yandan Talabani CHP lideri Deniz Baykal ile de görüş-tü. Talabani, Ankara'daki temaslarının son derece tatmin edici olduğunu söyledi.

Ankara'da çok sayıda sorunu inceleme fırsatı bulduklarını belirten Talabani, Dışişleri Bakanı İsmail Cem'le yaptığı görüşmeden sonra, Türkiye'nin gelecekte bölgede önemli rol oynayacağı izlenimi edindiğini belirtti. Alınan bir başka habere göre, Talabani yapılan görüşmelerde Süleymaniye'ye Soran bölgesine girilmeden direk bir ticaret yolunun açılması da ele alındı.

Haber Merkezi

Yasak bölge genişletilmeli

Talabani Güney Kürdistan'da Saddam Hüseyin'e yasak bölgesinin iki paralel daha aşağıya çekilmesi gerektiği görüşünü dile getirdi. Kürtlerin ve Türkmenlerin önemli bölümünün hala Saddam'ın denetiminde olan bölgede bulunduğuna dikkat çekerek "baskının son bulması, yasak bölgenin genişletilmesine bağlıdır" ifadesini dile getirdi. Bu önerisine Türkiye'den beklediği destek gelmedi.

YNK (Yekitiya Nîştimana Kurdistan) lideri Celal Talabani, Aşağıda kalan bölgenin kendi toprakları olduğuna dikkat çekti. Bir süredir Ankara'da bulunan Talabani, Saddam Hüseyin'in 36. paralelin altında kalan bölgedeki Kürtleri ve Türkmenleri zorla evlerinden ve yurtlarından sürdüğünü belirterek, paralelin 34'e çekilmesi konusunda bir girişim başlattığını açıkladı. Washing-

Sekreteri Kofi Annan ile de konuyu görüş-tüğünü belirtti. Talabani, Kuzey Irak'ta Saddam'a yasaklanan bölgenin genişletilmesi konusunu Türkiye'deki görüşmeleri sırasında ele alınıp alınmadığı şeklindeki bir soruya karşılık, "Burada ele almadık. Burada sadece 36. paralelin altındaki Kürtlerin ve Türkmenlerin yerlerinden sürüldükle-

Ankara devre dışı kalabilir

Haber Merkezi - Güney Kürdistan'daki Kürt gruplarından Kürdistan Yurtsever Birliği (KYB) lideri Celal Talabani, Ankara'nın Kürt partilerini uzlaştırmayı amaçladığını ancak sürecin olumsuz sonuçlanmasına katkı yapmayıp, tersine karşılıklı körükleyici rol oynadığını Irak Kürdistan Demokratik Partisi'ne (IKDP) yaklaşılarak tarafsızlığını yitirdiğini söyledi. Ankara Süreci'nin eşbaşkanları Türkiye, ABD ve İngiltere arasında kamplaşma yaşanırken KYB lideri Talabani, Güney Kürdistan için Ankara'da yapılan görüşmelerin Washington ve İngiltere'de gerçekleşmesinin sağlandığını belirtti.

Türkiye'nin Mayıs ayında Güneye düzenlediği hareketin ardından, süreç kesintiye uğramıştı. Bu süre içinde Kürt grupları ABD ve İngiltere ile temasa geçerek görüşmelerin Londra'da yapılmasını sağladılar. Ankara Süreci'nden hoşnut olmayan Talabani, bu gelişmelerin ardından önce ABD'ye, sonra da Türkiye'ye davet edildi.

Dışişleri Bakanı Cem ile görüşmesinde Türkiye'nin Ankara Süreci'ni yeniden aktif hale getirme konusunda çaba harcanacağı izlenimi aldığını söyledi.

Türkiye'nin Güney hareketi üzerinde Ankara süreci'nin "uyumaya" bırakıldığını iddia eden Talabani, yine Türk, Amerikan ve

İngiliz yetkilileri ile KYB ve IKDP temsilcilerinin katılımıyla nisan ayı başında Londra'da bir toplantı yapıldığını söyledi.

Talabani, bundan sonraki toplantının Eylül başında ABD'de daha sonra da Ankara'da Barzani'nin de katılımıyla yapılacağını belirtti.

KYB lideri Talabani, sürecin başarısı için "Federal bir Irak'a ilk adımı oluşturacak yerel yönetim için seçimlerin yapılması ve Habur gelirlerinin paylaşımı sorununun çözülmesi gerektiğini" söyledi.

Güney Kürdistan Kürt partileri arasında çatışmaların sona erdirilip Türkmenlerin de katılımı ile yerel yönetimin kurulmasını amaçlayan Ankara Süreci'nin eşbaşkanları Türkiye, ABD ve İngiltere arasında karşılıklı güven bunalımı yaşıyor. Türklerin süreci engelleyen tutumları ötekiler tarafından olumsuz bulunuyor.

ABD ve İngiltere'nin Türkiye'nin Kuzey Irak için öngörülen ilkelerin uygulanmasını geciktirdiği görüşünde olduğu öne sürüldü.

Türkiye ise ABD ve İngiltere'nin barış sürecini Ankara dışına taşıma arayışlarından rahatsızlık duyuyor. Sürecin daha fazla uzatılmayacağı görüşünde olan iki ülke Ankara dışında bir çözüm arayışı içine girebilecekleri belirtiliyor.

İsveç, ABD ve Avrupa'lı Kürt Bedelli'ler

Hatice YAŞAR

84'ün sonlarıydı, mutad "cevle"lerimden biri gereği Stockholm'de ikamet ediyordum. Değişik milliyetlerden oluşan bir arkadaş toplantısında bir kaç ABD'liye rastlamak ve bunlarla da bizlerle aynı statüde yani, siyasi mülteci olmaları beni neredeyse bir grup Merih'li görmüş kadar şaşırttı. Hem ABD'li hem de siyasi mülteci olan bu şahıslar kendilerini; 'vicdani ret'çi olarak tanımlıyorlardı. Böylesi bir siyasi suç'un adını ilk kez duyuyordum...

60'lı yıllarda yenilmez varsayılan ABD ordusunun; Vietnam'da rezil rüsva olup başı önünde ricat etmesinde; ABD halkının, savaş karşıtı militanlığının olmazsa olmaz bir öne-me haiz olduğunu biliyordum. Ama bu eylemin adını ve bazılarını nelele malolduğunu tasavvur edebilmem mümkün bile değildi. Ordunun; millisi veya kızılı olsun; kutsiyetinin tartışılmazlığı konusunda şekillenen benim kuşağım açısından birilerinin kalkıp, "profesyonel orduya karşıyım, mecburi askerlik ve kirl savaşa katılmak istemiyorum" türünden talepler ileri sürebilmesi Kürtlerin tabiriyle "sedme" yaratıyordu. Vicdani Ret'çi olduğumu ilan etmenin "komünist, teorist, bölücü" ithamından daha fazla ciddiye alındığını ve planetimiz üzerinde hiçbir yerde kabul görmeyecek kadar tehlikeli-lanetli addedildiğini düşünemiyordum bile.

Oysa; önce övündüğümüz Vietnam devriminin başlıca aktörlerinden biri olan bu kesim; 60'lı yılların sonunda mukaddes ABD ordusuna katılmayı red ederken; "milli hain, erkek olmama, KGB ajanı" ithamlarını göğüslemekle can güvenliklerinin kalmadığı kuşullarda siyasi irtica talebinde romantik; uluslararası yasaları anlaşımları elinin tersiyle itip, 8 milyonluk İsveç'in boyuna bosuna bakmadan koskoca planete kafa tutuyor ve Vicdani Retçi'lere kukac açan ilk siyasi lider oluyordu. Bu tavırla da ordunun dokunulmazlığı miti ile kuşatılmış patriarkal sisteme meydan okuyor ve yıllar sonra Stockholm'ün göbeğinde gerçekleştirilen kendi infazı için kellesini dünya gerçeliğine uzatıyordu.

Küçük Asya'da 84 sonrası Kürt halkına karşı açtılan ilan edilen kirl savaş sürecinde; klasik sol gelenekten gelmeyen binlerce Türk genç İsveçli ABD'lilerle aynı kaderi 24 saat paylaşmakla karşı karşıya bırakıldı. Hem de başlıca milli meziyetinin; askerlik olduğu ile övünen, bir milletin gençleri olarak. Açık ki profesyonel ordu mitinin, yenici geleneği ile işlendiği Türk toplumunda; bu gençlerin ödeyip ödeyeceği bedel; 200 yıllık bir tarihiye sahip ABD Vicdani Retçi'leriyle karşılaştırılmayacak kadar ağırdır. Ama buna rağmen, Türk devletinin tüm ideolojik, siyasi ve terörist bombardımanlarına rağmen; günümüzde de devam eden bu kirl savaşta yer almayı reddeden gençler, MGK'le alarına neden olacak kadar ciddi bir potansiyele oluştuyor.

Bir Kürt olarak benim açımdan; kendini egemen ulustan sayanların "Vicdani Retçi" olma oranının yükselmesi sevindirici. Çünkü kurtuluş kavgamızda; komşularımız tarafından yalnız bırakılmaya, malesef epey bir zamandır "alıştırılmışız." 20 yaşındaki Türk gençleri yeni bir SOL mücadele geleneğinin ilk temel taşlarını örmeye başlıyorlar. Artık devrimcilik kendini sistem içi muhalefet güç olmaktan ayırmaya başlıyor.

Kendini Türk sayan 20 yaşındaki gençlerin, mukaddes Türk ordusu mit'i'nin sorgu masasına yattığı kuşullarda; Kürtlerin askerlik hizmetine koşmalarını anlamak zor. Hem de Kürt kimliğinin savundukları iddiası ile herhangi bir ülkeden siyasi mültecilik talebinde bulunanların. Bu Kürtler ikinci bir ülkenin vatandaşlığı kimlikleri ve emeklilik haklarını elde ettikten sonra, sosyal yardım maaşlarından topladıkları parayı bedel olarak ödeyip işgali ordu gıysilerini giyiyor günde 5 öğün türk istiklal marşını okuyup Kürt değerlerine küfrediyorlar. Ve mutlaka Batı'nın kıyı şeridinde bir yazlık aldıkları sonra, Avrupa'ya dönüp tekrar "Kürtçülük" hatta "komünistlik" yapmaya devam ediyorlar!!! Nedeni sorulduğunda ise; memleketle legal siyaset yapabilmek için bedel ödemek zorunda olduklarını öne sürüyorlar. Ama istisnasız hepsi geri dönüp şoförlük veya pizzacılık yapmaya devam ediyorlar.. Kaldı ki; Türk kadın insiyatiflerinden "çocuklarımızı askere göndermeyin" çağrısının beklediği bir ülkede aktüel kirl savaşta karşı tavır belirtmeksizin siyaset yapmak mümkün değildir. Bu nedenle; Kürt kökenli birisinin bedeli veya bedelsiz askeri hizmete boyun eğmesi; askere gitmeyi reddeden yüzbinlerce Türk gencinin başlattığı devrimci eylemi kırma ve Türk ordusunun kırılan prestijini "onarma" tavrı olarak adlandırılabilir. Avrupa'daki Kürt siyasi mültecileri ise bedelli askerlik yaparak, eylem kırıcılığının bile sınırlarını zorluyor hatta Jirki aşireti beyine yaklaşıyorlar. Tahir bey; adına eklediği yeni ünvanın bedelini bir biçimde Türk devletinden alıyor. Ama Avrupa'dan giden Kürt "siyasileri" Türk istiklal marşını okudukları üç ay boşunca lüks sınıftan otel parası ödüyorlar. Hem de sadece; geriye kalan iki onluk ömürlerinin 15 günlük tatilini bu ülkede geçirebilmek uğruna. Peki tüm bunlar ayan beyan ortada iken; 40 yaşında Burdur'a koşmanın adı; bedelli koruyuculuk değil de ne?

Kürt illerinde çatışmalar aralıksız sürüyor

Hakkari'nin Çukurca, Mardin'in Savur ve Bingöl'ün Genç ilçelerinde PKK gerillaları ile askerler arasında çıkan çatışmalarda 6 asker öldü, 6 asker ve 1 korucunun yaralandığı haber alındı.

Hakkari'nin Çukurca ilçesi Gare dağı yakınlarında konumlanan ve Güney Kürdistan'a operasyon düzenleme hazırlığı içerisinde olan askeri birliğe, gerillalarca saldırı düzenlendi. Düzenlenen saldırıda 4 askerin yaşamını yitirdiği, 5 askerin de yaralandığı bildiriyor. Saldırdan sonra çatışmanın yaşandığı bölgeye yönelik helikopterlerle bombardıman yapıldı. Gerilla kaybı

olup olmadığı konusunda ise bilgi alınmadı. Şırnak'ın Silopi ilçesi yakınlarında kurulan seyyar hastanelere helikopterlerle taşınan yaralılar, burada yapılan ilk müdahaleden sonra Şırnak Devlet Hastanesi'ne sevk edildi.

Mardin'in Savur ilçesi kırsal alanında operasyona çıkan asker ve korucularla gerillalar arasında 14 Ağustos günü çıkan çatışmalarda ilk belirlemelere göre 1 asker öldü, 2 asker ve Savur nüfusuna kayıtlı Bakı Yıldız isimli korucu yaralandı. Yaralı korucu ve askerler Mardin Devlet Hasatanesi'ne kaldırıldı. Çatışmadan sonra bölgede devam eden

harekatta askerler ile gerillalar arasında, yer yer kısa süreli çatışmalar yaşanırken, kırsal alanda koyunları otlatmakta olan ancak ismi öğrenilemeyen bir çoban askerlerce gözaltına alındı. Söz konusu çobanın Savur ilçe merkezine getirildiği öğrenildi.

Bingöl'ün Genç ilçesi kırsal alanında seyir halindeki özel hareket tim birliğine gerillalar tarafından önceki gün saldırı yapıldı. Saldırıya özel timlerin karşılık vermesi sonucu çıkan ve yaklaşık bir saat süren çatışmada ölü ve yaralı olup olmadığı konusunda bilgi alınamazken, özel timlere ait araçlar hasar gördü.

Reform değil kelepçe

Haber Merkezi- Yeni Personel Yasa taslağı, içerdiği yasaklarla, kamu çalışanlarının karşı çıktığı 657'yi aratacak nitelikte olduğu bildiriliyor

"İşyan etmeyen memurun aklına şaşarım" ifadesini kullanan Mesut Yılmaz'ın Başbakanlığı'ndaki yeni hükümet tarafından hazırlanan devlet Personel rejimi reform tasarısı, memuru tümüyle konuşmaktan mahrum bırakıyor. Toplu müracaat ve şikayet hakkının dahi yasaklandığı yasa taslağında, kamu emekçileri "kamu çalışanı ve memur" diye ayrılıyor. Memur statüsüne alınan kamu emekçisine sendika hakkını tanımayan taslak yürürlüğe girdiğinde, greve çıkan memur işten atılabilecek.

Devlet Bakanı Hikmet Sami Türk'ün kamuoyuna açıkladığı devlet personel Rejimi reformu Yasa taslağı kamu emekçileri tarafından yasaklar manzumesi, 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası'nı bile aratacak nitelikte bir yasa olarak değerlendiriliyor.

diriliyor.

Bakan Türk'ün yaklaşık bir süre önce 'reform' olarak lanse ettiği ancak, kamu emekçilerinden bir sır gibi sakladığı yasa taslağı, Türkiye'nin en önemli dinamiklerinden biri olan kamu emekçileri örgütlerinin elini kolunu bağlamayı hedefliyor.

personel reform taslağında, grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkını engelleyen ve kamu çalışanlarını bölen maddelere ağırlıkla yer alıyor.

Taslağıdaki anti-demokratik maddelerden birisi olan 22. madde ile kamu emekçileri, 'memur' 'kamu çalışanı' ve 'sözleşmeli personel' olarak üçe bölünüyor. 'Hakim ve savcılar', 'öğretim elemanları', 'askeri personel' ve 'sözleşmeli personel', 'memur olarak adlandırılırken geriye kalanlar ise kamu çalışanı statüsüne konuluyor. KİT'lerdeki çalışanların sözleşmeli personel olarak adlandırıldığı taslakta, grevsiz ve toplu sözleşmesiz sendika hak-

kı sadece 'kamu çalışanları'na tanınmıyor. 'sözleşmeli' ve 'memur' statüsü içinde yer alanlardan bu hak gerialmıyor.

Özellikle sözleşmeli personele sendika hakkı verilmeyişinin, özelleştirmelere karşı çıkan kamu çalışanlarının direnişini kırma amacı taşıdığı belirtiliyor..

Taslağın 26 ve 27. maddeleri ile de kamu emekçilerine herhangi bir haksızlığa karşı toplu müracaat ve şikayet etme hakkı yasaklanıyor. Tıpkı 657 Sayılı Yasa'da olduğu gibi, söz konusu "reform" taslağında da grev yasaklı.

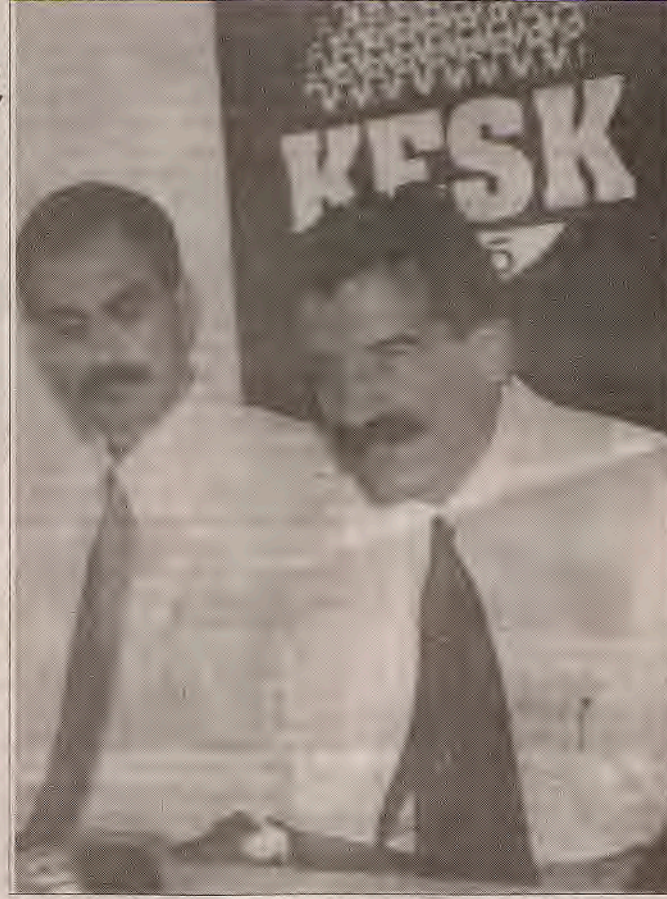
Yeni personel yasası taslağında yer alan 110. madde, grev yapan kamu emekçisini işten atmayla cezalandırıyor. Taslağın 7. maddesi memuru siyasetin dışına itiyor. Bir siyasi partiye üye olmak işten atılma sebebi olarak görülüyor. Kamu emekçisine siyaset yasaklı getiriliyor.

Taslağın 14. maddesi 'memura', 'kamu çalışanı'na ve

'sözleşmeli personele' basına bilgi ve demec vermeyi yasaklıyor. Böylece kamu emekçisine konuşmayı yasaklıyor. Söz konusu taslak ile Türkiye kesiminde toplumsal muhalefetin bir ayağını oluşturan kamu emekçilerinin elikolu bağlanmaya çalışılıyor.

"Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali Sosyal Hak ve Yardımlarına İlişkin Kanun Tasarı Taslağı"nda yer alan bir madde de ise "Memurlar ve diğer kamu görevlilerine bu kanunla sağlanan hak ve yardımlar dışında ücret ödenemez" denilerek, devletin kamu emekçileri ile toplu sözleşme masasına oturmaya niyetinin olmadığı ortaya çıkıyor.

İçti boşaltılmış, göstermelik sendikalar kurmayı öngören taslak Memura kelepçe vurma peşinde. Taslak bu haliyle yasalara son yıllarda haklarını savunmak için sokaklara dökülen kamu emekçilerine zor anlar yaşatması bekleniyor. Kamu emekçileri sendikaları

daha şimdiden taslağa karşı mücadele etme kararı aldılar. Sendika yetkilileri kendilerini danışmadan alınan bu tür yasa

taslaklarının uygulanmasını mümkün olmadığını belirtiyorlar

Sivil toplum örgütleri ve insan hakları kuruluşlarının ortak görüşü

Vaat yetmiyor icraat gerekli

Haber Merkezi- Yılmaz hükümetinin görevlendirdiği insan hakları üst kurul üyeleri ile Sivil toplum örgütlerinin temsilcileri bir araya geldiler. Toplantıda, sivil toplum örgütleri insan hakları konusundaki kaygılarını dile getirdiler. İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Hikmet Sami Türk, Türkiye'yi gurur duyulacak bir aşamaya getireceklerini vaat ederken, sivil toplum örgütleri somut adımlar beklediklerini söylediler.

İnsan Hakları Koordinasyon Üst Kurulu sivil toplum örgütlerinin katılımı ile toplandı. Toplantıda, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda sivil toplum örgütlerinin görüşleri alındı. Basına kapalı yapılan toplantı sonrası konuşan İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Hikmet Sami Türk, hükümetin İnsan hakları konusunda yeni adımlar atacağını ve Türkiye'yi gurur duyulacak bir aşamaya getireceklerini iddia etti. Türk, "Tüm kurumlarımızla insan hakları sorununun çözülmesi konusunda işbirliğimizi sürdüreceğiz" dedi.

İnsan hakları konusunda sorunların bir bölümünün uluslararası anlaşma ve bildirimlerle, bir bölümünün ise uygulama ile ilgili olduğunu kaydeden Türk "Bu sorun geniş siyasi yelpaze içinde çözülecektir" dedi. Konunun ki-

sa, orta ve uzun vade de incelenmesi gereken konular olduğunu kaydeden Türk, oluşturulacak kamuoyunun Anayasa'yı değiştirebileceğini aktardı. İşkence yapıldığına dair şikayetler olduğunu söyleyen Türk, bunların aşılanacağını belirtti.

Daha sonra toplantıya katılan İHD, TIHV ve mazlum Der adına konuşan İHD Genel Başkanı Akın Birdal, yapılan görüşmenin anlamlı olduğunu söyledi. Birdal, konuşmasında başa gelen her yeni hükümetin insan hakları konusunu programına aldığını, bu hükümetin programında insan hakları olduğunu kaydederek, Türk'ün "Türkiye'yi gurur duyulacak bir aşamaya getireceğiz" sözünü basının önünde verilen bir taahhüt olarak değerlendirdi. Vaatlerin hayata geçirilmesi gerektiğini belirten Birdal, hükümetin Basın Affı Yasası ile bir adım attığını ancak bunu yeterli bulmadıklarını, başta Terörle Mücadele Yasası ve diğer kanun hükmündeki karar-namelerle düşüncesi suç sayan hükümlerin kaldırılması gerektiğini ifade etti.

Ankara Barosu adına toplantıya katılan Ahmet Topkan da, bu toplantının bir başlangıç olduğunu belirterek, insan hakları ihlalleri konusunda alınacak kararların sonuç vermesi dileğinde bulundu.

Daha sonra söz alan TTB (Türk Tabipler Birliği) İnsan

Hakları Komisyonu Başkanı Muharem Baytemur ise OHAL'de yaşanan sorunları, adli ve cezaevi sorunlarını aktardıklarını belirterek, bundan sonraki süreçte insan hakları ile ilgili gelişmelerin tanıtılmasının, basın mensupları olacağını söyledi.

Toplantıya Üst Kurulu'un yanı sıra İHD Genel Başkanı Akın Birdal, mazlum der Başkanı Yılmaz Ensarioğlu, TIHV Başkanı Yavuz Önen, İstanbul Barosundan Osman Ergin, Ankara Barosu'ndan Ahmet Topkan, İzmir Barosu'ndan Ahmet Okyay, TTB İnsan Hakları Komisyon Başkanı Muharem Baytemur katıldı.

Bu arada sivil toplum örgütlerinin toplantıda, savaşın yarattığı sorunlardan, insan hakları ihlallerine, düşünce ve basın özgürlüğünden demokratik yasal düzenlemelere kadar bir çok konuyu dile getirdiklerini öğrenildi. Sivil toplum örgütlerinin, bu toplantının biçimsel bir girişim olmasından duydukları kaygıları dile getirerek, somut adımlar atılmasını istedikleri bildirildi. Böyle bir toplantının zamanlamasına dikkat çeken katılımcılar, Türkiye'ye gelmesi beklenen AIHM heyeti gittikten sonra, verilen vaatlerin unutulmamasını ve bu toplantıların devam etmesini istediler.

Ücretlinin sırtına bindirilen sekiz yıl

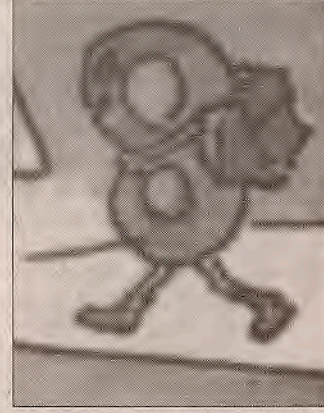
Türk eğitimindeki gerici ve söven unsurlara dokunmuyor

EğitimHaber Merkezi- Sen 2 No'lu Şube Başkanı Alaaddin Dinçer, 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin tek başına yeterli olmadığını belirterek, zorunlu, kesintisiz, parasız, ana-dilde, bilimsel, demokratik eğitimin uygulanmasını istediklerini belirtti. Eğitimciler, eğitimin çağdaş hale getirilmesi için demokrat, aydın kadroların idari birimlere getirilmesi gerektiğini söyledi.

Milli Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay ise yeni yasanın uygulamaya geçilmesiyle doğan öğretmen boşluğu için emekli öğretmenlerin göreve çağrılacağını açıkladı. Uluğbay, emekli öğretmenlerin tam zamanlı ya da ek ders ücreti karşılığı göreve başlayabileceğini kaydetti.

Aylardır tartışması sürdürülen ve geçtiğimiz günlerde kabul edilen, ardından finansmanın temel tüketim ürünlerine yapılan zamlarla sağlanmaya çalışılan 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim yasasını eğitimciler

yeterli bulmazken, ders müfredatının gerici ve söven olduğunu belirttiler. Eğitim-Sen İstanbul Şubeleri üye ve temsilcileri KESK Genel Merkezi'nde düzenledikleri basın toplantısında, söz konusu yasa ile birlikte çözülmesi gereken sorunları sıraladılar. Şubeler adına açıklamayı okuyan Eğitim-Sen 2 No'lu Şube Başkanı Alaaddin Dinçer, Eğitim-Sen İstanbul Şubeleri, 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin tek başına yeterli olmadığını belirterek, zorunlu kesintisiz parasız, ana dilde, bilimsel, demokratik eğitimin uygulanmasını istedi. Ders müfredatlarının gerici ve söven olduğunu ifade eden Dinçer, eğitimin çağdaş hale getirilmesi için demokrat, aydın, yurtsever kadroların atanmasını önündeki sicil gibi yasal engellerin kaldırılmasını talep ederek idari birimlere getirmesi gerektiğini söyledi. Dinçer, öğretmen sayısının ve öğretmen yetiştirme kurumlarının sayısının çoğaltılmasını istedi. Grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının bir önce verilmesi

gerektiğini kaydeden Dinçer, emekli olmuş eğitimcilerin tekrar öğretmenlik yapabilmeleri için özendirici ekonomik önlemlerin alınmasını, ek ders ücretinin 100 binden 500 bin liraya çıkarılmasını istedi.

8 yıllık temel eğitim öncesinde eğitimcilerin hizmet içi eğitime tabi tutulması ve bu eğitim çalışmasında Eğitim-Sen'in de aktif olarak görev alması gerektiğini vurgulayan Dinçer, okullarda yasa ile ilgili veliye bilgi verecek danışma kurullarının oluşturulmasını istedi. Dinçer, bu konuyu Milli Eğitim İl Müdürü görüşeceklerini söyledi.

Haber Merkezi

Çatlı MİT'e çalıştı mı?

Haber Merkezi- MİT raporunda Çatlı'nın 12 Eylül öncesinde meydana gelen cinayetlerin faili ya da olayların tertipçilerinden olduğu belirtilirken 1980'lerde yalnızca, Avrupa ülkelerinde kaçak ikâmet ettiği ve uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı vurgulanıyor.

MİT'in Abdulah Çatlı'ya ilişkin hazırladığı raporda, Çatlı'nın 1980 sonrası yaşamına ilişkin yalnızca Avrupa'da adli makamlara intikal eden suçlarıyla ilgili bilgiler yer alıyor. Yetkililerin çelişkili açıklamaları, MİT'in gerekli bilgileri yansıtmadığı şeklinde değerlendirildi. MİT Müsteşarı Sönmez Köksal görev yaptığı süre içerisinde Çatlı ile ilgili bilginin kendisine gelmediğini söylerken, teşkilatın önemli ismi Kontrterör dairesi eski Başkanı Mehmet Eymür Çatlı'nın MİT adına çalıştığı basına, mahkemelere ve TBMM su-

surluk komisyonuna açıklamıştı.

MİT'in hazırladığı raporda, 1990 sonrasında 11 pasaporta sahip olan ve 122 kez çeşitli kimliklerle ülkeye giriş ve çıkış yapan Çatlı 12 Eylül öncesinde çeşitli cinayet ve suikast eylemlerine katıldığı, sonrasında ise uyuşturucu kaçakçısı olarak tanımlanıyor. Devletin en üst düzey yönetimi ile ilişkiler kurabilen Çatlı, MİT kayıtlarına göre 1990 yılından beri Yugoslavya'da yaşıyor.

Mehmet Özbay, Mehmet Özbey ve Şahin Eklil olarak 11 pasaporta sahip olan, bu pasaportlarla 122 kez giriş ve çıkış yapan, devlet adına yurtdışında Ermeni cemaatler başta olmak üzere bazı "önemli" görevlerde kullanıldığı belirtilen, son dönemde ise içeride "Mafya" türü bir organizasyon kurran ve bu organizasyonun içine resmi organlardan da temsilci-

ler aldığı savunulan Çatlı'dan MİT raporunda sadece "terörist ve uyuşturucu kaçakçısı" olarak söz ediliyor.

Yaptığı istihbarat çalışmalarını sonucunda hazırladıkları raporlarla dikkatleri üzerine toplayan MİT'in Çatlı için sıradan bilgilerle dolu bir rapor hazırlaması, Çatlı'nın "Önemli devlet işlerinde kullanıldığı" iddialarını doğrulayan delil olarak değerlendirildi.

MİT tarafından hazırlanan raporun Çatlı ile ilgili bölümünde, Çatlı'nın 1978 Nisan ayında meydana gelen Malatya olaylarında ülkücü unsurları yönetenler arasında yer aldığı belirtilerek, 7 TIP'linin öldürüldüğü Bahçelievler katliamını organize ettiği 12 Eylül'den sonra Avrupa ülkelerinde kaçak olarak kalarak uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı vurgulanıyor.

Zamlar ardarda geldi

Temel tüketim mallarına 15 gün içinde iki kez zam yapıldı

ANASOL- D hükümetinin iktidara gelir gelmez temmuz ayında yaptığı yüzde 32'lik akaryakıt zammının şokunu atlattıktan sonra yüzde 9'luk zamları sürdü. Akaryakıt zammından sonra, piyasalarda başta temel tüketim malları olmak üzere tüm ürünlerde yeni fiyat hazırlıkları da başladı. Henüz bir ay geçmesine karşın, 15 güne kadar yeniden zam isteyeceklerini açıklayan ekme üreticileri, un ve diğer gıdalara yapılacak zam ortamını beklerken, meşrubata da nakliyedeki artışa göre en az yüzde 10 zam bekleniyor.

Ankara'nın hatırlarının faturasını halkın ödediğini belirten Reis Gıda Yö-

Kekliklik içimizi Kemiriyor

Cemal ARDIÇ

Son günlerde Türk gazeteciler, ardarda Kürt illerine akın ettiler. Kendilerince bölgedeki değişimi yazacaklardı. Çarşaf çarşaf dizi yazıların içeriğine bakılınca bu seferin gazeteci merakından kaynaklanmadığı ya da gazetecilik görevini yerine getirmek amacını taşımadıkları, çağrılı oldukları anlaşıyor. Bölgede her şeyin yolunda gittiğini kamuoyuna aktarmak görevini üstlendikleri görülüyor.

Sözkonusu yazılardan biri bölge insanın kanayan yarasına parmak basıyor. Kürtlerin bugüne kadar niçin özgürleşemediğini göstermesi bakımından çok önemli bir noktadır. Koruculuk.

Hasan Cemal köşesinde bu sorunu işlemiş. Tabi O olaya başka açıdan yaklaşmış. Bir komutana soruyor: Koruculuk devam etsin mi, kalsın mı? Sorusuna, komutanın yanıtı çok net ve tarihimize bir yaraya işaret ediyor. İşte komutanın yanıtı:

"Korucu, araziyi biliyor. Korucu, mayının yerini biliyor. Korucu, dilini biliyor. Asker iki üç yılda bir yer değiştiriyor. Ama korucu, gene yerini koruyor. Beş yıl önce girdiği vadiye, mağaraya yine giriyor. Askere rağmen koruculuk sistemini değiştirecek ya da kaldıracak iseler, daha çok şehidi göze almalıyız. Altını çiziyorum: Korucu halâ PKK'nın baş belasıdır."

İşte yıllardır, hatta yüzyıldır aralıklarla süren mücadelenin başarısızlıkla sonuçlanmasının gerçek sebebi. Devletin resmi rakamlarına göre korucu sayısı ve dağılımı şöyledir: Bölgede köy koruculuğu ilk olarak Siirt'ten Eruh ilçe merkezi ve köylerinde gönüllü olarak 4 kişiyle başladı. Ancak, daha sonra gönüllü korucuların yanı sıra, geçici köy koruculuğu da uygulandı. 17 bin 440'ı gönüllü, 50 bin 67'si geçici köy korucusu olmak üzere toplam 67 bin 507 korucu halen görev yapıyor. 8 bin 189 korucu ile Van ilk sırada yer alırken, 435 kişiyle en az korucu Tunceli'de bulunuyor.

Bu rakamlara aileleri de eklenince yöredeki hazin tablo tamamlanıyor.

Tarihimiz Kürt insanının deyimi ile "keklikler" dolu. Kendi yönetimlerini niçin kuramadıkları na anlaşılır böylece. Kürt siyaset sınıfı, bu geçeceği kulakarkası edemez ya da sadece cepheden bakarak soruna yaklaşımaz. Bir sosyal vakiyadır. Konu üzerinde yeterince kafa yorulmalı, ulusun bütünlüğünü sağlayacak girişimlere ağırlık verilmelidir. İrlanda bu güne kadar bu iç bölünme nedeniyle İngiliz mandasından kurtulamadı. Bugün de aynı sancıları yaşıyor. Kürtler de aynı kaderi paylaşıyor.

"Kekliklik" içimizi kemiriyor. İç kavgalarla iyice yorgun düşen toplum, dış müdahalelere açık hale geliyor ve fazla bir efor sarfedilmeden denetim altında tutuluyor. Onuç yıldır süren savaş toplumu değiştirdi. Koruculuğa zemin oluşturan koşullar toplumun yapısında yatıyor. Bu konuda yazılanlar çoğunlukla Kürt bireyi üzerinde duruyor. Kürt kişiliğindeki bozukluklara atıfta bulunuluyor. Bu değişimler Kürt bireyini tanımlamış olsa bile toplumsal olguları izah etmekten uzak kalır. Sosyal fenomenler için uygulanacak kriterler farklıdır. Toplumun temel dokusunu oluşturan olgular belirlenmeden doğru sonuçlar çıkarmak olanaksızdır.

Kürt kişiliğinden sözeden siyaset sınıfı ekseriyetle hakaret yolunu seçiyor. Aşağılama ve küçümseme politik bir tercih haline gelince de kendisinden başka herkes ya düşman ya da marazi bir hastalık olarak görülür. Çevrelenmiş coğrafyada çemberi yarmanın tek yolu birleştirici olguları öne çıkarmaktan geçiyor.

Kürt insanı artık kendisi olmayı kendisi için yaşamayı öğrenmek zorundadır. Umud verici olan son yıllarda çoğunluk olmayı bastırarak Kürt insanı, kanayan Keklik yarasını sardığı zaman, uygar uluslar içindeki yerini alacaktır.

Türkiye ihlalde rekortmen

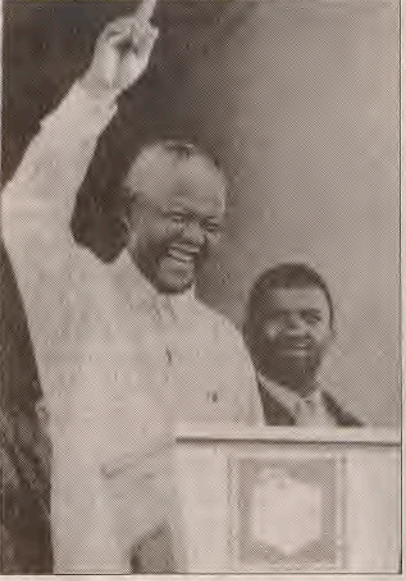
Başvurularda Kürt illeri birinci sırayı almaktadır. Halk güven duymadığı için AIHM'ne başvurma yolunu seçiyor.

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na iki yasa yılı boyunca Türkiye'den 232, Uluslararası Af Örgütü aracılığıyla da mektup ve faks ile 547 olmak üzere toplam 779 başvuru yapıldı.

Komisyon Türkiye'deki başvuruların 212'si hakkında gerekli işlemleri yaparak şikayetleri sonuçlandırdı. 547 başvurudan 368'ini ise mektupla yanıtladı. Komisyon'a en fazla başvuru yapılan insan hakları ihlali konusu, gözaltı, işkence ve kötü muamele ile gayrimenkul sorunları oldu. Başvurularda Kürt illeri birinci sırayı almaktadır. Bu illerde halk Türk kurumlarına güven duymadığı için AIHM'ne başvurma yolunu seçiyor.

POLİTİKA ÖZETİ

Mandela'dan insanlık dersi

Güney Afrika cumhuriyeti, Türk devletinin helikopter isteğini reddetti. Bir süredir helikopter arayışı içinde olan Türk devleti arayışlarını Afrika'ya kadar genişletti. Afrika'da herhangi bir sorunla karşılaşmayacağını uman Türk yetkililer burada da Kürt sorunuyla yüzyüze gelince şaşırıldılar. Kürt illerinde kullanılmak üzere alınacağı söylenen helikopter satın alma girişimleri her seferinde sonuçsuz kalınca, Türk yetkililer endişelenmeye başladı. Amerika ve Avrupa'dan olumsuz yanıt alan Türk hükümeti, Güney Afrika'dan Kürt illerinde kullanılmak üzere helikopter almak için talepte bulundu. Ancak Güney Afrika Cumhuriyeti bu isteği yerine getiremeyeceğini bildirdi. Gerçekleştireceği silahların Kürtlere karşı kullanılmamasını gösterdi. Kürt sorununda duyarlılığını gösteren Mandela başkanlığındaki Güney Afrika Cumhuriyeti, Türk isteğini ikinci kez reddetmiş oldu. Geçtiğimiz yıllarda, Atatürk barış ödülü Mandela'ya verilme istenmiş, ancak Mandela bu ödülü Türk devletinin masum Kürt halkına uyguladığı baskılar nedeniyle kabul edemeyeceğini bildirmişti. Daha önce Nelson Mandela'dan, övgüyle sözeden Türk başkanı, Mandela'nın bu onurlu ve kendi konumuyla uyumlu tavrından sonra O'nu yamyam ilan etmekte gecikmedi. Oysa Mandelayı kendisi yapan bu insani davranışı idi. Ve başka türlü bir yaklaşım beklemek büyük bir yanlışlıktır. Bu tavırla uyumlu olmayanların övücü sözler etmesi rüyakârlıktan başka bir şey değildir.

İçi boş reform

Türkiye'deki sekiz yıllık eğitim çalışmalarına yer veren İngiliz dergisi The Economist, Mesut Yılmaz hükümetinin hazırladığı kanunun, sadece dini eğitimi devlet denetimine aldığını yazdı. "İçi Boş Reform" başlıklı yazıda, asıl hedef olan eğitim standartlarının yükseltilmesinin ise sağlanamayacağına dikkat çekildi. The Economist'in bu konudaki yorumu özetle şöyle: "Milli gelirden aldıkları pay, çok daha yoksul olan ülkelerden bile geri olan Türk öğretmenleri berbat bir işi yürütmeye çalışıyor. Yasalar çocukların 12 yaşında okuldan ayrılmasına izin veriyor. Okullu olması gereken 500 bin çocuk okula değil. Sistemin acil reforma ihtiyacı var. Yeni Başbakan Mesut Yılmaz da bunu sağlamayı vaad ediyor. Hazırladığı yasa tasarı, hedeflerinden en azından birine ulaşacak. O da hükümetin ve ona destek veren ordunun istediği, islami eğitimi zayıflatmak. İslami eğitim, laikliğe karşı tehdit olarak algılanıyor. Ama daha önemli bir amaç için ortada para yok: Kaliteyi yükseltmek.

İHL'li kimliği

Reformun islami eğitime vurduğu darbe, manşetlerden inmiyor, ülke çapında protestolar yapılıyor, ordunun iktidardan indirildiği Refah Partisi'ndeki öfke giderek artıyor. Hedef 500 imam hatip okulu. Bunlar dindar ailelerin özel bağışlarıyla inşa edilen okullar. Ailelerin tercih etmesinin nedeni bu okullarda Kuran ve Arapça dersi okutulması, kızların ayrı sınıflarda eğitim görmesi.

Devlet denetliyor.

Laik yapıya bazı aykırılıklar da olmuyor değil. Kızların haftalık müzik derslerinde seccadelere nakış işlediği gözlemleniyor. Mezunlarda Allah korkusu hakim, pek suç işledikleri görülüyor. Generallerden şikâyetçiler, Refah'a oy vermeye yatkınlar. Ama ortada görünen mali kaynak bunların ancak küçük bir kısmına yeter. İstedikleri krediyi alsalar dahi, yeni öğretmenlerin eğitimi için tasarıda bir hazırlık yok. Sonuç olarak, Mesut Yılmaz'ın reformu İslami okullara zarar verirken laik okullar için de bir şey getirmeyecek

Göktepe'nin sanıkları susarak itirafta bulundu

Metin Göktepe'nin katil zanlıları polisler duruşmada insanlarını yüzüne bakamadılar.

Haber Merkezi- Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi nedeniyle 11 polisin yargılandığı davada, bir buçuk yıldan sonra ilk kez yargı karşısına çıkan sanık polisler, "susma haklarını" kullandılar.

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nce görülen davanın 7'nci ve sanık polislerin ilk kez getirildiği duruşmaya, Afyon Valiliği'nin yasaklama kararına karşın yoğun katılım gerçekleşti. Çeşitli illerden otobüslerle gelen 500'den fazla izleyici, polisler tarafından kurulan barikatlarla adliye binasının 500 metre uzağında bekletirken izlemeye gelenler "Dava nerede, biz orada", Metin ölmez, özgür basın susmaz" sloganlarını attı. İzleyicilerin alınmayacağı belli olduktan sonra saatlerce slogan atarak bekleyen kalabalıktan biri bir sokak tabelasının üzerine "Metin Göktepe Caddesi" diye yazdı.

İzlemeye gelenler arasında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nail Güreli, Çağdaş Gazeteciler derneği

Genel Başkanı İsmet Demirdöğen, CHP milletvekili Sabri Ergül, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü temsilcisi Rober Menar, sanatçı Fatma Nilgün Uçar hakkında "Salona hakim olmadığını" söyleyerek "reddi hakim" talebinde bulundu.

Dijital savunma avukatları Ömer Yeşilyurt, Ahmet Ülger, Mehmet Anıt, mahkeme başkanı Uçar ve üye hakim Nuran Yalınbaş haklarında "Davanın objektif ilerlemeyeceği ve yargının bağımsızlık ilkesine aykırılığı" gerekçesiyle "reddi hakim" talebinde bulundular. Savunma avukatları Mahkeme başkanı Uçar'ın eşi Hayati Uçar'ın Adalet Komisyonu Başkanı olduğuna ve başkanın eşinden etkilendiğini ileri sürdüler.

Reddi hakim talebini değerlendirmek için ara veren mahkeme, talebi "Ret talebinin subjektif, kendi düşüncelerine dayalı verdikleri yargılamayı geciktirme amacıyla yönelik olduğu ve inandırıcı gerekçeleri bulunmadığı" için reddetti.

Daha sonra sorgularına geçilen sanıklar ifadelerinde, avukatlarının mahkeme heyetini ret talebini anımsatarak "Susma haklarını kullanacaklarını" belirttiler.

Yeniden söz alan savunma avukatları, tanıklarla sanıkların yüzleştirmesinin yapılmamasını" isterken polis olan sanıkların "teşhir" olduklarını belirttiler. Savunma avukatlarından Ahmet Ülger, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin yargılamasının objektif ve bağımsız mahkemelerce yapılmasını öngören 10'uncu maddesine atıfta bulunarak sanıklar için bu koşulların sağlanmadığını söyledi. Avukatlar, mahkemeyi reddettikleri için tahliye isteminde de bulunmadıklarını söylediler.

Söz alan müdahil avukatlardan Fikret İlkiz, cezaevi doktoru tarafından sanıklara hasta olduklarına ve duruşmaya katılmamalarını sağlayan raporların neden verildiğinin anlaşılmadığına dikkat çekti.

İlkiz, bu raporların gerçekten de sanıkların gelme-

sine engel teşkil edip etmediğinin araştırılması gerektiğini söyledi.

Duruşma savcısının da katıldığı talepten sonra ara karar için çekilen mahkeme, duruşmayı 15 Eylül'e erteledi. Sanıkların tutukluluk hallerinin devamına karar veren mahkeme, "Kenan Evren'e suikast düzenleyeceği" gerekçesiyle tutuklu olan tanık İlhan Uçar'ın Afyon cezaevine nakline ve diğer tanıkların çağırılmasına hükmetti.

Cezaevi doktorunun verdiği raporun sanıkların duruşmaya gelmesini engelleyip engellemediğinin araştırılması için Cumhuriyet savcılığına yazı gönderilmesine karar veren mahkeme, Metin Göktepe'nin ayrıntılı otopsi raporunun istenmesine ve İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderilen "yakalama talimatlarının takip edilmesine ve gerekli yazı gelmemesi halinde suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi.

Dünya açlığa mahkum

Gelişmiş ülkelerin neden olduğu bir "ekolojik bunalım" yaşanıyor dünyada. 1.2 insan yoksulluk sınırı altında yaşarken, 600 milyon kişinin de yaşamının tehlikede olduğu saptandı.

Türkiye'de hazırlanan "Ekolojik Krize Genel Bir Bakış" başlıklı bir araştırmada, "Yaşanılan gerçekler ekolojik kriz olup olmadığı üzerine uzun tartışmalar yerine, verileri yorumsuz olarak sunmak yararlı olabilir" görüşü kaydedildi. Dünya nüfusunun en zengin yüzde 20'lik bölümünün yetiştirilen toplam ürünün yüzde 84' ünü kontrol ettiğine, en yoksul yüzde 20' sinin ise bu ürünlerin sadece 4' ünden yararlandığına dikkat çekilen araştırmada şu bilgiler yer veriliyor.

Her yıl ortalama 6 milyon hektar toprak çölleşirken, 17 milyon hektar orman yok oluyor. İnsanlık, yerleşik tarıma başlamadan önce, 6.2 milyar hektar olan bozulmamış ormandan bugün geriye 1.5 milyar hektarlık bir alan kaldı.

Her yıl, tropikal ormanların yüzde 50'si, tarım alanları açmak amacıyla yok ediliyor. Gelecek 50 yıl içinde, tüm bitki ve hayvan türlerinin yüzde 50'sinin ortadan kalkacağı, 2070 yılında dünyada hiçbir orman kalmayacağı hesaplanıyor. Dünya topraklarının 500 milyon tonu her yıl erozyona maru kalıyor. Artan asit yağmurları nedeniyle, tüm Avrupa ormanları tehdit altında. Deniz seviyesinde, bu yüzyılın başından beri 20 santimetrelilik bir artış gözleniyor. Siyandırılma yoluyla altın üretimi yüzünden çevre tehdit altında. Peru'da 1965 yılında, siyanürlü su havzalarında depremin meydana getirdiği sızıntı sonucu 200 kişinin ölmesi, bugüne

kadarki en büyük kaza.

Buna karşın altın üretimini yapan karteller, "Şu ana kadar, siyanürle altın üretiminden kimse ölmedi" söylemlerini sürdürüyor. Nükleer santraller çevreyi ve sağlığı tehdit ediyor. Çernobil Nükleer Santralı'nda, 26 Nisan 1986'da meydana gelen patlama, halen Çernobil çevresinde yaşayan 5 milyondan fazla insanı etkilemektedir. Dünyada 1.2 milyar insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor.

100 milyon insanın tamamen evsiz. Yaklaşık 600 milyon insan, sağlık ve yaşamı tamamen tehdit eden koşullar altında yaşıyor. Dünya nüfusunun yarısı kentlerde yaşıyor. Bu insanların yüzde 60' ı yoksul, yüzde 40' ı sağlıklı koşullardan ve güvenli içme suyundan yoksun. İnsanlığın yüzde 20'si sağlık hizmetlerinden yararlanamıyor. Yoksulluk sınırında yaşayanların sayısı her yıl 25 milyon daha artıyor. Birleşmiş Milletler (BM) ve Dünya Bankası raporlarına göre, son 25 yılda su stokları yüzde 70 geriledi. Dünyada her gün, 7 bin yetişkin insan veremden ölüyor. Her saat başı bin yeni insan vereme yakalanıyor. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), gelecek on yılda 30 milyon kişinin bu hastalıktan öleceğini öngörüyor. Avrupa'da AIDS virüsü taşıyan 450 bin kişi bulunurken, bu rakam Avustralya'da 20 bin, Ukrayna'da 3 milyon, Güney Afrika ülkelerinde 8.5 milyon. Kuzey Amerika'da 750 bin kişi civarındadır. Sıtma hastalığı Avrupa'da patlama yaşıyor. Resmi rakamlara göre, 1992'de 20 bin sıtma hastası varken, 1995'te 100 bine yükseldi.

Siyoninizm Yüz Yaşında

Veysi AYDIN

Bundan 100 yıl önce, 31 Ağustos 1897'de, üzerinde o zamandan bugüne kadar çok tartışılan "Siyonizm" in temelleri atıldı. Theodor HERZL adlı Avusturyalı bir hukukçu yazar "Yahudi Devleti" adlı kitabını yayınlarak, sonraları büyük tartışmalara yol açacak olan siyonizm görüşünü ortaya koydu. Önceleri, Yahudiler arasında bile alay konusu olan Herzl, özellikle o zamanlar Çarlık Rusya'sındaki Yahudi pogromunu yaşayanlar arasında büyük ilgi ve destek gördü. Herzl, 1860 yılında şimdiki Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de doğdu. Ailesi asimile olmuştu ve Yahudi kimliğiyle ilgilenmiyordu. Herzl, o zamanlar gelişmekte olan Alman ırkçılığına büyük hayranlık duymuş, hatta Viyana'daki öğrenim yıllarında "Albi" adlı ırkçı bir Alman yüksek öğrenim birliğine üye olmuştu. Alman ırkçılığının, Yahudilere karşı yönelmesiyle, Alman ırkına yaranmak için ne yapıyorsa da "Albi" den atılmaktan kurtulamadı. Bunun üzerine, yazarlığa soyundu ve bazı tiyatro parçaları yazdı. Hala Alman ırkçılığını üzerinden atamamışken, bir ara Yahudilerin, daha kolay Almanlaşabilmesi için, toplu olarak Hristiyanlığa geçmesi gerektiğini savundu.

1882 yılında "Yahudi Devleti" adlı kitabını yazmaya başladı ve 1896'da tamamlayıp Viyana'da yayınladı. Öz olarak, Yahudilerin, yaşadıkları toplumlarda, diğer toplum üyeleri gibi, her hakka sahip olamayacağı görüşünden hareketle, Yahudilerin, kendi kendileriyle beraber yaşayabileceği bir Yahudi devletinin kurulması gerektiği görüşünü ortaya attı. Bu görüşlerini, bir halklar hapishanesi olan "Macaristan, Avusturya Krallığı" şartlarında hareketle geliştirmişti. Bu sıralar, Avusturya'da bile, Alman İrkinin üstünlüğü, neredeyse resmi çizgiye dönüşmüştü. Bu "halklar hapishanesinde" tutuklu bulunan Çekler, Slavlar gibi halklar da, ulusal bağımsızlık uğraşı vermekteydiler. Theodor Herzl, 1897'de, İsviçre'nin Basel kentinde ilk Siyonist Kongreyi topladı. 29 Ağustos 1897'de başlayan kongreye, birçok ülkeden 250 delege katıldı. Avrupa devletlerinde yaşayan Yahudiler, kendi devletlerinin gazabına uğrayabilecekleri korkusundan dolayı, Herzl'e büyük destek sunmazken, özellikle Çarlık Rusya'sından gelen Yahudiler Herzl'e büyük destek sundular. Ne varki yahudi devletinin kurulması, siyonistlerin 6. Kongresine kadar da gerçekleşmeyince 1903'te ki kongrede Doğu Avrupalı Yahudi delegelerde protestolarla kongreyi alt üst edip, Herzl'i zor durumda bıraktılar. En önemli tartışma noktalarından birisi, İngilizlerin önerisiydi. Buna göre, Yahudilere önce Filistin'de değil de, Doğu Afrika'da bir yer temin edilmesi görüşüydü. Herzl, bu öneriyi sıcak bakıyordu.

1904 yılında ölen Herzl'in siyonist görüşlerine karşı, sadece siyonist har eket içinde muhalefet yoktu. Aynı zamanda özellikle Doğu Avrupa ülkelerinde, "Genel Yahudi İşçi Birliği" gibi örgütlü olan anti-siyonis hareketlerde vardı.

Artık uluslararası bir yapılanma gerçekleştirilmiş olan siyonizm, kendisine temel hedef olarak, Filistin'de bir Yahudi devletini kurmayı seçti. Harekete de bugün Kudüs'ün güneyinde bulunan "Siyon" adlı tepenin adı verildi.

Yahudi devleti kurulursa, yerli halk Filistinliler ise yavaş yavaş sınırın dışına çıkarılacak.

1917-1918 yıllarında İngilizler, Filistin'i işgal ettiklerinden, adını o dönem İngiliz dışişleri bakanı olan Arthur Balfour'dan alan, 2 kasım 1917 tarihli "Belfor Deklarasyonu" ile, Filistin'de kurulacak olan bir Yahudi devletinin destekleneceğini açıkladılar. 1933—1945 yılları arasında özellikle Nazi Almanyası ve diğer Avrupa ülkelerinde katliamda kaçan yüzbinlerce yahudi Filistine geldi. Filistinliler bu duruma tepki gösterip, 1936 / 1939 yıllarında İngiliz mandasına karşı ayaklandılar. Bu ayaklanma Yahudilerin de desteği ile bastırıldı.

1947 yılında toplanan Birleşmiş Milletler (BM) genel kurulu, Arapların muhalefetine rağmen, Filistin'in Yahudi ve Arap olmak üzere iki parçaya bölünmesini kararlaştırdı. Kudüsey özerk bir konum verildi.

BM'nin bu kararı bir yandan ekonomik olarak büyük bir etkiye sahip olan Yahudi kapitalistlerinin baskısı, üte yandan da yüz yılın en büyük soykırımlarından biri olan Nazi Almanyasının, Yahudi katliamına karşı bir tepki idi.

14 Mayıs 1948 yılında, decayim yerinde ise Avrupalı Yahudiliğin hayalleri üzerinde inşa edilen İsrail devletinin ilanı, Siyonist hareket açısından elde edilmiş en büyük başarıydı şüphesiz. Yanlış bu başarı başka bir halkın, Filistin halkının haklarını gaspına dayandırılmıştı. Emperyalist ülkelerin desteğiyle, zorla toprak işgal ediliş, sadece o zamanlar 700 bin Filistinli ülkesini terk etmek zorunda kalmıştı. Bugün siyonizm, birçok Yahudi tarafından "Yahudi halkının ulusal kurtuluş hareketi" olarak değerlendirilirken, Filistinliler için siyonizm, ırkçılığa eşittir. Siyonizmin mirası olan "Yahudi" "devletin başlı politikacıları bile, devlet başkanı Ezer Weizman gibi, bugünlerde yine İsviçre'de yapılacak olan siyonist kongreye katılmamaktadırlar.

Ortadoğu ısınıyor

Güney Lübnan'da mevzilenen Hizbullah ile İsrail arasında hafta boyunca bu yana karşılıklı füze saldırıları ve bombardımanlarla yükselen gerilim, İsrail savaş uçaklarının Lübnan topraklarını bombalamasıyla daha da tırmandı. Bu arada, Suriye'nin Golan Tepeleri yakınına tank yığnağı yapmaya başladığı bildiriliyor.

İsrail jetleri dün sabah Lübnan Suriye sınırını yakınlarındaki İran yanlısı Hizbullah örgütünün mevzilerini bombaladı. Bölgeyi izleyen kaynakların verdikleri bilgiye göre, 4 İsrail savaş uçağı Suriye'nin denetimindeki Bekaa Vadisi'nin merkezinde yer alan Canta bölgesindeki Hizbullah mevzilerine roket yağdırdı. İsrail uçakları ayrıca Lübnan'ın başkenti

Beirut'un 25 kilometre güneyinde Jiye'de de bir elektrik santralini bombaladı.

İsrail ordu yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, bunun bir uyarı saldırısı olduğu belirtildi.

Lübnan hükümeti de, İsrail'in Güney Lübnan'a yönelik saldırılarına tepki gösterdi. Lübnan Dışişleri Bakanı Fariş Boyez, Lübnan'ın güneyinin işgalinin İsrail için çok olumsuz bir durum yarattığını belirterek, "Güney Lübnan, gerçek bir İsrail Vietnamı" dedi.

Suriye'den yığınak Bölgede tansiyon yükselirken, Suriye ordusunun golan Tepeleri yakınında tank yığnağı yapmaya başladığı bildiriliyor.

İngiltere'de yayımlanan savunma dergisi Jane's Defense We-

Haber Merkezi

Batı Kürdistan'da soykırım suçu gerçeği

Suriye devletinin oluşmasından bu yana izlediği sömürgeci politikalarını analitik bir gözle ele alan Dr. R. Maaruf GUL'un yazısını arkadaşımız Zerdeşt Aryan SURUCİT ürkçeleştirdi. İlgiyle okunacağına inandığımız bu yazıyı okuyucularımıza aktarmakla, parçalararası bilgi birikiminin merkezileşmesine katkı sunacağına inanıyoruz.

Kürdistan'ın güney batı parçasında da Kürt halkı ulusal boyunduruk altındadır. Suriye rejiminin siyaseti Kürdistanı işgal eden diğer işgalci rejimlerin siyasetinden farklıdır. Kürdistan'ın batısında ne bir silahlı mücadele ne de bir savaş var. Onun için Kürdistan'ın bu parçasında uygulanan soykırım siyasetinin nedeni ve uygulamaları kendine has bir durum arz etmektedir. Soykırım siyaseti ile de savaş anında veya savaş hallerinde ortaya çıkacak diye bir şart yoktur. Soykırımı yasaklayan ve suçlularının cezalandırılmasını öngören 1948 deklarasyonunda belirtildiği gibi, soykırım sadece savaş esnasında değil, barış esnasında da sonuç alıcı olabilir. Çünkü soykırımdan kasıt sadece ve sadece insanı bedensel (fiziki) olarak ortadan kaldırmak, yok etmek değil, aynı zamanda ulusal kültürün yokedilmesi tehlikesini barındırmasıdır. Bir insan topluluğunda ulusal ilişkileri kendisine benzetip birleştirir (o ulusun) varlığını yok eder ve uzun tarihsel süreçte asimile ederek köreltir. Bu da insanlığa karşı uygulanan bir şiddet, suçtur. Çünkü bir milletin kültürlü ekonomisi, siyaseti, tarihi ve medeniyeti yokedilip zihinlerden siliniyor.

Suriye devleti kuruluşu kurulmaz, Kürdistan'ın bazı bölgelerini, inkâr etmesi bir oldu. Suriye hükümeti Türkiye, İran ve Irak'la anlaşma yolunu tuttu. Bu anlaşmaların en önemli amaçlarından biri, diğer devletlerle ortaklaşa her türlü Kürt hareketine düşmanlık ve bastırma idi. Çünkü, (Kürt) hareketlerini ileride kendi egemenliklerinde bulunan toprak sınırlarını parçalayacak birer tehlike olarak görüyorlardı.

30. 5.1926'da Fransa ile Türkiye arasında dostluk anlaşması imzalandı. Ardından 8 nolu protokol sözleşmesi anlaşmanın bir eki gibi imzalandı. Anlaşma gereği Suriye ile Türkiye kendi sınırları içerisinde kalan her kişi ve gruba karşı ortak tavır almada mütefakirdir. Bu anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerine göre: Her iki taraf suçluları (ki bunlara kaçakçılar dahildir) yakalayıp ötekine teslim eder. Burada suçlu ve silahlılarından kasıt, o sınırlar haklarını elde etmek için mücadele eden Kürt güçleri ve gruplarıdır.

1946'da Fransa'nın Suriye'deki manda egemenliği sona erdiğinde, bağımsızlık ilanı edildi. Suriye hükümeti hemen "Arap çemberi" siyasetini gerçekleştirmeye, Türkiye - Irak sınırlarındaki Kürt bölgelerini tahrir etmeye koyuldu. Bu siyasetle iki olgu oluştu.

1. Sınır bölgelerini tahrir edip, Kürtleri göçettirme (Sürgün)

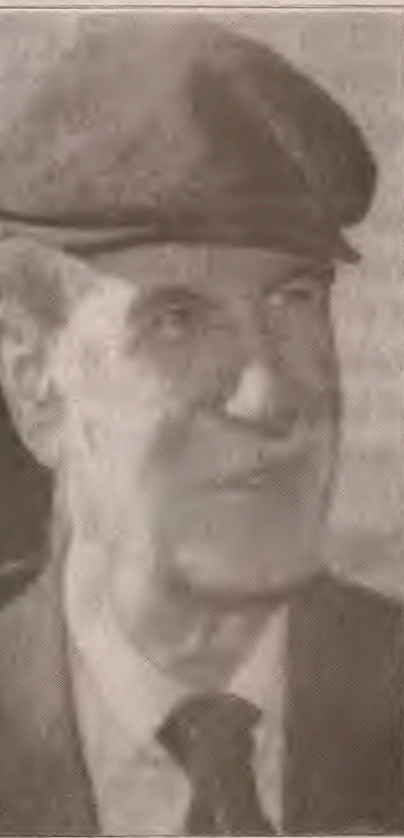
2- Suriye tarafında kalan Kürtleri, Türkiye ve Irak tarafında kalan Kürtlerden uzaklaştırmak.

"Arap çemberi" 320 km uzunluğunda ve 30 genişliğinde bir alanı kapsamaktadır.

Suriye'nin diğer bir projesi de yasal olmayan nüfus sayımıdır. Bu sayıma göre sadece Kürdistan'da kalan Kürtler, Kürt olarak kabul edilmektedir. Bu sayıma göre 150 bin Kürt bir kaleme yabancı olarak damgalanıp kayıtlardan silindiler. Suriye'deki Kürtlere ait belge kayıtları ve kimlikleri kalmadı. Yine Suriye devleti 1970'lerde "Modern köyler"

ye yerleştiğini ileri sürmektedir. Oysa Kürtlerin üzerinde yaşadıkları toprakların Kürdistan olduğu, tarihi bir gerçektir. Tarih bilimi Ortadoğu bölgesinde Kürtlerin hem Araplardan, hem de Türklerden önce varolduğunu ispatlamıştır. Cizre sorumlusu "Muhammed Talib Hilal" 1963'de Ulusal, toplumsal ve siyasal açıdan Cizre'de bir araştırma adı altında hazırladığı gizli bir projeyi Suriye hükümetine sundu. Proje Kürt halkını ortadan kaldırmanın planlarını kapsamaktadır. Proje Kürt ulusuna karşı koyu bir düşmanlık, soykırım siyasetini içerdiği çarpıcı bir biçimde gözler önüne sermektedir. Muhammed Talib Hilal şöyle demektedir: "Kürt isminde herhangi bir halk yoktur, Kürt milleti isminde herhangi bir millet de yoktur." M. Talib Hilal utanmadan daha da ileri giderek şöyle yazmaktadır: "Kürtlerin vatani veya milleti yoktur. Belki de dağlarda yaşayanlardır. M. Talib Hilal ağaya göre artık "Kürt halkının

tarihi yoktur, dili yok, belki de irki da yoktur." Yüksek bir devlet görevlisi olan M. Talib Hilal'ın ileriye sürdüğü bu görüş siyasi bir proje olarak devlet büyüklüğü için kaleme alınmış ve ardından da pratikte devletin resmi politikasına yansımıştır. Suriye devleti 1945-1958 yılları arasında ordudaki Kürt subaylarının büyük kesiminin görevlerini ellerinden aldı, 1958'de Kürt öğrencilerine polis ve subay kolejlerinin kapılarını kapattı. Kürtçe kaset ve yayınlar kırılıp, yakıldı. Kendilerinde bu tür eser bulunan Kürtler zindanlara atıldı. Devlet artık tahrir politikasını devreye soktu. Rejim 15.000 Arap Hassa ve Selemey'den getirip Kürdistan'a yerleştirdi. Bu Arapları en verimli Kürt bölgeleri olan Zehriye ve Ahme-

diye'ye yerleştirdi. Rejim 1960'ın yazında Suriye Kürdistan Demokrat Partisi'nin ileri gelenlerinin çoğunun yansıra beşbin (5000) istane Kürtü zindanlara tıkadı. Suriye Devleti 1962'de Kürdistan'da yeni bir nüfus sayımı yaptı. Bu sayım neticesinde Kürdistan halkının %90'ının vatandaşlık haklarını ellerinden aldı, kimlik, belge, kayıt ve tapularına el koyarak yabancı göçmen statüsüne koydu.

Rejim, eylül 1962'de Cizre vilayetinde bir nüfus sayımı daha yaptı. Bu sayımla 200 bin'den fazla Kürtü vatandaşlıktan çıkarıp, kimliklerine ve topraklarına el koydu. Örneğin aile fertlerinin bazılarının kimliklerine el konulurken, bazılarının alınmadı. Mesele anne ve babanın kimliği alınmazken çocuklarının kimliklerine el konuldu ve anne-babalarının kimlikleri ellerinden alınırken çocuklarınkine dokunulmadı. Bu siyasetle insanlar her türlü kimlikten yoksun bırakılmış, yaşam hakları ellerinden alınmıştır. Çünkü bu insanların ne alım-satım hakkı, ne çalışma hakkı, ne de evlenme hakkı var, hatta bu haklardan hiçbirine sahip değiller.

Böyle olunca yaşama hakları ellerinden alınıyor. Öte yandan sadece yasadışı nüfus sayımı ile değil, hatta Şam'da bile 60 bin Kürtün kimliği ellerinden alınmıştır.

Rejim bir yanda Kürdistan'da tahrir politikasını uygularken, öbür yanda Arapları Kürdistan'a yerleştirip "Suriye" sınırları içerisinde kalan Kürt halkını birbirinden koparmakta, Suriye hudutları içerisinde kalan Kürtleri göçe zorlamaktadır. Bu "arap zinciri" politikası neticesinde 140 bin Kürt emekçi ve çiftçisinin yerlerine Arapları yerleştirdi. 60 binden fazla Kürtü de Lübnan ve Suriye'nin diğer bölgelerine sürgün etti. Rejim Kürdistan'ı işgal eden diğer devletlerle birlikte Kürt hareketlerini karşı ortak davran- maktadır. 1963'de 1. Teşrin 9'unda Irak ve Suriye orduları arasında bir ortak savunma anlaşması yapıldı. Yüksek bir komisyon her iki ülkenin ortak savunma anlaşmasını 2.9.1963'te ilan etti.

Suriye ordusu "Irak'ın sınırlarını geçerek, tank, top ve uçaklar eşliğinde Irak ordusu ile birlikte Zaho bölgesine girdiler. Abdülcelil Arif'in deyiimi ile "kutsal görevi yerine getirdiler" Irak rejimi silahlı Suriye güçlerinin (Irak'ın kuzeyinde) savaşta katıldıklarını resmen ilan etti. Dönemin Irak devlet Başkanı Abdülcelil Arif, Suriye'nin bölgedeki askeri güçlerini yaptığı ziyarette "Kardeşlerim Arap milleti adına hoş geldiniz diyorum. Bizi böyle birbirimize kavuşturan Allaha şükürler olsun diyorum. Biz Suriye ve Irak ordularının omuz omuza birlikte savaşmalarından memnunk ve mutluluk duyuyoruz." Muham-

med Talib Hilal'e göre Suriye askeri güçleri Kürtlere karşı (Kuzey Irak'ta) önce savaşa katılmıydı. Suriye, Kürdistan'ın kendisi işgalindeki parçanın haritasını, Irak devletinin Kürt hareketini bastırması ile paralel olarak tahrir etmeliydi. Çünkü bu savaş "bir iman (inanç) ve cihad" savaşıydı.

Muhammed Talib Hilal'in projesine kısa bir göz gezdirmemiz bizi Suriye siyaseti hakkında daha da iyi bilgilendirir. Çünkü bu proje hükümetin uyguladığı siyasi programın esasını teşkil etmektedir. M. T. Hilal eserinin önsözünde Cizre hakkında hazırladığı projesinin amacını şöyle açıklamaktadır:

"Cizre vilayeti bu saldırıya uğramıştır ve tehlike anları çalmaktadır. Ve canlı Arap vicdanından tüm tarihi kir ve pisliklerinden temizleninceye ve pratikte bölgenin zenginliği bu Arap ülkesinin diğer bölgeleri gibi, ülkenin diğer bölgelerine katılınca kadar mücadele (icraat) yapılması için davacıdır"

İlgincidir, devlet, ekonomi ve iktidar sahibi olan M. Talib Hilal ülkesi bölünmüş ve özgürlüğü elinden alınmış Kürtün varlığını öylesine tehlike olarak görüyor ki, bu onu Cizre vilayetinin Kürtlerden kurtarılması için (canlı Arap vicdanına) çağırda bulunup imdat istiyor. Kürt halkının, ülkesinin ekonomisi Kürt halkını ortadan kaldırma silahına dönüştürülüyor. Yani M. Hilal ağaya göre (Arap ulusu) bir tehlike ile karşı karşıyadır. Özüne bakılırsa bu bakış açısı, faşisttir, en hafif deyimle en doğal insan haklarına karşı saldırdır.

M. Talib Hilal'in projesi önsöz, başlangıç ve 6 bölümden oluşmaktadır. Yazar (M. Talib Hilal) 1. Bölümde Kürt tarihini çarpıtmaya koyulmuş ve Kürtün varlığına dil uzatmaktadır. O'na göre Kürtlerin ne halk ve ulus olarak ne tarihleri, ne dilleri ne de medeniyetleri var. Şöyle diyor: "Onlar başka (diğer) halkların kültürü ve medeniyeti üzerinden yaşıyorlar ve hiç bir katkılan da olmamıştır. Öyle ki hatta bir kıl kadar bir pay dahi sunmamışlardır. Ve hiç bir şekilde bu medeniyet ve milletlere bir (tek) eser düzeyinde dahi faydaları olmamıştır" Bu yaklaşım bile Kürt halkına karşı işlenen bir projeyi başlı başına teşkil etmektedir. Biz burada Kürtlerin eski bir millet, kendilerine has eski tarihi ve medeniyeti olduğu gerçeği üzerinde durmaya çalıştık. Esas konumuzdan uzaklaşmadan sormak istiyoruz. Suriye devletinin yüksek düzeydeki bir siyasetçisi olan M. Talib Hilal'in yazdıklarına bakılırsa: eğer Kürtler böyle ise, o neden Kürtlerin varlığından bu kadar korkuyor? Kendisinin ve devletin siyasetini neden böylesi bir projenin üzerine inşa ediyor? Ki bu bakış açısı Kürt ulusunun yok edilmesinin planını ortaya koymaktadır. 1. bölümde Kürt sorununu Arapların

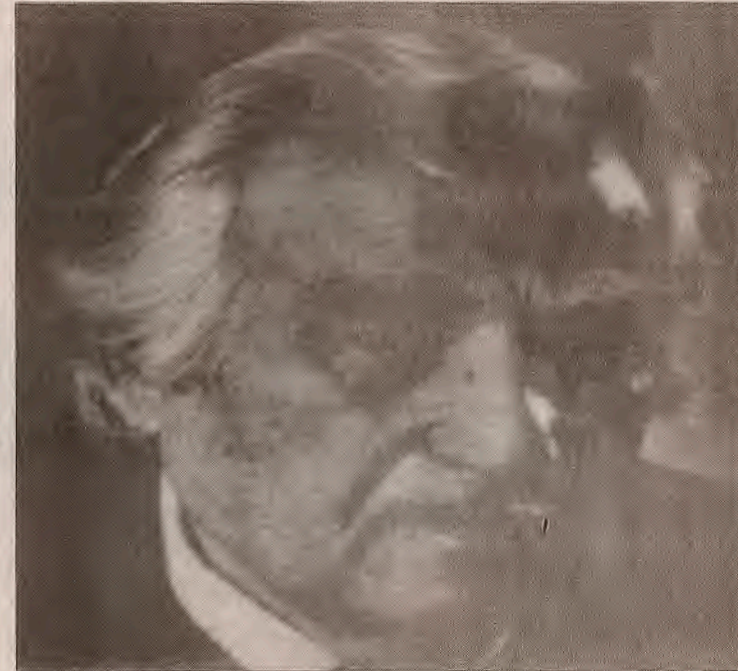
varlığına yönelmiş bir tehdit olduğu sonucuna varıp şöyle niteleniyor. "Kürt sorunu artık Arapın varlığını tehdit ediyor. Çünkü bu çevreler Arap milletinin eski ve yeni düşmanlarına içerden ve dışardan yardım ediyorlar."

Suriye devletinin yazarı ve siyasetçisi karar verip şöyle diyor: "Kökünden çözmek zorunlu hale gelmiştir ve her iki kardeş ülke olan Suriye ve Irak'ta gerekli bir plan yapılmalıdır. Ta ki her iki taraf (Suriye-Irak) için ortak bir plan ve tek çözüme varılınca kadar." Önce Irak ile Suriye'nin askeri birliklerinin ortak, Kürt hareketini yurduğundan bahsettiğini hatırlayalım. Bu işin bir yanı. Suriye rejiminin bu satırlar yazılınca kadar dahil bu projedeki tüm maddeleri pratiğe uygulamaya devam etmesidir. Rejim Kürtlere karşı yürüttüğü siyasette Suriye sınırları içindeki Kürt kültürünü ve Kürt ulusunu tamamen ortadan kaldırmaktadır. Bu sonuca varmak için Kürdistan'ı işgal etmiş diğer

lerdi. Ama neticede öyle oldu ki onlara sunduğumuz bilgi, onların elinde birinci dereceden bir inanç silahına dönüştü. Onlara cehalet içinde bırakma siyasetinin uygulanmasını öneriyoruz. Artık devletin okulları ve danışma kurumları vasıtası ile kalıcı (kapsamlı) yapılamaya ve devam eden yeniliklere ihtiyacımız kalmadı. Tecrübeler şu gerçeğin tersini ispatlamıştır (Böylece) tahrir olduklarını öğrenmiş oluyorlar."

Muhammed Talib Hilal'in tüm projesinin esas amacı Kürt'ün yok edilmesi, (coğrafya) toprağının ve halkının tahrir edilmesi planından ibarettir. 12 maddelik olan bu planın özeti şöyledir:

1- Göç (Sürgün, iskan), özellikle başta korku teşkil eden (Kürt) kesiminin göçertilmesi, 2- Cehalet siyasetinin uygulanması. Bunun bölgede okulların yapılmaması ve okuma yollarının (Kürtlere) kapatılması 3- Türkiye'den gelen kesimden, Suriye kimliğinin ellerinden

Güney batı Kürdistan'daki ulusal mücadelenin dünyaca ünlü şairi Cegerxwîn

devletlerle ortak davranmaktadır.

Yazar 2. bölümde Kürt'lerin Cizre vilayetindeki varlığı üzerinde durarak şöyle diyor. İktidar ve güç sahibi olan Hilal ağa her ne kadar Kürt ulusunun ve Kürdistan'ın varlığına burnunu sokup saldırıyorsa da kendisini bu tutumuyla yalnız konumuna düşürüyor ve kürdistan'ın yerlilerinin çoğunun Kürt olduğunu, Kürdistan'ın da zengin bir ülke olduğunu aydınlatmış oluyor. Dikkat edin, bakın nediyor: "yehtilün exsebel menatip" Yani en bereketli bölgeleri işgal etmişler. Önce "işgal etmişler" ibaresini kullanıyor. O'na göre, Kürtler gelip önce Arap topraklarını işgal etmişler. Bu projenin yazarı yeni Kürt nesli üzerinde durarak "inheza celli el-lezfi esebih misteelma hû unsur el xeter." diyor. O'na göre yeni Kürt nesli eğitim gördüğünden dolayı tehlike teşkil ediyorsa şöyle devam ediyor: "Eski büyüklerimiz onları bilimle tahrir edin demiş-

alınması vması.

4- Kürtlere iş vermeyip aralarından uyumsuzluk ve anarşiyi hortlatıp, çaresiz kalan Kürtlerin göç etmeye zorlanmaları (mecbur etme).

5- Araplar arasında Kürtlerin aleyhine propaganda yapıp vaziyetlerini alt-üst etme.

6- Dini eğitim alanında da Kürtlerin önünü kapatmak için özel bir plan çerçevesinde Kürt bölgelerine Arap şeyhlerinin (dini işlerle görevli) olunması.

7- Kürtlerin arasında kaos (düzensizlik) yaratma. Kürtlerde, bir kesimine Arap kimliğini (pasaportunu) verip tehlikeli gördüğü Kürt kesimine karşı kullanma.

8- Arap milletine mensup insanları Kürtlerin bölgelerine yerleştirme. Özellikle toprak ve mülk olmayan Arap aşiretlerini buralara (şemir) aşiretleri yerleştirme. Bu vesile ile bunlara Kürt topraklarını verme.

9- Cizrenin yukarı kesimine

(bölgelerine) askeri savaş cephesi mahiyetinde askeri karakol ve askeri komutanlık (ordu evleri) yerleştirmek böylece Kürtleri mecburi iskana (göçe) tabi tutup, yerine Arapları yerleştirmek,

10- Kürtlerin topraklarında (yerleşim birimlerinde) Araplar için Kollektif çiftlikler kurup bunlara Araplara devretmek, (Zimmetine geçirmek).

23.8.1991'de BM (Birleşmiş Milletler) dünyadaki ırk ayrımcılığını önleme ve gözeteleme komisyonu yaptığı 14. toplantısında, söz konusu ırk ayrımcılığına ilişkin Suriye temsilcisine, Kürtler hakkında şu soruyu sordu. Kürtler veya kökenleri Kürt olanlar, ırk ayrımcına tabi tutuldukları hislerini kapılıyorlar mı? Suriyeli temsilci onların vaziyetinden haberdar değil mi?

Suriye devletinin temsilcisi bu soruya şu karşılığı (cevap) verdi:

"Suriye'de Kürt sorunu yoktur. Suriye Kürtleri arzuları ile Suriye toplumuna karışmışlar (entegre olmuşlar) ve ayırım yapılmıyor. Şu açıktır, Suriye temsilcisi böylesi bir zamanda bir gerçeği saklamaya uğraşıyor. Ki şu ana dek Kürtlerin kültürü ve dili Suriye'de yasaktır, binlerce Kürt kimiksiz ve çok zor şartlar altında yaşa-

maktadırlar. Avrupa parlamentosu 12 Haziran 1992'de Kürdistan'ın dört parçası hakkında yaptığı 23. oturumda Suriye'den tahrir etme stratejisine son veremeyi istemektedir. Kürt bölgelerinde askeri hal kanunu (idaresini) kaldırmaya çağırır. Demokratikleşmeye başlatmasını ve özgür seçimlerin yapılmasının ortamının yaratılmasını, en kısa zamanda çoğunluğunu Kürtlerin ve Kürt gençlerinin doldurduğu zindanların boşaltılmasını talep eder Yine Avrupa parlamentosu 16 Haziran 1993'de Kürdistan'ın dört parçası hakkında başka bir karar daha aldı. Bu kararda Suriye'yi kast ederek "baskıcı olduğunu gözönünde bulunduruyoruz." En sonunda Kürdistanın diğer parçalarının durumunun izah edildiği 2. noktada parlamentoya şöyle diyor: "Hatta Kürtlerin yaşadığı ülkelerin devletlerinden Kürtlerin, demokratik ve kültürel haklarını resmen tanımaları için ciddi bir biçimde davacı olmak, Kürtlerin insani haklarını almaları için bu ülkelerde hak ihlallerine son verme yolunda gerekli adımların atılmasının takipçisi olmak".

Suriye rejimi'de Kürdistan'ı işgal etmiş diğer rejimlerin Kürtleri karşı yaptıkları icraatların ortağıdır. Şöyle: "10.2.1993'de Türkiye, İran ve Suriye Dışişleri Bakanları Şam'da toplantı yaptılar. Söz konusu toplantı Irak'ın toprak bütünlüğünü koruma bahanesi ile yapılmış ve bu türden buluşmalar zaman zaman hala da yapılmaktadır. Bu toplantıların esas amacı Güney Kürdistan'daki Kürd hükümetini ortadan kaldırmanın planlarının yapıldığı toplantılardır. Bu hükümet (Kürt hükümeti) Irak çerçevesinde kurulmuştur. Şunu söylemek gerekir ki bu hükümet Birleşmiş Milletler'in 88 nolu karar uyarınca gözetiminde ve Güney Kürdistan'ın korunan bölgelerde kurulmuştur. Bu hükümet Saddam'ın iktidardan uzak bir şekilde seçimleri bir Kürt parlamentosu oluşturulmuş, ardından da Irak çerçevesinde Bakanlar Kurulu'nu oluşturmuştur. Ne ki Irak bu vaziyeti (bu olguyu) ortadan işin sürekli çaba içerisinde, Suriye, Türkiye ve İran devletleri de Kürt halkı hükümet kumşu diye sürekli sıkıntı içerisindedir. Onlara bu hükümet Kürdistan'ın diğer parçalarına tesir ediyor korkusu yerleşmiş.

Açığa çıkardığımız bu gerçekler Güney Batı Kürdistan'da, Kürt halkına karşı işlenmiş suçları sergilemektedir. Neticede şu sonuca varıyoruz ki Suriye rejiminin siyaseti halâ 1948 antlaşmasının aynısıdır ve barış esnasında soykırım sonucuna ulaşmıştır. Artık bu siyaset farklı uygulama şekilleri ve metodlarıyla sonuca varıyor. Güney Batı Kürdistan'da ulusal şekillenmenin ve ulusal karakterin (Kürt) nasıl alt üst edildiğini gözler önüne sermektedir. Belli bir dereceye kadar halkın ilerlemesinin, nüfusunun ve yaşamının üzerine tesir etmiştir.

Kadın'dan

Yaşamın Zorluğu Kadının Omuzlarında

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Kalkınma Vakfı tarafından yapılan araştırma, kadınların erkeklere oranla daha olumsuz koşullarda yaşam mücadelesi verdiklerini ortaya koyuyor. Adıyaman, Diyarbakır, Antep, Urfa ve Mardin illeri ile 8 ilçe ve 81 köyde toplam 3871 aileyle yapılan görüşmelere dayanıyor. Rapora göre, kadınlar Kürt illerinde daha ağır işlerde çalıştıklarından dolayı, batı illerindekilerine oranla daha kısa ömürlü oluyorlar. Kırsal alandaki kadınlar ortalama 17 kentlerde olanlarsa, 17.5 yaşında evleniyorlar. Kırsal alanda yaşayan kadınların %63.8'inin kentte ise %50'sinin sağlık şikayeti var.

Sağlık İkinci Planda

Türkiye denilen coğrafyada tüm diğer alanlarda olduğu gibi kadınlar alanında da sorunlar bitmiyor. Kadının, toplumsal yaşamda karşılaştığı en önemli sorunlardan biri de, eğitimde olduğu gibi sağlık alanında da ikinci planda kalıyor, eşit muamele görmüyor. Ağırlıklı olarak kırsal alanlarda beslenme ve sağlık konusunda da öncelik erkeklerle veriliyor. Türkiye coğrafyasında yaşayanların %50' den fazlasını oluşturan kadınların eğitim ve sağlık sorunları, bugüne kadar kapsamlı ve bilimsel şekilde ele alınamadı. DİE verilerine göre, 1958-1990 yılları arasında, kadınlarda kanser, kalp hastalıkları, vitamin eksikliği ve beslenme bozuklukları, hipertansiyon, mide ülseri, şekerli diyabet ve sırozdan ölümlede yüksek oranda artış olduğu anlaşıyor.

Yeni Bir Dergi

Kadın dünyası yeni bir dergiyse yeni bir renk kazandı. İlk sayısı Mart-Nisan ikinci sayısı Mayıs-Haziran 1997 tarihinde çıkan "Kadın Kapısı GACI" ilk sayısının gündemini: "...konumuz kadınlar, fakat dergimizin bir ayrıcalığı var ki o da iki gruba ayrılan fakat bir noktada birleşen kadınlar. Birinci grup cinsel tercihini ve kimliğini kadın olarak seçmiş, aynı zamanda meslek olarak seks işçiliği yapan kadınlar, yani transseksüel arkadaşlarımız, ikinci grup kadınlarmız ise kadın olan, anne olan aynı zamanda da seks işçisi olan kadınlarımız" olarak belirlemiş. İkinci sayının editörden köşesindeyse, "Acaba diyorum bizimki mi baktın yoksa değerli mi kanıksamışlar herşeyi? Ya da ben mi rahatsızım? Galiba sonucunu... rahatsızların da, arazılıların da tat alma duyuları var. Ve herkesten daha çok şey batıyor onlara, ..o şeyler herkese batıyor ama bazı sıfatları giymek istemiyorlar sanarım... ruhsuz ama teminatları olan bir yaşam kolay olsa gerek" diyor.

"Erkekler Tanrı İçin, kadınlar ise erkek için yaratıldı," **MILTON**
"Hiçbirşey kadının gözyaşından daha çabuk kurumaz," **EMİLE ZOLA**
"Kadının yaradılışı da erkeğininki gibi, devlet bekliliğine elverişlidir. Yanlış bu yaradılış, kadında zayıf, erkekte kuvvetlidir," **EFLATUN**

ROJ jin/kadın

Türk coğrafyasında kadın

Bu hafta özel bir haberi manşet yaptıktan, Türk coğrafyasında tartışılan, aynı zamanda Kürt coğrafyasındaki kadınları da ilgilendiren olayların derlemesini yapmayı daha uygun bulduk.

Kadınlar için 'soyadı' genelgesi

İçişleri Bakanlığı, çeşitli illerde ve yurt dışında farklı uygulamalara yol açan "kadının hangi soyadını ne durumlarda kullanacağı" konusuna, genelgeyle açıklık getirdi.

Dişişleri Bakanlığının gönderilen genelgede Medeni Kanunun 141. maddesindeki 14 Kasım 1990 tarihli değişikliğe göre, "boşanan kadının bekarlık soyadını yeniden alacağı, ancak talep üzerine hakimın kocasının soyadını taşımasına izin verilebileceği" hükmünün getirildiğine işaret edildi.

Bu madde uyarınca, boşanan kadının eski eşinin soyadını taşıyabilmesinin boşanma kararıyla hüküm altına alınacağı gibi, boşanan kadın tarafından eski eşe açılacak davayla da koca soyadını taşımasına izin verilebileceği belirtiliyor.

Yargıtay "Sarkıntılık suçu"nu tanımladı

Yargıtay, TCK'nın 421. maddesinde yer alan ve 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezasını öngören 'sarkıntılık suçu'nun, hangi söz ve eylemleri kapsadığına açıklık getirdi.

Sarkıntılık, 'şehvet kasdıyla işlenen ani ve süreklilik arz etmeyen davranışlar' olarak tanımlayan yargıtay, sarkıntılık eylemi sırasında fail ile mağdurenin vücutlarının temasının şart olmadığına da dikkat çekti.

Yargıtay Ceza Kurulu, bu çerçe-

vede 'Sarkıntılık suçu' kapsamında aldığı yasaklı söz ve eylemleri, 1. şık çalmak, mağdureyi takip etmek, sırnaşıkça hareketlerde bulunmak, birden fazla aşk mektubu yazmak, çımdık atmak, el kol işaretleri ile cinsel ilişki teklif etmek, mağdureyi öpmek, çıplak olduğu bir sırada mağdureyi gizlice seyretmek, mağdurenin reddetmesine rağmen aşk teklifinde bulunma olarak belirledi.

Kadınlardan Refah Partisi'ne tepki

Aile içi şiddete ceza getiren tasarrın TBMM Genel Kurulu'nda Komisyon başkanı RP'li Ahmet Tekdal tarafından geri çekilmesini sert tepkilere hedef oldu. Yasanın çıkışını engellemekle, kadına dayak atılmasını savunan RP'nin bu tavrıyla 'insafsızlığını' gösterdiği belirtiliyor. RP'nin yasayı engellemesini TBMM'den al-

tı kadın milletvekili bir basın toplantısı düzenleyerek protesto etti. Bu kadın milletvekilleri arasında Tansu Çiller yoktu.

Türban kavgası

Refahyol Hükümeti'nin aşırı biçimde kadrolaştığı kurumların başında gelen Sosyal Sigortalar Kurumu'nda (SSK) türbanlılar maraza çıkardı. SSK İdari İşler Daire Başkanlığında çalışan üç türbanlı, Başbakanlığın türban genelgesi nedeniyle tartıştı. Başbakanlığın genelgesinden sonra türbanını çıkaran bir kadın çalışana, diğer arkadaşları tarafından sözlü saldırıya uğradı. "Türbanını neden çıkardın, bedelini Allah katında ödeyeceksin" tehdidi karşısında, çalışma kuralının uyulması gerektiği yanıtını verdi.

Askere Resmi Nikah

Devlet Bakanlığı, şehit asker ailelerinin devlet yardımlarında yararlanabilmeleri için 'Orduda resmi nikah kampanyası' başlattı. Devlet bakanlığı Milli Savunma ve İçişleri bakanlıklarının ve valiliklere bir genelge göndererek, askerlik görevini sürdüren ve silah altına alınacak olan sadace dini nikahlı evli gençlerin tesbit edilerek resmi nikahlarının yapılmasının sağlanmasını istedi. Özellikle 'terörle mücadelede' sırasında şehit düşen askerlerin dini nikahlı eş ve çocuklarının devlet yardımlarından yararlanmaları için resmi nikah yapılması gerektiğini kaydetti.

Kadın dayanışması yaratılmalı

Kendilerini bir geleneğin devamı gören ve kadın dayanışmasını esas aldıklarını söyleyen Arjin kadın grubuyla amaçlarının ne olduğu kanusunda bir rapor tayıpt ilgilie okuyacağınızı sanıyoruz. **Pêşê Roj Kadın Servisi**

■ Arjin Kadın Grubu Tanıtılmıyormu?

■ Grup üyeleri olarak Arjin Kadın Grubu ismiyle platformlarda yer alışıımızın süreci yenidir. Fakat çalışmamızda üzerinde temellendirdiğimiz ve bizler için bir o kadar anlamlı olan, Kürt kadın sorununa dönük çalışmalarımız, uzun bir zaman dilimini kapsar. Çok kısa da olsa sürecimizi 1990 yılında Kürdistan'da yaşanan kırıl savaşı, bir yansıması olan göçler ve göçlerin Kürt kadın yaşamında yol açtığı tahribatların giderilmesi, Kürt kadın sorununun gündemleştirilmesi amaçlı başlatılan "Bağımsız Kürt Kadın Grubu" çalışmalarından, bu çalışmaların kurumsallaşma biçimiyle kendisini ifade ettiği Ulusal Demokratik Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örgütlülük oluşturma çalışmalarımız devam etti. Yürüttüğümüz bu çalışmalara ne yazık ki devletin değil, Bağımsız Kürt Kadın Demekçi (UDKD) çalışmasından süzülerek bugüne değin geldik.

"Kürtçülük yapıyor" gerekçesiyle kapatılan demek çalışmamız sonrasında da, yine Kürt kadınlarının sorunları temelinde örg

Fîlma Michael Collins: dîroka Îrland û ÎRA

Alîşan AHURYANÎ

Çend roj berî niha, ez û dosteka xwe ya heja, piştî pênc salên şunve dubare me hevdu dît. Weke dikeve bawerek Kurdî de tete goştin, ku li ezmanan salê carekî du stêr tîn ba hevdu, eger mirov wê yekê bibîne û jê daxwaz bike ew daxwaz çibbîcîh dibe. Weke tete zanin hinek insanen li ciyê mal û rîsk, mal û rîsk xwastibû. Min û havala min, ji filma Neil Jordan ya bi navê "Michael Collins" xwast û em çûn ji bo dîtina wê filmê li gorepana Operayê li paytexta Fransayê. Beriya ku film destpê bike, hevala win li hewşa sinemayê garis kirî û di nav qutuyek mezin de anî. Garisên Pîroz yê Astek, Maya û Holmekan me dixwar û ji aliyê dîn ve ji ez li ser helbestên Neruda difikirim. Garis devrekî mezin di helbestên wî de girtiye. Xwarîna pîroz ya xelkekî bindest wekî me, me dixwar û xwe amade dikir filma neviyên Keltan wekî me parçe kirî. Yekîtiya me û van gelan, ez bê aramî hiştibûm. Me bi lez û bez garis dixwar û benda destpêkirina filmê bûn.

Fîlma 'Michael Collins' kurte çiroka bizava netewî ya gelê Îrland e

Ew film ango "Michael Collins" kurte çiroka bizava netewî ya gelê Îrlandyê ye pehlîwanên serêkî yê wê; Julia Roberts, Liam Neeson û Aidan Quinn in. Ev film wekî nişana azadiyê û serxwebûna Îrland, tirs dikir li nav dilên emperyalizmê Britanya û xewa wan direwand. Bi kurt û kurnancî ev film "Brave heard" a gelê Îrlandyê ye. Werfî em di gel hevdu biçin li nav refên wê filmê û bibinin. Çawa Neil Jordan di kesayetiya Michael Collins de bizava rizgarîxwaza Îrlandê şrove dike.

Saziyek hevbeş: ÎRA (IRISH REPUBLICAN ARMY)

Berîya ku şerê cihanê yê yekem dest pê bike xebatek rêxistinî bi şiklekî ciddî li Îrland tune bû. Ew rêxistinên hebûn ji wekî "IRISH NATIONAL VOLUNTARY TEERS" xwe danê daxwazên gellek lewaz bûn. Ew ji di dema şerî de di nav rêzên leşkerên Îngilîz de "dijî Hansan" ango Almanan pişikdarî şerî bûbûn. Wan wesa bawer dikir li saya ew xwîna ku ew di niya Mîrtîyê de dir-

jinin, ewê mafên mirovî û çandî destxî. (wekî Kurdên me di dema şerê mezin de)

Xort û kadîrên welatparêz, yê ku dijî hemû hebûna Îngilîz li Îrland di nav refên "IRISH REPUBLICAN BROTHERHOOD" de cih girti bun. Welatparêzên Îrland ji bo zêdetir bala sîxwer û polîsên Îngilîz nekirin, di nav rêzên "IRISH NATIONAL VOLUNTEERS" de cih digirin ji ber ku karekî berbi çav yê rêxistinê, beramberî Îngilîzan tune bû. Hezaran xartên Îrland şandî bû ji bo şerî dijî Almanan. Ev rêxistin dikari bû, bûbûya maskeyek ji bo perwerde kirine leşkerî û siyasî ya welatparêzên rastegîn yê Îrlandyê. Ji bo armanca serhildanek gele...

Ji aliyê siyasî ve "Home Rule" merhalek bu. Çalakîya xwe yê çandî di nav rêzên "leşkerî ve perwerda xwe heta radeyekê wê gruba piçuk temam kiribû. Le li dî zeminêkî xweş bûn ji bo dest pêkirina şerî dijî Îngilîzan.

Ew gruba ku ji heft kesan pêk hatibû, xwe wekî "Hukumeta Îrland" ragêyand. Navê wan:

Thomas Clarke (damêzrener ê Irish Republican Brotherhood), Thomas Mac Donogh, Eamann Ceannt, Sean Mac Diarmada û Komunîst James Connolly (hîm darê "Irish Citizen Army" y e. Ev rêxistîna leşkerî ji bo parastina karkerên mangirtin dikirin, rêxistî bû).

Di Destpêka sala 1916'an de 1200 û 1700 kesan "General post office" dagirkir û serhildan destpêkir. Lê Serokê "Volunteers" usa bawerdikir ku Serhildan sernakeve, ji bo wê yekê bi rêya rojnâmekê gazi aligirên xwe kir ji malên xwe demekevin.

Piraniya gelê Îrland bi çavêkî baş wê serhildanê û serokên wê nedîn. Ji ber ku ew serhildan di navverasta şerê mezin de destpê kirî bû. Hezaran zarokên wan di nav refên leşkerên mîrtîyê de di şer da bûn. Xelkê ew serhildana wekî lédana "xencerê li pişt mir" hesap dikir. Alîkariya kel û pelên leşkerî ji derewiyê wetê dihat, nedigihîşt destên hêzên serhildayî. Di dema serhildanê de du rêberên serekî yê wê bizavê biryarek bîngehî û bêhempa wergirtin; Li gor wê biryare hêzên leşkerî yê bin serkêşîya Komunîst Connolly û helbestvan Pears di nav rêzên rêxistinêkî de cih girtin. Ango rêxistîne Komunîst "IRISH CITIZEN ARMY" û ya netewîperest "IRISH NATIONAL VOLUNTEERS"

di nav rêzên rêxistinêk hevbeş ango "ÎRA (IRISH REPUBLICAN ARMY)" îro de yekgirtin.

Helbetvan Pears bi zmanekî edebî ve sazîrana "Komaro Serbîxwe ya Îrland" di gel mûzîka dengên çekan radigêhand. Navenda Komara Îrland, ji aliyê dagirkerên Îngilîz û nokerên wan yê Îrlandayî ketibû li nav dargêçek nedîtî û bîhîstî.

'Xain' û 'Xwefiroş'ên do, bûn Egidên Netewî

Film di gel Şikestîna wê serhildanê, di nav gola xwînê de, destpêkir. Rêber û serokên wê serhildanê dizani bûn ku serhildan sernakeve. Helwestê pîranîya xelkê xwe dizani

bûn. Serokên serhildanê dizanibûn, diditin, dibîstîstî xelk wan wekî "xain" "xwe firoş" û "noke-rên kaiser" dihesibîne. Lê piştî du salan şunda (1918) di hilbijartinên giştî de "SINN FEIN" ji 105 kursiyên 73 an wergirt, di hilbijartinên 1921'ê de ji 128 kursiyên 124 wergirt. Usa ji "xain" û "Xwefiroş" do, bûn "Egidên Netewî" li Îrland.

Destpêkirina bizavek usa di nav agirê şere mezin de, ji taybetmendîya kasayetiya gelê Îrlandyê ya "yan hero yan mero" tê. Bi xwe-xwe bawerî ya Michael Collins bê alîkariya hêzên bêgane, destpêkirina serhildanê Collins kir "Kesekî efsanayî" û rêberêkî netewî li Îrland ji navê pişka çekere ya ÎRA'yê "Sinn Fein" em tenê tete xûya kirin ku xelkê Îrland berîya herîştî xwast bi hêza xwe ve xwe azad bike.

Michael Collins kiye?

Michael Collins, ewê ku navê xwe daye wê filmê kiye? Bo çî em hertim behsa Îrlanda Michael Collins dikin? Ji bo wê yekê, piçek kurt be ji, ezê li ser serpêhatî û jîneniyara vî egiştî rawestim.

Michael Collins di sala 1890 de li Cork'ê ji dayik bû. Ew serkêş, rêber, hîmdar û qehremanê bizavê serxwebûn û azadiya Îrlanda bû. Ew hîmdar û pratîksiyenê gerilla nûjen ya bajerî bû. Ew bû di navbera salên 1919-1922 an de di gel çend insanen karî bû emperyalizmê Îngilîz bişkeyne û bine li ser mîsey a got û bêjê. Ew serkêşê yekemîn bizava azadîxwaz bû, karî dagir-

wê yekê xelkê navê "Big Fellow" da bû wî. Michael Collins yekemîn leşkerî siyasî û generalê ÎRA bû. Wî dizani bû hêz û lawazîya hezên xwe û dizani bû kîderê û çawa li dujminê xwe xwe bixwe. Wê dema pêwîst ji hêzên xwe dikaribû bixwe li nav şerêkî man û nemanê. Collins di karîbû wê demê şerê psîkolojîk bî şiklekî ciddî, di jî deymînê xwe karbîne û psîkolojiya layengî xwe, siyasemedarên der û dora xwe ji bilind bike. Michael Collins bi xwe gelekî karên diplomatîkî bawer nedikir. Ji bo wî hertim çalakîyên li ser zemin bîngehî bûn. Wê dema hevalan wî yê siyasî rêya Dewletên yekbûyî yê Emerîkî digirt ji bo xebata

Diplomatên emperyalîzmê Îngilîz kir li nav astengên mezin û di maseya diplomasiyê de ji serxwebûna Îrland dest xist. Lê ev serxwebûna li gor bernamêyêkî hatibû darxistin. Ji bo wê yekê ji bû sedemê dijayeti û nakokîyan di nav bera rêber û serokên bizava rizgarî xwezên Îrlandê de. Siyasetmedarên wêkî Eamon de Valera di ji peymana aşitiyê derçûn. Armanca wan yan ji metirsiya wan ya serekî pêşda çûyînen ji aliyê Collins ve hatibûn holê û piçûk nişan dana kesayeti ya bê hempa ya Collins bû.

Di şerê navxweyî de Collins ji aliyê aligirên Eaman de Valera, di 22'ê Tebaxa sala 1922'an de hate şehîd kirin.

Doz û xebata xelkê Îrland û Kurd pevîste ku ji hevra bîne hevber kirin

Di dawiyê de ez dikarim bêjim ku xelkê Îrland di gel desteyek piçûk serokên xwe ve di nav rewşek alaz û dijwar de emperyalîzmê Îngilîz şikand. Serokên bizavê bi xwe ji di nav şerî da bûn û bawerîya wan li hêza xelkê wan hebû. Ev yeka hanê ji bûbû sedema serekî ya serkeftina xelkê Îrland dijî dagirkerên Îngilîz.

Xwedan ji prensîpen derketin ji aliyê tekoşerên Îrland vê, bû bûye sedema berdevam bûn û domandîna bizava rizgarîxwaza Îrland. Heke em ji nêzik ve bala xwe bidin helwestê nûnerên Îrland beramberî parlemena Îngilîz û sond xwarinê li ser Şahîna Îngilîz bûye nakokîyek mezin di navber a hêzên hevrik de. Hertim nûnerên xelkê Îrland refus kirin û dikin li ser navê Şahîne Îngilîz sondbixwin ew zagonên Îngilîz ku hebûna xelkê Îrland û çarenivîsa wî pêpes kirine nasbikin. Wê dema em helwestê nûnerên Îrland û yê Kurd hevber dikin ku em dibinin, yê me îro refus dikin, lê sibê tîrkan zêdetir bi dengêkî bilind, li ser wan zagon û ew sonda ku hebûna me refus dike, sond dixwin.

Wê dema em ji nêzik ve bala xwe didin. Şiklê ku şerê çekdarî ji aliyê hezên kurd ve tete doman-din, ew peywen diyên ku hêzên Kurd di gel dujminên gelê Kurd di domînî û ev şerê navxweyî ku di bû bûye sedema kuştina dehan hezar Kurd me mecbur dike dubare, li ser tekoşîna gelê Îrland bîfikirin. Ji bo wê yekê ji filma bi navê Michael Collins derçûyî delîvekê başe... Fermo temaşe bikin...

Serxwebûn bi bernamêyêkê hat darxistin.

Collins serkeftinên xwe yê leşkerî ji aliyê diplomasiyê de jî domand.

Ji Nod û neh Gelan Gulistanek...

Ehmed ONAL

Li Midyadê Zeydîn evîndarê Zeynikê dibe. Dixwaze jêre tiştêkî balkêş diyari bike. Bes di kolan û bazara Midyadê de çet çî tiştêkî ku layiq û diyari evîndara xwe Zeynikê bike nabîne. Bê hêvî disan ji dest jê bernade û digere ji bo diyariya evîndara xwe Zeynikê. Di ber dera Suryani re derbaz dibe. Bal diqêşîne ku Keşe Manuel di nav baxçe yê gul û gulistanê de runiştîye. Ketiyê dilê Zeydîn ku gul û gulistanek wa diyari Zeynikê bike. Nêzikî dêre di bû ji Keşe Manuel dipirxe.

- Ez çawa dikarim baxçeyekî wa bibînin û diyari xoşewîsta xwe Zeynikê bikin?

Keşe Manuel ji jî derdê evîniyê baş fam dikir. Ji bo wê ji dixwest ku evîndar her dem bigêhên mirazê xwe. Keşe Manuel, çiyek ji Zeydîn re peyda kir. Zeydîn tê de xebitî, ji dêre aj û ajdar û ji zirçê kevokan axa gulistanê amade kir. Bo dil û evîna xwe bax û baxçeyek gulistanê çêkir û diyari evîndara xwe Zeynikê kir.

Roj, hîv û sal derbaz bûn. Gulistan gor dilê Zeydîn û Zeynikê xweş bû. Hezar gulê rengîn, bax û baxçeyê mêvê te de jînda. Ji Zeydîn û Zeynikê zarokên bedew çû bûn.

Gulîstana Zeydîn û Zeynikê li hember gulîstana dera Keşe Manuel heya dema salên nodî her geş bû. 1995 î de Zeynik çu ser heqîya xwe. Ji ber zîlm û zora dagirkerên dirinde Zeydan û malbata wî koçber bû. Berê hatin Mêrdîne. Di Mêrdîne de bî kar bûn. Malbat paş salekî, çu di Antalya yê de cî bû. Bes destê Zeydîn, ji gulîstana wî ya ku diyariya Zeynikê kiribûn ne di bûn. Bo wê ji bî serê xwe li Mêrdîne ma.. Heftê carek diçû av didan gulîstanê, gora Zeynikê ziyaret dikir. Ji gulîstanê gul û çiçek tomar dikir û dibir davitin ser gora Zeynikê û dizivîrîya Mêrdîne.

Zeydîn, li dor gundê koçber û wîrane de digeriya dihat û diçû. Zarok ji ew çî hiştî bûn. Zeydîn û gulîstana wî, bî hêvî û bî çareserî li hev dineriyan... Bi vî awayî her hefte derbaz dibûn.

Ji rojan rojekî Zeydîn diçe gund ku çî binêre.... Gulîstan dane ber roketan û xirab kirine. Disan ji zeydin bo xatire evîniya xwe, dest ji gulistanê û gorîstana Zeynikê ber nade. Ji nûve dixwaze ku gulistanê jîn bike û jîn kiriyê? Rojekî di nav gulistanê de runiştîye. Mijul dibe dikeve xem û xeyalan.. Dagirkerên wekî timen taybetî yê ku bi sê hilalîn, bi durvê dînerin ku car dîn gulîstana Zeydîn û Zeynikê he di heftê ava dibe.. Tehemul nakin. Wê care bere roketê rast bi rast didin Zeydîn û tetike diqêşînin. Zeydîn di nava gulistanê de wekî gulekî ku bî qutkirin can dide û dîtêmire...

Bi ditina min gulîstan û evîna Zeydîn û jiyana wî wekî buyêren ku ten sere Kurdistanê ne.. Iro li welate delal kuç li ser kuç nehiştine. Şenatîya qund û mezrê ye Kurdistanê niha derî gorîstana û xirbe ci û waran çî ne maye... Gêlen ku koçberî Mêrdîne, Diyarbekirê, Ruhayê, Batmanê, Çebaxçurê, Wanê û cihê wekî dîn bûne ew ji di nav hêjarî û jarî yê de be hêvîne...

Bi kurtî navê Kurdistanê yê nû buye beramberê mirinê, tunejiyê, lédanê, eşkenceyê, jarîyê, wîraneyê...

Ev gundên ku bi destê dagirkeran hatine şewatandin, valakirin, koç kirin û wîranê kirin, di bin sîya dar û darîstana wan gundan de berê jîyanek derbaz dibûn, diherîkiyan wekî çemê Dicle û Fîrate... Ev jîyan hîç naye bîra we; gelê koçber, penandeh û ew buyerana janê nadin dil û kezeba we gelo!?

Midyadê ew keşe yê ku wekî Manuel ji baxçeyê gulistanê gul avdîdan gelo tîn dîtî? Li Mêrdîne, Midyadê de çen Suryanî, Ermenî, Keldanî, Ezîdî û yê dîn manê.. Gelo îro ji cemeata delal ya Dêrazehferanê çend kes heye li heremê?

Zêde ne, demêkî kurt berê, di Kurdistanê de nod û neh gel (mîlet) tede bi biratî dijiyan.. Welatê derçûyî delîvekê başe... Fermo temaşe bikin...

Ew Pîlura ku di bin baraja Kebanê de ma, wî çend nesil insanen re mîvandari kiriyê. Ki dihesibîne...? Qele ya Xoşavê, ava Zapê Çolemêrg kiriyê cenet. Bes xwîn mijan Çolemêrg îro jî cenete gelek dur xistîne.. Iro çuyin û dîtina Nemrudê, ziyaretkirina ci û ware Kral Kommagena ne mumkun buye... Ev medeniyeta ku bi keda gelan hatiyê sazîkirin û parastin pevîste ji ber çavan wenda nebe... Nebejin "Kevîrekî bêqîmetê" û derbaz nebin.

Zeydîn, gulîstana Zeydîn û Manuel dan ber roketan, bi bombe û guleyan ew wetemirandin. Bes îna da gelle Kurdistanê, biratî û hêviya gelan, çî ças hêjar û bindest bin ji, mehtînger nikarin webetmîrin. Ew gulîstana me jî nûve şîn bibe.. Bo jiyana bextewar, bi diwarî diyar bikin evîna dilê xwe.

Bê zanîn ku gulîstana gelan nebe û bes ji Kurda ava be jî naxwazim. Bo ku bi gulekî bahar nayê û gulîstaneş şîn nabe.

Fermo ava bikin gule xwe yê rengîn. Bo gulîstaneş rengîn, azad û serbixwe...

Roman û jiyân

Lokman POLAT

Roman û jiyân du kelîmeyên -bêje-yên- gelek xweş in. Bi maneya xwe, bi naveroka xwe xweş in. Roman xwendin perçeyek ji jiyana mirov e. Xwendin û zanîn tehm û mane dide jiyane. Jiyane hîn xweştir dike.

Her romanek dinyayek xwe heye. Mirov gava romanek dixwîne dikeve nav dinyaya wê romanê. Di dinyaya -cîhana- romanane de gelek tişt hene. Bûyerên ecêp hene.

Mirovên baş û yê xirab hene. Mirovên qenc û yê xesûd hene. Derd, kul û êş heye, lê dîlşadî, bextiyarî û serfirazî jî heye.

Roman beş bi beş in. Tewir tewir in. Hinek romanên dîroki ne, hinek yê evîni û felsefik in. Romanên fantastîk hene, yê macerayê û casûsiyê, serpêhatiyên mîrxasiyê hene.

Hinek roman gelek herîkbar in, mirov diqêşînin nav xwe, mirov naxwaze dev ji xwendina wê berde. Romanên cîvakî hene, mirov gelek didin fikrandin.

Romanên felsefik hene, zanîstiya mirov pêşve dibin. Roman hene xwezayê û pêvajoya cihanê bi mirov didin fêrkirin. Romanên bîranîne hene, yê ku li ser jiyana mirovek hatiyê honandin, gelek xweş in.

Zîmanê romanê zîmanek taybetî ye. Zîmanek edebî ye. Haz dide mirov, di ruhê mirov de xoşbûnek çêdike. Ewqas xweş karanîna zîmanê di romanane de dibe.

Di romanane de zîman bi rih û goşt dibe, jîndar dibe. Ji xwe yê ku zîman dewlemend dike zîmanê romanane e, zîmanê edebî ye.

Roman xwendin wek rêwîtiyek dîr û dirêj e. Yanî mirov di cîhanek nû de derdikeve rêwîtiyek. Di wê rêwîtiyê de mirov gelek tişt fêr dibe, gelek tişt dibîne, gelek bûyer diqewimin.

Di nav edebiyata cîhanê de gelek romanên fantastîk hene. Xwendina wan gelek xweş e. Em bibêjin ku di cîhanê de bûyerêk gelek balkêş qewimiye.

Romannivîserek ji dixwaze romana wê bûyerê binivîse. Yan jî romannivîser

dixwaze li gor fantaziya xwe bûyerêk bide qewmandin û romana wê binivîse. Ev roman wextakî bi metoda romannivîsa fantastîk bî nivîsîn hîn xweştir dibe.

Hinek romanên şoreşgeriyê hene, wexta ku mirov wan romanane dixwîne, dibêje qey waye di nav wê şoreşê de jiyaye.

Bûyerên cîvakî, çalakîyên şoreşgerî û pêkanîna şoreşê di wan romanane de gelek xweş têt qalkirin.

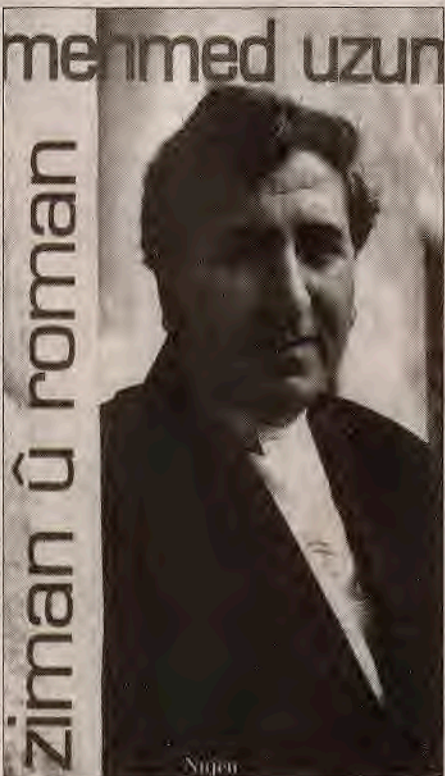
Roman xwendin û nivîs nivîsandin bûye perçeyek jiyana min. Ez gelek roman dixwînim. Hem romanên bi Kurdî û hem jî romanên bi tirkî. Ji bo ku romanên bi Kurdî pirr hindik derdikevin, ez bi pirranî romanên wergerê yê bi tirkî dixwînim.

Ez, du - sê mehan de carek listeyek pirtûkan amade dikim - pirrên wan pirtûk in, hinek jî kovarên çandî, edebî ne û dişînim ji tirkîyê dikirim, tînim.

Niha gelek romanên ku min xwendîye li ser hev civiyane. Divê ez wan bîroşim û yê nûh bistînim. Yê ku ji xwendina romanane hez dikin, bila romanên ku li cem min civiyane û gelek in, bikin.

Ez dê bi erzanî bidim wan. Li cem min gelek kovar jî hene. Kîjan kovar bixwazin li cem min hene.

Lê ez kovaran nafroşim, ew di arşîva

mehmed uzun

min de ne. Ez ji kovaran gelek hez dikim. Ji bo kovaran hewesa min heye. Vê hewesê min bir ta kovar weşandinê. Lê ez bi derxistina weşana kovara HEL-WESTê dîlşad im.

Êrîşkirina Rojname û kovaran berdewame.

Mûdûrê Emnîyeta Stenbolê yê nû Hasan Özdemir, Cemiyeta rojnamegerê Tirkîyê(TGC) û seroke komelê Nail Gurelî ziyaret kir; Hasan Özdemir tahut da Gurelî "got"; Vir şunvetir polîsê êrîşî çî rojname, kovar û weşanxanane nakin." Bes dema ku wî ew soz didan, polîsan êrîş da bun ser rojnâme Kurtulus û kovara Kaldıraç, Adete, Zîkr û fikrê devleta mehtînger û faşîst çet hevu dîn digre?Diyare ku Na...

Kültür Sanat

Albümler

Nazê ve Newroz

Nazê ve Newroz Avrupa'da yaşayan iki Kürt sanatçı. Geçtiğimiz günlerde 'Ax Welat' kaseti Türk müzik piyasasında yer aldı.

Hozan Hüseyno

nun 'Felekê Yeman' kaseti çıktı. Kasetteki parçalar arasında 'Mem û Zîn-e Me' parçası da var.

Koma Şîrvan'dan 'Xanê'

Kürt müzik gruplarından Koma Şîrvan'dan 'Xanê-Roj Baş' Aziz Plak tarafından çıkarıldı.

Sosyalist müzisyenler müziği tartışıyor 1

Kültür Sanat Servisi/ Aylık Evrensel Kültür dergisi, Ağustos sayısında "Dinledikimiz, Emegin Müziği mi?" sorusu altında bir müzik tartışması açtı. Dosya haberinde, sosyalist müzisyenlerle yapılmış olan söyleşide Kürt müziğiyle alakalı olan değerlendirmeler var. Sosyalist müzisyenlerin, müziklerine kimlik arayışı içine girmedikleri bu söyleşiden, 1980 sonrası kendiliğinden gelişen sosyalist müziği müzisyenlerin yorumuyla tanıtalım.

Gurup Yorum
"Gurup yorumun müziği hangi kaynaktan besleniyor?"
-Gurup yorum hayatın her kesiminden insanların yaşamalarının sevinçlerini arzu ve öfkelerini anlatan parçalar yaptı.

Müziğin tarafı vardır. Bizde türkülerimizi emekçi halkın tarafından seslendiriyoruz. Müziğin kaynağının genel olarak emekçi halkın bütün sosyal ve ekonomik durumu olduğunu söyleyebiliriz. Biz çalışmalarımızı yaparken de dikkat ettiğimiz şey, bu ülkede yaşayan halkların bir kültürel birikime sahip oldukları ve bu milletlerin, bugüne getirdikleri. Geçmişin sözlü yada yazılı edebiyat ürünleri, bizim için çok büyük bir kaynaktır. Ama ilke-miz bunları olduğu gibi almak değil, ileriye taşımak, bugünün değerleri ile birleştirmek yada bugünün yaratılan değerlerle geçmiş arasında ilişki kurmaktır. Beslediğimiz da-marlardan biride yaşadığımız toplarlardaki halklardan geçmiş tarihsel değerleridir.

*Şarkılarımızda dağ ve zindan motifini kullanıyorsunuz, vermek istediğimiz mesaj nedir?
Dağlar ve zindanlar bizim türkülerimizde çok yer tutar. Dağ bizim halkımızın bir ger-

çekliğidir. Hiç sözü kalmadığı yerde adam "oy dağlar dağlar" diyor. Halk sığındığı güvendiği kendine kucağı açan bir yer olarak görmüş dağları. Atçılı kel memeti okuyorsun böyle, çıkarıcalı okuyorsun böyle. Halk kurtuluşun simgesi olarak görüyor dağları. Dağlar diyoruz çünkü orada bir savaş yürütüyorlar ve bu, bütün politikaları altüst ediyor.

*Peki neden kente ait simgeler örneğin alanlar, meydanlar, sokaklar, fabrikalar değil de dağlar?
Anadolu geleneği bizim için önemlidir. Anadolu insanının geleneğinde dağların çok önemli yeri var. Umudunu koymuş dağlara Anadolu insanı.

* Geleneksel bir motif olarak kullanıyorsunuz ama, "Anında yıldızlı bere çıkıp Dersim dağlarına" diyorsunuz. Politik birsey değildi mi?

Ama demişiz ya "başına bir hal girerse dağlara gel," bizden önce Cevheri söylemiş bunu. Bugün köyü yıkılan, göç ettirilmeye çalışılan insanların başına bir hal gelmiş demektir, onlar dağlarda arıyor kurtuluşu. Anlatmışız bir hedef var, kurtuluş ve devrim diyoruz. Bu devrimin en önemli halkalarından biri dağdır. Dağlarda

savaş sürdürülüyor, evet sadece geleneksel bir motif değil.

*Tam Kürt Savaşının yansıdığı bir konjonktürel motif değil mi bu?

Karadeniz dağlarını da kastediyoruz biz. Çukurova içinde, Karadeniz içinde aynı şeyleri söylüyoruz. Tokat ve Sivas da dağlarda söylüyoruz, diyoruz ya "seninde dağların var; Sivas, dağlarında şahanlar var."

*Ama işçi sınıfı kentte ve siz onlarda dağlara gel, dağlara diye mesaj veriyorsunuz, meydanlar, alanlar olabilir, fabrikada şarteller indirilebilir ama siz işçi sınıfında dağlara çağırıyorsunuz?

İşçiler yürürken, "dağlara geli" söylüyorlar. Onları daha somut anlatacak türkülerimiz de olmalı tabi. Ama biz sizin gibi düşünmüyoruz. İşçi sınıfına da dağlar, evet herkeste dağlar. Yani savaşmak isteyen herkese dağlar. Herkesin bir mücadele biçimi olacaktır tabi ama şarkılarda dağ bir simge olacaktır. Anadolu kültüründe kurtuluş umudu dağdır. İşçi "Dağlara Gel" i söylerken "ben kalkayım gideyim Dersim'e" diye düşünmeden söylüyor bunu. Kendi kafasında dağın yaratıyor, kurtuluşunu kendi kafasında yaratıyor.

Mahkum duygular mahkum arzular

Son günlerde kitapları oldukça revaçta olan bir şair/yazar arkadaşımıza geçmişte bir şiir okumuştum. Bana ilk sorusu şiirini nerede yazdığını dairdi. Sadece, sorduğu mekan cezaevi değil, cezaevinin neresinde şiir yazdığını öğrenmek istiyordu.

Önce bu soruyu garipsemiştum. Ben, şiiri, dışarda yazdım diyerek bu ünlü şairimizi yanıltmaya çalıştım. O ise, "Olamaz, bu şiir ancak hücrede yazılmış olabilir" diyordu. Doğru tespitte bulunmuştu. Üstelik, mekânı tam tamına tespit etmişti.

Şair-yazar Nesimi Yaman'ın yeni yayınlanan, "Sevgi isyanda", ve "Semah kafeste ateş" iki şiir kitabının yazdığı şiirlerin mekânlarını, kapak resimlerinden, hemde kapak arkasındaki şairimizin kısa otobiyografisinde rahatlıkla öğrenmiş oluyoruz.

Gösterilen adres, dilimizde artık sıradanlaşmış bir mekân; Cezaevi!

Hani, "Nerelisin?" sorusuna, "Cezaeviyim!" diyerek yanıt veren; on yılını, on beş yılını bu işi garipsemediğimiz adreste geçmiş birlerce şairin, yazarın okul meclaseti!

Şair Nesimi Yaman'ın da o basit adresi Cezaevi; mahkum duyguların, mahkum arzuların mekânı. Bu ülkede duyguların kaleme döktüğü, arzuların yeşerdiği yegâne kalmış adresi.

Ya sonrası, aramızda dolaşan, uğruna şiirler yazılan, kitaplar adanan, "Onur ayakta pür dikkat" Müfide'ler, "Işsız, pusulasız/ Büyümüş inadına kara kuru/

Yaşamın can pazarında" Ruken'ler, ya da; "Yan yana/ Can cana/ Dost dağlarda/ Ve kardeş/ Varoşlarda/ Her yerde/ Her yerde yürek/ Bir destan/ Kursun Kalemsiz/ Tarıh yazımında/ MED diyarında/ Ve yigit savaşçılar/ Gerilla'lar veya; "Nerede şairlerimiz?/ Neden döktümüyorlar dizelerini/ Nerede Spartaküs, Demirci Kawa?/ Nerede yar?/ Nerede gül kokulu memeler?/ Neden ateşlenmiyor/ Gez, göz arpa-çık?/ Neden bekletiliyor/ Çeyrek asırdı umudun tek çaresi?/ Düünden bu güne can yoldaşları, yakın dostları, "Ama hep birlikte/ Büyük insanlık yürüyüşünde" diyerek tanımladığı, şiir dizelerinde güçlü bir soyutlama ustalığıyla özdeşleştiği şairimizin engin dünyasının başat adresleri, mekânları.

Şimdiye kadar bir mekân vardı, Cezaevi. Ya şimdi bir mekânı, bir adres.

Şair Nesimi Yaman, matematiksel olarak algılamaya başladığımız yaşadığımız çevrede meydana gelen trajik olaylara, şiir çığlığıyla yeniden yönelmemizi sağlamaya çalışıyor. Hemde hiç bıkmadan, üstüne üstüne giderek. Ama en insanı duygularla, en güzel arzularla. Şairimizin öfkesinin adresini, "Kuraklaşır kafa-taş-çılar" dizelerinde olduğu gibi biraz netleş-tir-se de daha çok çırpını kendi insanında- rı, onlara çağırıyor; "Sesler vardır/ Hekim olur/ Derman olur/ Moral olur/ Şifa saçar" ya da; "Aynı yerde/ Her serçe/ Aynı su- da/ Her insanda/ Aynı ayna her elde/ Aynı sima aynı gölge/ Neden ayrı dur/ Neden ortak vur/ Madem 'Şiyam ikizleri' yiz bu

ülkede/ Bu kavgada."

Şairimize, onun bizden istediği gibi se-la-mlar göndermeye çalıştık. Bu kupkuru mektuplar olmasın dedik. Bilmem, ne kadar becerdik. Sakın okuyucularımız, bunu, şiir kitaplarının tanıtım yazısı o-larak algılamayın. Bizimkisi özeldir, çok da derindir.

Acaba onun; "Yaman mısın/ Nesimi esermisin/ Malazgirtten geçermisin/ Selamın söyleyimsin." bu dizelerinin hakkını verdik mi?

Bu sorulara yanıt vermek isteyenlerin "YAMAN Yayınlarının" çıkarmış olduğu; Şair Nesimi Yaman'ın kaleme aldığı bu değerli iki kitabı okuyacaklarını sanıy- oruz. Şairimize, iki yakın canını bize eşsiz güzellikteki hakkını verdiği şiirleriyle tanıttığı için ayrıca kutluyoruz.

Kültür Sanat Servisi

Kültürel yönelim

Bahoz ŞAVATA

Son yıllarda 'Kürt Rönesansı'ndan bahsedilir oldu. Tespit yerindeydi. Hiçbirşey gökten zembele pat diye inmez. Bu günlerde Kürtlerin gelişti, belli siyasal ve sosyal yönelim koştuların doğması ve gelişimi nedeniyedir.

Modern yaşam ile Kürt coğrafyası'nı daki yaşam arasında büyük bir uçurum vardı. Kürt kültürü, modern yaşama geçmekte zorlandı; onunla buluşmada kendine ait vasıtaları yoktu. Diğer yandan, Kürtlere, klasik politikalarla egemen kılınmaya çalışılan asimilasyon kültürünün modern yaşamı kavramadaki başarısızlığı, Kürtleri, bir sorgulamaya itti. Egemen sistem tarafından sürekli ikinci sınıf insan muamelesi gören; horlanan ve aşağılanan Kürtler, tepkileriyle Kürt kültürünü araştırma ve geliştirme-nin yoluna koyuldular.

Her ulusal gelişimde olduğu gibi, Kürtlerin de kültürünün gelişimi-ninde öncüsü aydınları oldu.

Kürt aydınlarının bu yönelimi yeni bir olgu değildi. Daha 1890'ların sonlarına doğru, Bedirhanilerle başlayan çağdaş kültürel sorgulamaları ve modernlik arayış-larını görmekteyiz. Fakat ilk za-manlarda tek türk bir kaç aydının ça-bası istenilen sonucu yakalayamadı. Kürtlerin sosyal yapısı buna müsait değildi. Metropollerde kendini mo-

dern yaşamın kültürel donanımıyla yetiştiren burjuva Kürt aydınların ül-kedeki karşılığı din adamları, ağalar ve beylerdi. Bu insanlar ise, ulusal bir kültürün sözcükleri değil, feodal kültürün; dini kültürün tem-silcileriydi. Zamanla, Güney Kür-tistan'ın özerkliği (1958) Kürt kül-türünü geliştirme çalışmalarını böl-geyel düzeyde geliştirdi. Ülkenin di-ğer parçalarını da etkileyerek, çalış-maların alanının ülke sathına yayıl-masının yolunu açtı.

Kürt coğrafyasında 1974, 1980 ve 1992 sonrası gelişen siyasal de-ğişimler ve olaylar Kürt kültürünün yeniden ele alınışının alanlarına ve araçlarına ulaşmasını ilk defa sağla-dı. Bu gelişim, Kürt siyasal mü-cahadesinin gelişim seyrine uygun düşer.

Gelinen yerde, siyasal değişimler sonucu Kürt kültürünün kurumsal düzeyde ve ülkenin bir kısmının eğitim ve öğretiminde çeşitli vasıta-larla gelişimine artık tam olmakta-yız.

Kürtler, aşiretsel, bölgesel ve parçalanmış sosyal ve coğrafya-yılarından kurtuldukları her alanda bir ulusun kültürel üretimine konu olacak işleri de tek tek başarmaya başladılar.

Siyasal nedenlerle henüz ülke gerçekliğinde tamamlanmış bir top-lum; ulus olamamak, Kürtleri bu kültürel rönesansı yaratmasından alı koymadı. Kürtler, toplumsal özel-

liklerini bir bütünlük içinde ekseri- yetle buldıkları alanlarda; yani özellikle metropollerde ya da doğ-rudan bütün halka ulaşabildiği araç-ları kullanmakla; TV, Gazete ve Ki-tap gibi bilgi birikimlerini, derleye-rek, toplayarak ve merkezileştirerek bu kültürel rönesansın kapısını ara-ladılar.

Her ne kadar Kürt siyasal yapı-lanmalarının bu etkinliklerin üreti-mine özel bir katkısı olsa da, bu et-kinliklerde Kürt aydınlarının birey-sel katkıları ağırlıklı bir yekün oluşturd.

Kültürel çalışmaları yürüten aydınların büyük çoğunluğu, bilim-sel olma kaygılarına rağmen Kürtlerin içinde bulunduğu tarihsel ve siyasal koşullardan oldukça etki-lenmişdir. Doğal olarak da bu at-mosfer, Kürt kültürü çalışmalarına yansımaktadır.

Kürt siyasi çevrelerinin ve ay-dınlarının kültürel sorunlara yöne-limleri, gerici tüm kurumlara karşı tepkileri ve Kürt kültüründe aidiyet-le-rini bulması nedeniyedir. Kürt kültürünün yok sayıldığı, üretiminin engellendiği şartlarda yürütülen kültürel çalışmaların sağlıklı olmu-yacağı açıktır. Kastımız, ezilen bir ulus kültürünün savunulması de-ğil, ezilen ulus adına neye sahip çı-kıldığı, sahip çıkılmanın o ulusun ger-çeği olup olmadığı vs. üzerinedir.

Kürtlerin kültürel çalışmaları, milli duygularına hitap eden bazı

Kültürel çalışmalar, yalnız tarihi seyriyle değil, yalnız farklılıklarıyla değil, yalnız ulusal birliğin tamamlayıcısı olmak bakımından değil, bir toplumun ken-dini yeniden üretebilmesinin bir aracı olarak ele alınmalı ve çağdaş ileri normlarla- kastımız sosyalist kültürle- buluşturulmalıdır. Çünkü kültür, insa-nın; kendi neslinin üretiminin, maddi ve manevi gereksinimlerini teminde nesilden nesile aktarılan ve kuşaklar boyunca geliştirilen temel araçtır. Kültür, kendini gele-ceğe yaslar. Her sosyal olgu gibi, tarihselliği ve mantıksallığı içinde hareket eder.

kültürel değerlerin tekrar edilmesin-den ve toplumsal birliklerini sağla-yacak kültürel dokuların temin edil-mesinden ve kazandırılmasından öteye gitmemiştir. Bu kültürel du-kuların da doğruluğu heniz sorgu-lanmaktadır.

Halbuki kültürel çalışmalar, yal-nız tarihi seyriyle değil, yalnız fark-lılıklarıyla değil, yalnız ulusal birli-ğin tamamlayıcısı olmak bakımın-dan değil, bir toplumun kendini ye-niden üretebilmesinin bir aracı ola-rak ele alınmalı ve çağdaş ileri normlarla- kastımız sosyalist kültürle- buluşturulmalıdır. Çünkü kültür, insanın; kendi neslinin üretiminin, maddi ve manevi gereksinimlerini teminde nesilden nesile aktarılan ve kuşaklar boyunca geliştirilen te-mel araçtır. Kültür, kendini gelece-ğe yaslar. Her sosyal olgu gibi, ta-rihselliği ve mantıksallığı içinde ha-reket eder.

Yani, bu günün Kürt insanı, ken-dini geliştirmek için, çağımızın tek-nolojisine ve modern araçlarının kullanımını için bir kültürel üretim ve öğrenimi içine girmek zorundadır. Kültürel sorunlara, kültürün bu te-mel karekterine sahip çıkarak bakıl-dığında ancak doğru bir kültürel yö-nelim içerisinde olunur.

Bu taktirde, subjektif niyetler,

Özgür Halk

Derginin 15 Temmuz, 78' sayılı sayısında "Ali Fırat'ın, "Büyük eylem ve Zilan kişiliği" adlı ya-zı, PKK şehitlerinin partinin gelişmesindeki rollerini ele alması bakımından dikkat çekiyor. İşte bu makeden satırlar:

"Hatırlıyoruz, 'Haki Karaer' yoldaşın şahadetinin yakıcılığı-nın o ilk yılında, bütün sorun buna anlam verebil-mek için gerekeni yapmaktı. Manevi etkisi altında nasıl kalkabiliriz diye, gecemizi gündüzümüze ka-tyorduk. Yanlısaydık, gereklerinden uzak düşmüş olsaydık ortada parti diye bir gelişme olmazdı.

...Bu anlamda...bu şahadet dolayısıyla yaşadığımız yoğunlaşma, gereklerine ulaşma, mümkünse eyleme geçme; denilebilir ki en büyük işlerimize-dendi. Onun anısına bağlılığın en temel ifadesi ola-rak partileşme kararı, program taslağı... ve akabin-de partileşme ilanına gidilmiş, şahadet gerçekğinin doğru değerlendirilmesi halinde neye yol açacağı-nın da en büyük göstergelerinden biridir."

"Mazlumların şahadetini; ülkeye kesin inançlı ve başarılı yürüyüşün emredici ifadesi olarak de-ğerlendirdik... Diyarbakır zindanlarındaki baskılar ve ona karşı şahadetler olmasaydı belki de biz bu çarpıcılıkta ülkeye yönelemezdik."

"Mahsun Korkmaz' arkadaşın şahadetinde gerilimin zayıflığı ve tasfiye tehlikesi vardı ve bu amaçlanmıştı."

"Demek ki; şahadetlere doğru anlam vermek ve en önemlisi de, ne kadar zor da olsa, kat be kat eylemi geliştirerek cevap olabilmek en doğrusudur. Ve başka türlü şahadetlerin gereklerine ulaşıl-maz."

Uzun Yürüyüş

Dergi, Ağustos sayısında yeni dosya ekle; 'Kollektif' le yazımını sürdürüyor.

Özellikle 'Kollektif'te ya-yınlanan: Baran Parçacı'nın 'Ulusal Sorun' ve 'Ata Yedigir-Ferhat Korkmaz'ın, "Sömürgecilik" başlığı al-tında yayınlanan, araştırma-yazılarında Kürtistan tarihi ve 'Kürt Sorunu' derinleme-sine politik bir perspektife incele-tiyor ve Marksist devrimci yaklaşımların neler olması gerektiği husu-sunda öneriler sunuluyor. Yazı kapsamı olarak, 1980 öncesi Kürt Sol'unun, Türk Sol'undan siyasi tavır beklentilerine tam tamına yanıt veriyor: Bu gelişimi sevinçle karşıyoruz; bu yazılardan aşağıya bazı alıntılar okuyuculara sunuyoruz.

"Ulusal sorunun gündemde olduğu (Baş gelişki) yerde, önce ulusal sorun çözül-meli. Bu sorun çözül-meden diğer sorunların çözümü mümkün değildir. Ulusal sorunun çözümünü gündemine alan bir örgütlenmeye tarzına ihtiyaç vardır...Böyle bir örgüt-lülüğe, sınıf bilinci proletaryanın önderlik etmesi doğru ve yerinde davranıştır... Ama gelişmeler her-zaman bu doğrultuda olmayabilir...Fakat sınıf ve tabakalar da sorunun çözümü için önderliğe soya-nabilir...Sınıfsal kurtuluşu esas alan proletarya, ulusal kurtuluşu savaşını ezen ulusa karşı geçekleş-tirirken, kendi burjuvazisini de yok ederek kurtuluşu sağlar. Ulusal sorunun çözülmemediği koşullarda da sınıf savaşımı yerine öncelikle ulusal kurtuluş sa-vasına verit...."

Marksizme, esas olarak ulusal sorunun devrim-ci çözümünü kendi gündemlerine alırlar. Diğer ta-raftan ezilen ulusun demokratik istemlerine de göz yummazlar...Ulusal hareketin iki genel istemi her koşulda savunulmak zorundadır. Birincisi ulusal kaderlerini serbestçe tayin edebilmek hakkı iken; ikincisi de, ulusun tam hak eşitliği istemidir...

Gelinen aşamada Kürtistan üzerindeki sömürgeci egemenliği karşı gelişen Kürt özgürlük müca-delesi... Her parçadaki toplumsal ve siyasal geliş-melere denk düşen (dengesi gelişmenin ürünü olarak) değişik örgütler, sınıf karekterine uygun olarak ulusal kurtuluş mücadelesini yürütmeye çalışmaktadırlar. Bunlar içerisinde Küzey parçasında yer alan örgütler, toplumsal gelişmelerin (diğerleri-ne oranla) avantajından da yararlanarak en ileri ve modern düzeye ulaşmış. Küzey'deki yurtsaver devrimci hareket Marksizme en yakın harekettir... Ulusal soruna...aynı sınırlar içinde (diğer parça-ları gözlemledikten gelinin) düşmana karşı " ortak mü-

cadele" ile " demokratik devrimden" sonraya erte-len kendi kaderini tayin etme hakkına yer ver-ilir."Sol" un çoğunluğu tarafından savunulan bu tu-tum; şovenizmden kurutulmadığının en açık gös-tetgesidir."

"Sömürgecilik yazısında da "UKKTH (Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı) noktasında yak-laşmışımız... Bu noktada devrimcilerle cıllanmış Misak-ı Millicilik (ve UKKTH noktasında hatırı sayılır derecede ileri bir konumda bulunan fakat gelinen noktada geri pozisyonda kalan Partizan ge-lenegiyile de) ayrılmak gerekmektedir.

"Kuzey Kürdistan'da sömürgeleştirme süreci, Lozan'da dış, 1924 Anayasası'yla iç, en son Dersim direnişinin bastırılmasıyla askerî işgal, 50-60'lı yıllarda ekonomik illhaka sömürgeleştirilmesi tamamlanmıştır.

"Kürdistan'da devrimin niteliği Demokratik Halk Devrimi'dir. Devrimin yolu silahlı halk savaşı yoludur..."

"UDHD'nin iki yolu vardır. Birincisi parçaları kurtarma, bunlarla bütüne yönelme.

"Şimdiden Bağımız birleşik demokratik Kürdistan şiarını yükseltmek yanlış değildir..."

"Kürt ulusunun ayrıma hakkı, diğer parçalarla birleşme hakkı tamamiyla kendilerinin be-irleyeceğii bir şeydir."

INSANCIL

Ağustos sayısında, Afsar Ti-muç'in in, " Felsefeci ne alır ne satar?" makalesinde, Filozof tamiyor; bir felsefe öğretmeni-nin sorunlarını dile getiriyor. İşte bu makeden dikkat çekici alıntılar.

"Evet uydurma terimlerden biri de "felsefeci" terimidir. Neden? " felsefeci" kavramı boş bir kavramdır yani dünyada felsefeci diye bir şey yoktur. Bir yanda filozoflar vardır, bunlar köklü bi-çimde düşünce üretirler ve insan sorunlarına evren-sel düzeyde tartışır. Birde bizim gibi felsefe oku-tanlar vardır, onların işi ... Marx' ı savunmak, Com-te' u eleştirmek, Bergson' u çürütmeye çalışmak gi-bi yükümlülükleri olmaksızın bu gib filozofların ne demek istemiş olduğunu insanlara, genç insanlara anlatacaktır..."

"Osmanlı'dan tevarüs ettirmiş ettiğimiz aşā-ğlık duygusu "filozof" terimine sahip çıknamız kesinlikle engeller. "Biz de filozof yoktur ve ola-maz," derken bir takım pos bıyıklı ve kalın enseli adamların büyük bir heyecan yaşadıklarını görürsünüz, iyi bir şeylerin olması pis işliklerin varlığını tehlikeye düşüreceğinden, bu şeylerin olmayacağı duygusunu önceden yaymak son derece yararlı bir iş yapmaktır düzen açısından..."

hepileri

Aylık "hepileri" sosyalist der-gisinin Temmuz-Ağustos sayı-sında "Dermas Tiryaki'nin, "Sol'a yeni dünya düzeni aya-rı" ladı makalesi, "yeni dünya düzeninin" "ekonomi-politiği hakkında bizi bilgilendirir ve siyasal sonuçlar çıkarı-yor.

" Bir çok ilerici- emekçi akım biçimsel bir demokrasi alyonu yutmakla, mevcut demokrasi örneklerini içeriği eleştirel bir şekilde irdelemeden, her sınıfın, her grubun, her kişinin çıkarlarını ve haklarını sanki eşit ölçüde barındıran bir "demokrasi" varsayılmaktadır. Tarihşiz ve sınıf-sız her anlatım, şekilsizliğin ya da egemen değer yargılarının uzantısıdır. Önemli bir kesim sol için, demokrasi günümüzde tam da bu işarettedir. O sol'a, TUSİAD'ın, MGK'nın, Demirel'in demokra-sisinden farklarının ne olduğunu sormanın zamanıdır."

"Devrimci eylem ile kamavali, teorik ihtilalcilik ile kişiselçilik, sınıf hareketi ile dalkavukluğu birbi-rinden ayırmak için, belki bu gün bir kez daha sapa-malarla mücadelenin burjuvaziyile mücadele ol-duğu saptamasının altını çizmek gerekiyor. Ne yaz-ık doğrularımıza savaş açan gelişğin budalası bir "sol" çikandı karmızca."

"Küreselleşme, dünyanın bütünleşmiş tek bir pazar haline gelmesini anlatmakla birlikte bir ide-olojik amaç içeriyor. Emekçi halka çaresizlik aşı-lama çabası güdüyor."

ağırlıkla görülmektedir. Ayrıca bu alanda Kürt kültürünün geliştiril-mesi ve korunması için gösterilen volantrist çabalar, siyasal misyonla iç içeliği nedeniyle zayıf kalmak-tadır.

Kürt aydınına gelince, çok zor şartlar içindedir. Kültürel üretimi için yavaşılır imkanları ve alana sahip değildir. Bu imkanları en iyi bulduğu alanlarda üreticidir.

İsvet, Fransa, Almanya vb. ül-kelerde yaşayan mülteci Kürt aydın-larının çalışmalarındaki başarı ö-rneği, diğer alanlardaki Kürt aydın-larının durumuyla kıyaslandığında bu durumu yeterince açıklar. Ayrıca Kürt aydınlarını koruma altına alan kurumlar gelişmemiştir.

Modern kültürün temsilcileri olan Kürt sosyalistlerinin kültürel sorunlara karşı ne tür bir katkı sağ-ladığı tartışılmamıştır bile. Kültürel faaliyetlere dair ne tür bir politika içerisinde olunacağı ortaya koy-mamışlar. Bu duruma ters düşen, il-ginc olan, Kürt aydınlarının ideolo-jik olarak da ekseriyetle sosyalist orijinli oluşudur.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Kürt kültürünün rönesansını yakalaması olasıdır. Kürtleri, de-ğindüğümüz bu sorunlar, karşısında duyarsız kılınmalıdır.

Köylü otunu biçmek için haraç veriyor

VAN- Van'ın Çaldıran ilçesinde geçtiğimiz yıl önceden boşaltılan dört köyün otlarını serbestçe biçmelerine karşılık Kaymakamlığın isteği üzerine Ziraat Bankası Çaldıran Şubesine bir milyar lira para yatırdıkları ortaya çıktı. Köylülerin para yatırmalarına rağmen otlarını askerlerin engellemelerinden dolayı biçemedikleri de öğrenildi.

Sonra birilerine daha haraç verdiler. Yine de otların biçemedikleri gibi paraların da geri alamadılar, paralarını geri almak için çılmadık kapı bırakmadılar ama nafile!

Çaldıran - Van'ın Çaldıran ilçesinde geçtiğimiz yıl önceden boşaltılan dört köyün otlarını serbestçe biçmelerine karşılık Kaymakamlığın isteği üzerine Ziraat Bankası Çaldıran Şubesine bir milyar lira para yatırdıkları ortaya çıktı. Köylülerin para yatırmalarına rağmen otlarını askerlerin engellemelerinden dolayı biçemedikleri de öğrenildi.

1995 yılında boşaltıldıktan sonra Çaldıran İlçe merkezine yerleşen Egekümbat, Darsıma(Sakızlı), Kelereş (Beleş) ve Tepeli köylüleri bölgeye giriş çıkış, yaşağı uygulandığı için otlarını ser-

best biçmelerine imkan sağlanması amacıyla 1996 yılı Haziran ayında Çaldıran İlçe kaymakamına başvuruda bulunduklarını belirten Egekümbat köylülerinden İdris Ayaz, Kaymakamın kendilerine ödeyecekleri para karşılığında izin çıkabileceğini, bunun için de köy başına 250'er milyon lira ödemeleri gerektiğini söylediğini belirtti. Kaymakamdan aldıkları söz üzerine kendilerine gösterilen hesap numarasına Haziran ayında bir milyar lira yatırdıklarını kaydeden Ayaz şöyle konuştu: "Egekümbat, Darsıma, kelereş ve Tepeli köylüleri olarak Kaymakamlıktan ayrıldıktan sonra bir araya geldik. Kaymakamın önerisini kendi aramızda tartıştık. Biçeceğimiz otların ödeyeceğimiz paranın en az dört katı ediyordu. Bu teklifle köylüler olumlu yaklaşınca Ziraat Bankası Çaldıran Şubesine bir milyar lira yatırarak kaymakamlığa da bilgilendirdik."

Otlarını biçemediler

Ödedikleri paraya rağmen otlarını biçemediklerini belirten Egekümbat köylüsü İdris Ayaz, Kaymakamlığın izin çıkarmasına rağmen askerlerin kendileri-

ne izin vermediğini ve tüm çabalarına rağmen otlarını biçemediklerini söyledi. Konuyu şimdiye kadar açma cesaretini gösteremediğini anlatan Ayaz, bundan böyle herşeyi anlatacağını ve bu haksızlığın giderilmesi için adli makamlara da başvurabileceğini söyledi. Ayaz, parayı yatırdıkları hesap numarasının kendisinde olduğunu kaydederek, gerekirse durumun açığa çıkması ve olaya ilişkin tahkikat açılması için ilgili makamlara sunacağını sözlerine ekledi.

Parayı geri alamadılar

İdris Ayaz otlarını biçemedikleri gibi başka bir yere daha bir milyar ödediklerini bu parayı da geri alamadıklarını söyledi. Ayaz şöyle konuştu: "Otlarımızı biçmeyince tekrar kaymakamlığa başvurduk. Bu durumda paramızın geri verilmesi gerektiğini söyledik. Ancak kaymakam ödenen paranın FAK-FUK-FON hesabına kaydedildiğini ve bize geri verilmesi için zamana ihtiyaçları olduğunu söyledi. Bizde bir yılı aşkın bir süredir paramızın geri verilmesini bekliyoruz. Henüz bir sonuç almış değiliz."

Aysel DEMİR

Devlete onarım halka yıkım

REFAHYOL hükümetine son veren devlet, onarım planını yürürlüğe koyarken, Yılmaz-Ecevit - Cindoruk hükümetine aldıkları kararlarla halka yıkım yaşıyor. Onarım sekiş yıl yasasını çıkararakla başladı. Siyasal islamın son yıllardaki çıkışını frenlemek amacını taşıyan Türk devleti şimdi Cuma sendromlarını yaşıyor.

Her cuma günü camilerde toplanan islamcı topluluklar sekiz yıl yasası, ordu ve yeni hükümeti protesto gösterilerinde bulunuyorlar. Özellikle İstanbul'da yoğun kalabalıkların katılımıyla gerçekleşen cuma eylemleri polise zor anlar yaşıyor. Burada protestocuların saldırılarından nasibini alıyor. Devlet, islamcı kutuplaşması yeni gelişmelere gebe görünüyor.

Yurtıklar dikiş tutmuyor

Dağılan toplumsal dokuyu yeniden birleştirmek olanaksız. Kumaşın kendisi eskimiş, dikiş tutmuyor. Ayrıca gelişen topluma dar geliyor. Patlak verdiği noktada devlet set çekmeye çabalyor, ancak her müdahale yeni patlaklara yol açarken set kurulan yerdeki patlak bu kez daha büyük.

İslamcılar nereye kadar? 12 Eylül'den bu yana devlet eliyle, Kürt hareketine ve sol'a set oluşturmak için bes-

Zirve duruldu, taban kayıyor

Yeni hükümetin kurulmasıyla nefes alan devletin zirvesi, tabandaki çatlağı önleyemiyor. Değişen toplumu eski kalıpların içine çekmek mümkün görünmüyor. Toplumun her kesimi yeni koşullarda kendine yer arayışı içinde. Yasalarla nesnel koşullar çatlıyor. Devlet elindeki zor unsuru dayatıyor. Bununla çözüm olmadığı anlaşılıyor.

Yurtıklar dikiş tutmuyor

Dağılan toplumsal dokuyu yeniden birleştirmek olanaksız. Kumaşın kendisi eskimiş, dikiş tutmuyor. Ayrıca gelişen topluma dar geliyor. Patlak verdiği noktada devlet set çekmeye çabalyor, ancak her müdahale yeni patlaklara yol açarken set kurulan yerdeki patlak bu kez daha büyük.

İslamcılar nereye kadar? 12 Eylül'den bu yana devlet eliyle, Kürt hareketine ve sol'a set oluşturmak için bes-

lenen ve palazlandırılan islamcı hareket tehlike sınırını zorlamaya başlayınca önlemlerle karşılaştı. Kürt ilerinde bu kesime çok sayıda faili meçhul cinayet işletildi. Cuma eylemleriyle tepkilerini dile getiren islamcılar Şimdi yol ayırımında. islamcı sermaye çevreleri devletin tepkisini yumuşatma çabasında görünürken alt tabakalar sert tepki ööstermekten yaşıyor.

Avrupa'dan barış rüzgarı

Kürtler içinde barış taleplerine yanıt alamayınca barış isteklerini dünya kamuoyu ile paylaşma yolunu seçtiler. Avrupa'dan büyük bir desteği arkasına alan Kürt barış hareketi batıdan Kürt yönetimini zorlamayı hedefliyor.

Kürtler barış istiyor ya Türk devleti?

Kürtler onurlu bir barıştan yana olduklarını her seferinde tekrarladılar. Savaşın Türk insanına en az kendileri kadar zarar verdiğini belirten kürtler, Türk devletinin barış hareketine daha fazla dayanmayacağı inancındalar.

Türk devleti barıştan yana görünmüyor. Şimdi sadece Kürtler değil tüm dünya soruyor: Kürtler barış istiyor ya Türk devleti?

Barışçılarla devlet karşı karşıya

Barış girişimi Türk kamuoyundada yankı buluyor. Sendikalar, demokratik kuruluşlar, Türk aydınları barış trenini desteklediklerini açıkladılar.

Tren 26 ağustosta yola çıkıyor

Musa Anter barış treni 26 ağustos'ta Belçika'nın başkenti Brüksel'den hareket edecek. 1 Eylül'de Diyarbakır'da olması bekleniyor. Ancak Türk yönetimi geliş engellemenek için yoğun diplomatik çaba sarfediyor. Trenin geçeceği güzergâh üzerinden bulunan ülkelerle temasa geçerek geliş engellemek istiyor. Barış tehlikesini Türk sınırlarının uzağında tutmayı amaçlıyor. Ancak bu ülkeler Kürt bebalını paylaşmak istemiyorlar.

Ankara'nın tren sıkıntısı

Dişışleri Bakanlığı, kürt sorununun barışçı yöntemlerle çözülmesine ilişkin olarak bir Alman sivil toplum örgütü tarafından gündeme getirilen "Brüksel - Diyarbakır Barış Treni" projesinin, PKK bağlantılı bir propaganda olduğuunu belirterek büyük tepki gösterdi. Brüksel'den 26 Ağustosta hareket edecek kaydedilen trenin, Türkiye'ye sokulmaması bekleniyor.

Dişışleri Bakanlığı Sözcüsü Yardımcısı Sermet Atacanlı, düzenlenen basın toplantısında "Barış Treni" ile ilgili bir soru üzerine, "Biz bunun terör örgütü bağlantılı bir propaganda girişimi olduğunu düşünmüyoruz" yanıtını verdi. Atacanlı, bu girişimle ilgili gerekli önlemlerin alınacağını kaydetti.

İP de Barışa karşı

İP Genel Sekreteri Mehmet Bedri Gültekin de düzenlenen basın toplantısında, "Barış Treni" girişimini "mandacı ve emperyalist güçlerin çözüm getirmeyecek bir başka müdahalesi" olarak değerlendirdi. Hiç bir sorunun Batı'nın müdahaleleriyle çözümlenemeyeceğini, bunu barış olan yerlere bile savaş getireceğini kaydeden Gültekin, "Emperyalistlerin desteğindeki sözde barış girişimleri, ancak yeni Sevr'le giden yolun açılmasına hizmet eder" dedi. Türkiye'de Kürt sorununun siyasi çözümü yolunda gerçekleştirilen barış etkinliklerine karşı takındığı tutumla öne çıkan İP'in Genel Sekreteri Mehmet Bedri Gültekin, ANASOL-D hükümetinin

Barış Treni'ne karşı tavrı almasını istedi.

Gültekin, partisinin genel merkezinde düzenlediği basın toplantısında Barış Treni'nin "Serv treni olduğunu iddia etti. Trenin hareket noktası olarak NATO'nun ve Avrupa'nın merkezi olan Brüksel'in seçilmiş olmasının, "mandacı zihniyetin bir ürünü" olduğunu ileri süren Gültekin, "emperyalist Batı merkezinde çözüm arayışları, Kürt sorununda barışı da buraya havale etmiştir" dedi. Gültekin, "Türkiye'de barış, Türkiye'nin sorunudur. Bir barış treni kalkacaksa İstanbul'dan veya İzmir'den kalkmalı" dedi. Kürt sorununda yaşanan çıkmazın Mustafa Kemal'in izlediği politikaların terk edilmesinden kaynaklandığını savunan

Gültekin, tek çözümün Türk Kurtuluş Savaşı'ndaki politikalar olduğunu değinirken bu politikaların Kürtleri kandırma üzerine kurulu olduğundan ve savaş sonrasında Kürtlere yönelik baskı ve stüğünlüğü gündeme getirilenden hiç söz etmemesi dikkat çekti. Hükümetin Barış Treni'ne karşı tavrı almasını isteyen Gültekin, daha sonra gazetecilerin sorularını yanıtladı. Bir gazetecinin, "O zaman bu treni destekleyenler mandacı mı?" sorusuna Gültekin "Evet. Sözde Barış Treni'ni destekleyenler, mandacı politikalara alet olmaktadır" diye yanıtladı. Gültekin, girişimi destekleyen ÖDP, İHD, HADEP gibi kuruluşların da emperyalist güçlerin emellerine alet olduğunu iddia etti.

Barış Treni'ne destek büyüyor

HADEP Adana İl Başkanı Eyüp Karageçici, 1 Eylül'de Diyarbakır'da olacak Barış Treni'ne destek büyüyor. İHD Mersin Şubesi'nin çağrısı üzerine aralarında HADEP, ÖDP, DBP, MKM, TAYDER, PSAD, 68'iler Birliği, KESK ve Liman-İş'in de bulunduğu yaklaşık 20 kuruluşun oluşturduğu Barış Girişimi Platformu, Musa Anter Barış Treni'ni küresel olarak destekleme kararı aldı. Plat-

form, Barış Treni'ni karşılamak için Diyarbakır'a 100 otobüsle gidecek. Platform adına gazetemize bir açıklama yapan İHD Mersin Şube Başkanı Av. Kadir Arıkan, Barış Treni projesinin barışa, insan haklarına ve demokrasinin gelişmesine katkı sağlayacağına inandıklarını belirtti.

HADEP Adana İl Örgütü de Barış Treni'ni karşılamak için Diyarbakır'a gitme hazırlıklarını sürdürüyor. HADEP Adana İl Başkanı Eyyüp Karageçici, tüm Adana halkını Barış Treni'ne destek vermeye çağırarak, "1 Eylül'de Diyarbakır'da buluşalım" dedi. 14 yıldır süren savaşın bilançosunun 32 bin ölü, yüzbinlerce yaralı, milyonlarca Kürt'ün yerinden koparılıp göçe zorlanması olduğunu söyleyen Karageçici, tüm bu sorun-

ların temelinde Kürt sorununun yattığını vurguladı. Karageçici, kalbi barıştan yana atan herkesi Diyarbakır'a götürceklerini kaydetti. MKM Mersin Şubesi de, "Barış trenini karşılamak için Diyarbakır'da buluşalım" çağrısı yaptı. Batman Demokrasi platformu'nu oluşturan CHP, Petrol-İş, Tes-İş İHD, Eğitim-Sen, Tüm Sosyal Sen, Maliye-Sen, Tek Gıda İş, Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Tarım Sen SES ve Enerji Yapı-Yol-Sen ile HADEP tarafından yapılan yazılı açıklamada, "1 Eylül'de halkımızı Diyarbakır'da Barış Treni'ni karşılamaya davet ediyoruz" denildi.

HADEP İçişleri İl Başkanı Mehmet Nuri Çiçici, Adıyaman Demokrasi Platformu, Şair A. Hicri İzgören, Beritan Aşireti lideri Ali

Yazıcı ve Tüm Bel-Sen ile TMMOB'un Diyarbakır şubeleri de yaptıkları açıklamalarda Barış Treni'ne katkı verdedekle bildirildi.

Atılım Gazetesi İsviçre Temsilciliği, İCAD İsviçre Seksiyonu, İsviçre Şehit Aileleri ve Özgürlük Tutsakları ile Dayanışma Komitesi, Zürich ve Çevresi Demokrasi Kültür Demegi, Basel ve Çevresi Demokratik Kültür Demegi, Lozan Anadolu Kültür Demegi ile Bern Halkevi de yaptıkları açıklamalarda, Barış Treni'ni desteklediklerini belirttiler.

Dayanışma Gazetesi'nde yaptığı açıklamada Musa Anter Barış Treni'ni desteklediğini belirtti.

Sungurlu yine aynı kafada

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu, Terörle Mücadele Yasası'nın (TMY) 8. maddesinin kalkmasını isteyenlerin "bölücülük propagandası serbest olsun mu olmasın mı?" sorusunu yanıtlamaları gerektiğini belirtti. Bakan, "TMY'de değişiklik yapılacak mı?" sorusuna şu yanıtı verdi: "Kanunda değişiklik yapıp terörün tanımını değiştirebilirsiniz. Kavga 8. maddeden oluyor. Bu madde ne diyor: 'Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü aleyhine propaganda yapılması' Türkiye'de devletin bölünmesi için propagandayı serbest bırakacak mısınız, bırakmayacak mısınız? Meselenin böyle okunması tarafıyım. Terörün kalkmasını isteyenlerin böyle yazı ve propaganda zaten Ceza Kanunu'nda var ve suç. 'Türkiye bölünmüyor' propagandası serbest bırakılacak mı, bırakılmayacak mı? Düşünce suçlarının lehinde açıklamalar yapılabilir, açıkça bu sözü söylemelerini istiyorum." dedi. Yıllar önce de aynı düşünceleri dile getiren Bakan Sungurlu hiç değişmemiş. Yasaları her zaman insanın önünde tutan bir anlayışa sahip olan Bakanın muhalefet olmak hiç yaramamış.

Cinayetlerde aynı silah kullanıldı

Susurluk Komisyonu üyesi, CHP İçel Milletvekili Fikri Sağlar, Başbakan Mesut Yılmaz'dan, ağırıklı olarak özel tim görevlilerince kullanılan ve faili meçhul siyasi cinayetlerde karşılaşılan İsrail yapımı uzi marka silahlardan kaç tanesinin emniyette "kaybolduğunu" aydınlatılmasını istedi. Sağlar, Eski Özel Harekat Dairesi Başkanvekili İbrahim Şahin'in, Eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın talimatıyla İsrail'e gönderilip gönderilmediğini de sordu.

KKTC'de yolsuzlukların ve çetelerin açığa çıkarılması çabalarıyla bilinen gazeteci Kutlu Adalı'nın Uzi marka bir silahla öldürüldüğüne dikkat çeken Sağlar, TBMM Başkanlığı'na verdiği soru önergesinde, Yılmaz'dan şu soruların yanıtını istedi: -KKTC kamuoyunda, bu cinayeti işleyen-

lerin bağlantılarının Türkiye'de olduğu şeklinde yaygın iddialar vardır.

Bu iddialar doğrultusunda Emniyette kaybolduğu söylenen silahlarla, cinayetin işlendiği silah arasında balistik karşılaştırmalarla bir bağlantı olup olmadığı konusunda herhangi bir araştırma yapılmayı düşündüğünüz mü? Türkiye ve KKTC güvenlik birimleri arasında Uzi marka silahlarla ilgili herhangi bir alışveriş yapılmış mıdır?

-Avukat Yusuf Ekinç'in uzi marka bir silahla öldürüldüğü biliniyor. Bu konuda da Emniyette kaybolduğu iddia edilen silahlarla balistik karşılaştırmada konusunda herhangi bir araştırma yapılmış mıdır?

-Uzi marka silahların alınmasıyla ilgili olarak herhangi bir ilan yapılmış mıdır? Alınan silahların envanteri ve kimle-

re zimmet edildiği tespit edilmiş midir?

-Uzi marka silahların üretimi bir İsrail KİT'i tarafından yapılmaktadır.

Devletlerarası usullere göre alım satımlarda ödemeler genellikle aracısız olarak devletin ilgili birimlerine yapılır. Oysa söz konusu alım, ödemeler daha sonra Türkiye hükümetince kara listeye alınan Ertan Tınar'a ait HASPRO adlı firmaya yapılmıştır. Bu yömene başvurulmasının nedeni nedir?

Bu şirketten hibe olarak silah alınmış mıdır? Kara listeye alınabilecek denli güvenilirlikten uzak olduğu ortaya çıkan ve hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığı anlaşılan bir şirketle devletin silah ticareti gibi önemli ve hassas bir konuda ilişkiye girmesi doğru mudur? Bu konuda herhangi bir soruşturma açacak mısınız?

SORBAS YAY. İN. İTİBARI, İBRACAT, TEKSTİL SAN. VE TİC. LİD. Şİ.
Adına İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazıştırlı Müdürü:
Aytekin DEMİR

Hukuk Müşaviri: Ercan SEZGİN
Yönetim-Yaşam: A. İBRAHİM
Yönetim Yeri: İstiklal Caddesi Terkoz Çıkma
Karaaslan Apt. Kat: 1 No:112 Beyoğlu/İstanbul
Tel/Fax:

İç Temsilcilikler

DIYARBAKIR : Şair Sırrı Hanım Sokak
Maruf Apt. Kat:1 Ofis- Diyarbakır
Tel/Fax:(412) 228 39 65

MERSİN :Çankaya Cd. 111. Sk. Zehra Dinç
İşhanı K. 2 D. 204
Tel/Fax:(0324) 231 25 72
İZMİR: 859. Sok. Saray İşhanı
Kat: 2 No: 3/ 203 B. Blok Komak- İZMİR
Tel/Fax: (232) 445 46 50
ADANA: Cemal Gürsel Cad.
Vakıf İşhanı Kat: 4 No: 407 ADANA
Tel: (0322)363 29 96 Fax: 363 32 71

Yurtdışı Temsilcilikler

İSVİÇRE : NÜRËXAN Case Postale- 5518
1211- GENEVE-11 İSVİÇRE
Tel/Fax: 00 41 22- 34 85 126

ALMANYA: Erikan EROKATY
Gronau Str. 44
Tel: 00 49 231 83 83 92
Fax: 00 49 231 83 91 19
HOLLANDA : Fethi AMEDİ
Tel/Fax: 0031 263 23 26 95
NORVEÇ: Fırat DOĞAN
Normansgti 21 4014 Stuvanger
Tel/Fax: 0047 51 62 62 15
İSVİÇ : Selim MURAT
Box 70 31 16407 KISTA/SWEDEN
Tel/Fax: (00) 46-8-760 34 74
İNGİLTERE : Seyda ALPŞEN
Tel/Fax: (00) 44-181 533 21 17

FRANSA : H. YANAKÇI
2. Rue Richer 2 eme Etage Bureau 11 75009 PARIS
Tel: 0033 (1) 44 83 98 48 Fax: 0033 (1) 42 47 16 86
YUNANİSTAN : Brisk EWR
Post Box:31592/10035/Athens
Tel: (00) 301 330 41 47 Fax: (00) 309 3466 98
RUSYA: Rojın ADAR
Tel/Fax: (00 70) 95 917 05 97
KANADA: Cengiz KARACEPER
377 La Fontaine Av. Vanier KİL. 649 OTTAWA
Dizgi: KA Dizgi
Şehit Muhtar Cad. Zaman Apt. No:47/10 Taksim/İST.
Tel: (0212) 238 85 26 - 27 Fax: 238 85 28
Baskı: BASMAT

ROJ

Wochenzeitung für Nachrichten
und Kommentare
Verantwortlicher Redakteur:
H. İbrahim AKYOL
Gronaustr. 44, D-44145 Dortmund

Tel : 0049 231-838392
Fax : 0049 231-839119
Bankverbindung: Städtsparkasse
Dortmund
Konto-Nr: 931000152 (BLZ:44050199)

ROJ

Vatan yoksa her yer cehennem!

Hasan BİLDİRİCİ

Belki hüznün bir parçası olmuştuzdur, belki hüznün kendisi; evrile-rek savrulan sızılı hayatlarımızın hangi noktası sarımsı tesadüfler içermez! Nereye gidersen git, hangi hayat yoluna vurursan vur, asgari yaşam standartları güvenlik altına alınmış tenha hayat damarlarına çekil istersen; bir sızı, çalkantısı dindirilemez bir vicdan sızısı gelir yakana yapışır. Sen busun işte! der. Param parça, yüreke yaralarıyla darmadağın; isimsiz, evsiz, sürgün, kimliksiz ve biçare...

Kaçamazsın, kaçıp rahatlayacağın sandığın binlerce kilometre ötelede, belki büyük şehirlerde, belki uzak memlekelerin asgari doyumunda, ya da belalı hayatını sıradan bir mutluluğa erdirdiğini sandığın, mütevaiz kuytuluklarda talih-siz bir rastlantı vurur alır elinden ardında koştuğun sükuneti. Balkon veya çatıya iliştirilmiş çanak antenlerden süzülüp odalara dolan memleket görüntüleri dayanılmazdır. Alçak bir korucu, on yaşlarındaki bir kız çocuğuna tecavüz etmiştir aylarca. Üstle-rine atılan yiyecek poşetleri için birbirlerini yaka paça çamura indirmektedir kendi insanların. Çöplükten yiyecek toplarken, yanık türküler söyleyen yetim çocuğun acıları, tek vuruşta paraya dönüştürülmüştür vurguncu TV kanalları tarafından. Güneyde, bir türlü i-ki yakası bir araya gelmeyen vatanın güney yakasındaki örgütler; ateş kasmaktadırlar karşılıklı. İş yalnızca ölümün pis yüzünü sergilemek olan genç bir gazeteci boğulup, atılmıştır yol kenarına. Tamidğin yurt-sever bir arkadaşsa ensesinden sikilmiştir bu sabah. Sokak ortasında kanlı elbiselerine yapışmış ilgisiz gazete sayfaları altında yatan tam-dik ceset yerinde olmayı istemek için, bin dereden su getirirsin kendi kendine. Belki hep ölüm uygun gö-

rülmüş olduğundandır; yaşıyor olmaktan dolayı utanırsın, elin ağağın çekilir, kurur hayatı tumaya çalışan ellerinin kanı!

Yerinden yurdundan edilen, elinden ekmeği alınan, şehirlerin çamurlu sokaklarına itilen bakimsiz çocukların trajedisi karşısında, az çok bakımlı köşelerde çocuğuna yedirmeye çalıştığın vitamin takviyeli mama biberonu elinde buz keser. Etrus'da, evleri çöktürülenlerin yol kenarlarındaki perişanlığına, cobra helikopterleriyle oradan oraya savrulan donmuş vücutlu gerilla gruplarına ve kirli ayakları çamurlara bata çıka ilerleyen insanların suratlarındaki kayalaşmış ızdıraba baktıkça, ayagındaki ayakkabılar ağır-laşır. Dondurucu kışta giyilen ince fiistanlar yanında yün kazağın ısıtmaz bedenini. Hiçbir şeyin tadı yok dersin bu ara. Ekmeğin tadı değişik; soyulup yemeyi bekleyen sehpa-daki meyveler yaşamda bir yük. Bin parça uykular ve seni uzaklara alıp götürün dalgınlığın giderilecek türden değil...

Bunları düşünüp gördükçe, bu kez anıların çeker seni: Yarı yaşamış dehşet anılar, hala yaşayacağını sandığın çocukluğun, farkına varmadan geçip giden belalı gençlik, ilk anılarını hala gölünün zulasında sakladığın sevdan, bir türlü iki yakasını bir araya getirmeyi beceremediğin vatanın kalbinden vurulmuş garesiz hali...

Hangi mutluluk? Mutluluk yok hayır, hiç bir anında yok! İçtiğin sigara eski tadında değil; boğazından geçmeyen yemeğin, bardakta bayatlamış su, sepette çürümüş meyve ve mutluluğu asla yakalayamayacak olan sen.. Rastlantı bu ya bırakmaz peşini; hangi yana gidersen git bir vicdan sızısı gelir çöker göğsüne. Seni sana çeker; ta ötele, yanibaşına belki, fakat mutlak olarak gövdesi ateş içinde kıvranan topraklara bırakır...

Dondurucu ve kaçak bir yolculuğun ardından, azgın köpek havla-

maları eşliğinde girdiğimiz köy, Kürt yurduna ait bir Suriye köyü idi. Aynı kavimin insanlarıydık; yankılık, konuk karşılamadaki telaşlı mahcubiyet, uzun, güllü entarileri altında fir dönen bozkır kokulu kadınların evi saran sıcaklığı, yere yat tak serişlerdeki incelik, kavruk suratlardaki hasret çizgileri aynıydı.

Fakat yeni konuklar, ölüm timle-riyle donanımlı tehlikeli yollar ve tel örgüler aşp gelmişlerdi, mayınlı alanlar, buzdan farksız nehir kolları ve ateşlenmeye hazır çapraz namlular... Üstümüzdeki ıslaklığı donmuş buzlu elbiseleri çıkarıp, başka konukların geçerken çıkarıp bıraktıkları kurutulmuş elbiselerden giydik. Gece, kuru elbiselerin sıcaklığı içinde inanılmaz bir sessizlik içinde geçiyordu. Uzun odanın en üst başına serilmişti konuk kızların ya-tağı. Üniversitesi üç kız. Buz kesen yolculuğun dağıttığı saçlarıyla, odanın sıcak ışığına sarılıp yatan üşümüş üç kız... Oda ortasında hafifçe tütmekte olan mazot sobasının arka tarafında uyuyan erkekler içe-risinde bir ben uyanıktım. Uyanık ve sıkıntılı...

Birlikte yolculuk yapmakta olduğum kızlı erkekke on kişilik grup, bir meçhule uzanıyordu sanki. Ne kadar acımasızdı zaman. Farklılık, hüznün, gözlerdeki meraklı bekleyiş, umutla beklenen her tepenin ardından yeniden uzayan yollar ve kendi topraklarında kaçak gazetecilik yapmanın ağır utancı... Kışla birlikte kabanar Habur çayının buzlu boğumları akiyordu damarlarımda. İçeri ne kadar sıcak olursa olsun üşüyordum. Habur çayının kumlu kıyısında, lastik botu nefesleriyle şişirip grubu karşı tarafa geçiren köylüler, sıkıntılı bir iç kapanıklıkla uyuyorlardı. Sıkışarak oturdıkları botun önünden ayaklarını suya sarkıtarak, karıştan örülle küreklere çeken iki köylünün, buz tutan elbiseleriyle bir daha kendilerine gelemeyeceğini düşünmüştüm.

"Bir gün sonra, gece daha kala-

balık bir grup geçireceğiz" demişti biri. "Bizim işimiz de bu."

"Üşümüyor musunuz? Baksanıza tek geçişte bittik biz."

"Başlangıcı zor olmayan tek iş yoktur."

Fazla övünmeden; fakat bu dayanılmaz işe hayretle baktığımızı bilerek konuşmuştum milis. Karşıya geçtikten sonra botu gizleme işi de onlara aitti. Biz, ceplerdeki ellerimizle soğuk altında fir dönerken, onlar üşenmeden botu gizleyecek çalı çurpi toplamaya koyulmuşlardı.

Eve kapalı geçirdiğimiz kasvetli günden sonraki gece, ikinci bir yolculuğa hazırlandık. Kışları hiçbir motorlu aracın giremediği köyleri geride bırakıp, sabaha yakın tek aracın yol alabileceği darlıkta yamalı bir asfalta çıktık. Yol kenarında beklemekte olan cip, bir başka köye attı bizi. Gerillaya ulaşmaya çalışan grup, iki kişilik kılavuz eşliğinde kopup gitti. Her ayrılık kesin bir hüznüdü. Başka bir başlangıç, başka bir hayatı. İndiğimiz evde tek başıma iyice yalnızlaştım; bakişlarım, kopup giden grubun gece yürüdüğü, buzdan sular ve patlamaya hazır namlu ağızları vardı. Bizim köylerimiz her parçada aynıydı: Yazları sarı ve savurgan, kışları çamurlu ve kar geçit vermez. Diğer taraflarda olduğu gibi, burda da insanlığın fesat yüzü işliyordu. Kürtler hiçbir zaman mutlu ve kendisi olamayacak! Öyle düşünlüyordu ve kendi topraklarında kısıtlanmış yaşamak bu yılın değişmez yazgısıydı sanki!

Üçüncü gece götürülüp bırakıldığım kasaba evinde dehşet bir gün yaşadım. Beni eve bırakan kurye, birkaç saat sonra gelip alacağımı söylemişti. Fakat kapısı açık olan diğer odada, suratlarını yandan gördüğüm en az on kişilik bir grup daha bulunuyordu. Üstü kırmızı bir bezle örtülü uzun bir masa çevresinde oturan grup, aynı donukluğa batırılıp çıkarılmıştı sanki. Eriyip kabına akarken donan mum gibi, ya da yakalandığı kum fırtınalarının şeklini alan esrarlı kaya yığınları... Kenarlarından sarkan örtü altındaydı eller. Masa altına sarkması gereken ayakların hiçbirini görmüyorduk. Meraklı gözlerimi ovuşturup, tekrar tekrar baktım: Ya masa ayak-sızdı, ya insanlar! Ya da masanın kapıya taraf olan yönü, içini göstermeyen esrarlı bir perdeyle örtülüydü. Daha da ilginç, bir masa çevresinde oturmuş olmalarına rağmen, kimse kimseyle sohbet etmiyor, karşılıklı sorular çok kısa yanıtlarla geçitirildiği gibi, bu ara yerinden kıpırdayan da olmuyordu.

Birkaç saatlik bir bekleme ardından kapı çaldı. Başka bir ülkede ve yabancı bir evde bulunduğum için kapı açma hakkını kendimde görmedim. Çünkü ben eve bırakıldığım da grup odadaydı ve kapı açıp açmama hakkı tamamıyla diğer odadakilere aitti. Fakat kapı ısrarla çalmıyor, odadakilere en ufak bir tepki göstermiyordu. Oturmakta olduğum kapıya yakın koltuktan can sıkıntısıyla kalkarak, odadakilere tümünü görebileceğim salonun orta kısmına yürüdüm:

"Kapı çalıyor" diye seslendim odadakilere. "Buralara çok sık gidip gelen biri olmadığım için birşeye karışmak istemedim. Üstelik kapıyı çalanın kim olduğunu dahi bilmiyordum."

"Arkadaşlardır," dedi gruptan biri.

"Ya Suriye polisiyse?"

"Sanmam" dedi aynı kişi.

"Fakat kapıyı sizin açmanız ben-ce en uygunu. Bu kadar insan bir arada oturduğunuz ve benden önce buraya geldiğiniz göre siz açın kapıyı."

"Durumumuz uygun değil," dedi bir başkası. "Sen varken, bizim zorlanmamız anlamsız."

Kürt inadının ne demek olduğunu bilenlerdendim! Daha fazla zorlamadan, fakat masa çevresinde oturanlara öfkelenerek kapıyı açtım. İçeri giren arkadaş, grup götürüp getirenlerdendi. Tanıyordum; önceki gelişimde az çok bir samimiyet oluşmuştu aramızda. O'na masa çevresinde oturanları işaret ettim:

"Arkadaşların keyfi pek yerinde! Kapıyı onların açmasını bekledim. Fakat ne kadar da ilgisizler"

"Onlar hasta" dedi kurye sessiz bir şekilde. "Yerlerinden kalkacak halleri yok."

"Bir salgın mı?"

"Hayır başka bir şey."

Kurye arkadaşın, çay demlemek için mutfak kısmına geçmesiyle içerdekilere yönelik ilginç daha da arttı. Dikkatli bakışlarımdan rahatsızlık duymuş olacaktı ki, ön tarafta oturanlardan birkaçı sıkıntıyla kıvrınarak hafif yön değiştirdi. Sonra, salona yakın oturanlardan birinin boş pantolon paçasının dizden bağlı olduğunu farkettim. Bir değerinin bilekten elleri yoktu. Bir başkasının yüzü çökmüştü! Kabus görüyordum galiba! Korkulu rüyalarından bir yenisine başka bir memlekette yakalanmıştım!

Çay demleyen kurye arkadaş salona çıktı az sonra. Bu acayipliği ona sormanın yakışsız kaçıp kaçmayacağı düşündüm. Tuhaflik ve insanların eksik organlarla görme yanlışlığı bende miydi yoksa?

"Arkadaşların rahatsızlığı ne?" diye sordum utanarak.

"Yanık" dedi kurye.

"Mazot sobasından falan mı?"

"Don yanıktı. Günlere süren çatışmada donan el ve ayakları kesilmek zorunda kalmış. İçlerinden ikisi kendi el ve ayaklarını kesenlerden!"

"Burada işleri ne peki?"

"Tedavileri nerede sürecektir?"

Kurye haklıydı; sağ el geçirilen gerillaların organlarını kesilerek, öldürüldükleri bir yerde tutulamazdı bunca özlü insan. Fakat öğrenmem gereken bir nokta daha vardı:

"Donan organı kesip atmak mı gerekiyor illa?"

"Donan kısmı kesip atmaktan başka çare yok! Ateş yanığundan daha pistir don yanığı."

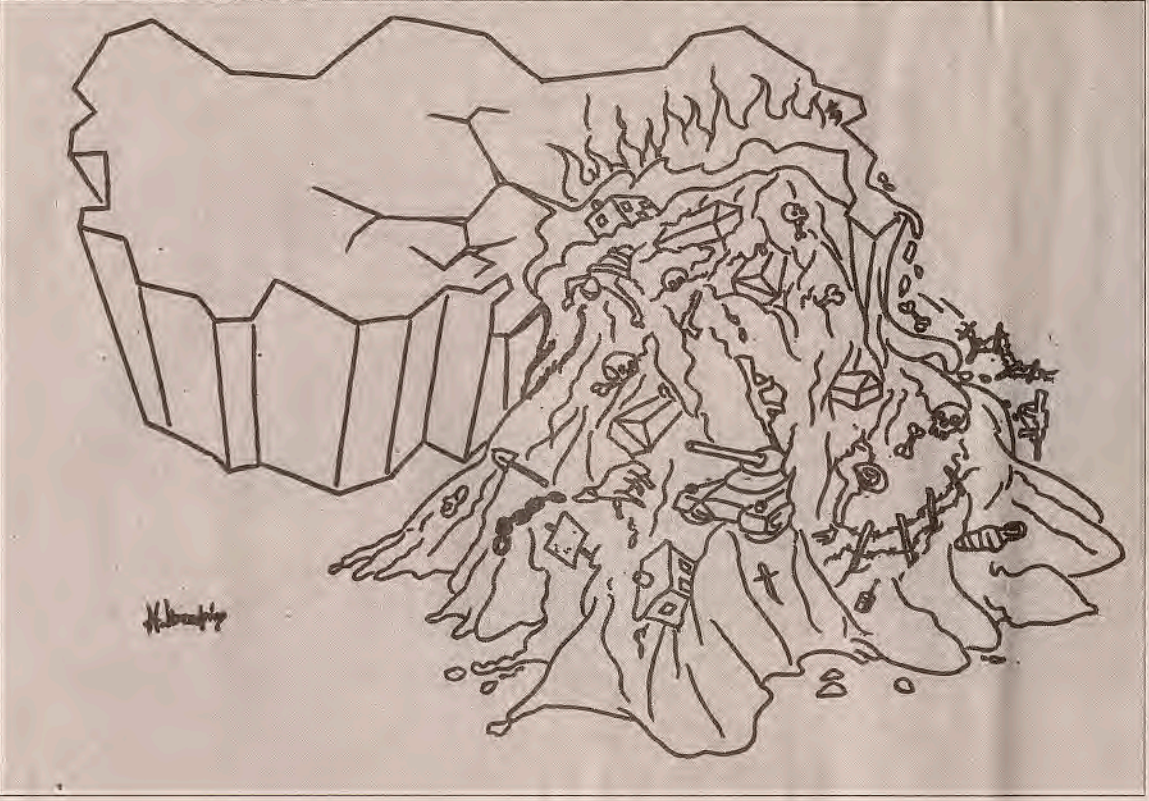
Odayı görebileceğim açıklığa gitmedim bir daha. Yüreğimin aşırı derecede yufka oluşundan değil, böyle toplu bir dehşeti görmeye alışık olmadığım, onlardan önce alınıp götürülmeyi arzulamı. Fakat onlar benden daha önce yola koyuldu.

Herşeye rağmen mutlu ve umutlu görülmeye çalışan oniki sakat gerilla. Günlere süren takip ve çatışmalarda el ve ayaklarını karı-yığına teslim etmek durumunda kalar-ların, kapı önüne yanan mini-büse binme sıkıntılarını beynime kazıdım. Onları illa toplu halde mi görecektim? İlla bana mı denk gelecekti bu toplu dehşet! Bu amansız savaşa onlar, eksik organlarla devam edeceklerdi.... Öyle söylüyor-lardı.

Vatan yoksa, her yer cehennemdi!.

Haftanın panoraması

Adaletin güzel ve alımlı bir kadına (neden kadın?) benzetildiğini, hak yemediğini göstermek için bu güzel kadının eline bir de terazi tuturulduğunu herkes bilir. Tuturulmuş tuturulmasına ya, gerçek yaşamda bunun pek de yeri ve değeri olmadığı da bir o kadar bilinen bir gerçek. Hele yaşadığımız coğrafyada bunun anlamı hiç mi hiç yok. Türk yarışı sisteminin gündemine bir göz atıldığında, bu çok daha belirgin olarak görülür bir gerçek oluyor. Meslektaşımız Metin Göktepe'nin katillerinin yargılanmasıysa güzel ve alımlı kadının temsil ettiği adalet hakkında tam bir kara mizah örneği oluşturuyor. Anne Göktepe de bunu çok iyi anlamış ve ifade etmiş. Oğlunun katillerinin yargılandığı davayı izlemek için her mahkeme Afyon'a taşınan anne Göktepe, duruşma arasında kendisine "Adaletin rengi ne?" sorusunu yönelten gazetecilere "siyah", yani 'kara' yanıtını vermiş. 'Kara' genellikle gericiiliği ve kafatasıçılığı benimseyen ideolojileri temsil ediyor. Fadime ana da bunu yaşayarak öğrenmiş. Ağzına sağlık Fadime ana, yılların hukukçularının bir türlü adlandıramadıkları Türk devletini ve yargı sistemini ne de güzel tanımlamışsın bir çırpıda

Ritimsiz bir senfonidir Tarlabası sokakları

A. İBRAHİM

Bir sokak senfonisidir Beyoğlu'nun arka sokakları. Ritimsiz bir

armonika ve kendi kural-larıyla işliyen, hiç bir yerde asla bulamayacağınız farklı kültürlerin buluştuğu zorunlu bir mekandır Tarlabası sokakları.

Pezevenkleri, dost hayatı yaşayan kadınları, esrar satıcıları, midyecileri, emeğiyle ayakta kalmaya çalışan tekstil işçileri ve çin-geneleriyel uyumsuzluğun uyumunu yaşar Tarlabası sokakları.

kardeş de olabilirler...

Midyeciler

Sokağa girdiğinizde midye kokuları çarpır yüzünüzü.

Ahşap binaların alt katında büyük kazanlarda kaynatılan midyeler pazarlarda satılmak için hazırlanır. Bu sektörün sahipleri çoğunlukla Mardin'lilerdir. Bu üretimin

emektarlarıysa kadınlar. Köylerindeki yaşamlarını aratacak kadar ezildiklerini gizlemiyorlar. Ailenin ıleri gelenleriyle midyelerin

pazarlanma işini çocuklarına bırakmışlar. Onlar gelenek-lerin, kentle birlikte çarpık-laşan ilişkilerinin hüküm veri-cileri olarak sadece varlar. Günlerinin büyük bir

bölümünü kahvelerde ya da sokağın başında bulunan ayaklı meyhanelerinde geçirirler.

Hırsızlar

Bu gurubu oluşturanların çoğunluğu Mardin, Batman ve Diyarbakır'dan gelip bu-rya yerleşen aileler. Bu ailelerin çocukları sokağın hakimleri durumunda. Yol kesmeler, haraç alma, oto tey-bi ve ev hırsızlığı bunlardan sorulur. Bu düzen hırsızlar arasında bir iç hukukla düzenlenmiştir. Birbirlerin kollarlar. Bu aynı zamanda bir ahlakı boyut da kazanmıştır. Aileler çocuk-larının hırsızlığını bilirler. Hatta çocukların çaldıkları eşyalarını kazandıları parayı eve getirdiklerini, ev-lerine bağlılıklarını övünerek anlatırlar.

Uyuşturucu satıcıları

Bu pazarın satıcılarını,

genellikle pavyon ve beden-lerini satarak yaşamak zorun-da kalmış daha sonra bu sek-töre yönelmiş kadınlar oluştu-ruyor. Bu sokakların birinde Kobra diye bir kadından bahsediliyor. Evinde eroin partileri düzenlediği ve bir çok kişinin ölümüne neden olduğu için bu isimle anılıyor. Bu guruptakiler bu işi açıkça yapıyor. Mahallelinin söyle-diğine bakılırsa karakolun bundan haberi var ve bu ne-denle karakol sakinlerine belli bir komisyon ödeyerek işleri-ni rahatça yapma olanağı bu-labiliyorlar.

Pezevenkler ve dost hayatı yaşayanlar

Kuşkusuz bu guruptakiler burada yaşayan sokak sakin-lerinin ihtiyaçlarına ve ekonomik durumlarına uygun bir sektör olarak çalışıyorlar. Genellikle bu sektörde emekli olmuş kadın ya da ana diye tabir edilen kişiler tarafından

yapılıyor. Bu sınıftakiler uzunca bir süre bu işi telekiz olarak yapan ve epeyce yıpranmış kadınların oluşan bir sektör olarak çalışmaya devam ediyor.

Dost hayatı yaşayamaksa, kocalarından boşanmış ya da ölmüş kadınların İstanbul'da karşı karşıya kaldıkları zor yaşam koşulları karşısında seçmek zorunda kaldıkları bir yaşam biçimi olarak gözüktüyor. Bunu açıkça söyletmekten çekinmiyorlar. Hayatın bir başka yüzünde yadrgadığımız yaşamlar bu sokağın sakinleri tarafından olağan karşılanıyor.

Ve diğer azınlıklar

Sokağın diğer müdavim-leriyle bu yaşam biçimini seçmemiş olsalar bile bu ahlak ve kültür değerleri oldukça kabul etmiş durum-dalar. Sokak ilişkileriyle tam bir uyum içindeler. Öyle an-lanılıyor ki varolan değerlerin ve çarpıkların savurduğu bu insanların yine bu sokağın insanları kucaqlıyor. Beyoğlu-nun arka sokaklarında görmekten korktuğumuz in-sanlar yaşıyor buralarda . Lütfen yolunuz Beyoğlu'na düşerse başınızı bu sokaktan içeri sokun. Orada kendinizi bulacaksınız.